

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
APRIL 3

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXII Nr. 13 (5998)

2021. gada 3. aprīlis – 9. aprīlis

Mierpilnas Lieldienas!

// FOTO: Olia Danilevich from Pexels

Marta Nereta

Ceļā uz pavasari

Šalc bērzi pavasaŗa vējos,
un pumpuri un sulas briest.
Sirds kā trauks ar gaismu pieliet,
līdz ar bērziem šalc un riest.
Kāda spēka pilna,
salda plūsma
atkal valgā zemē list,
mazi asni paveŗ acis –
pēc saules un pēc gaismas tvīkst.
Saule steidz ar siltu staru
mīlā sevi izdāvēt
lieliem, maziem, sīkiem stādiem,
Lai tie mācās spēku krāt.

Drīz dārzos ziedu elpa plīvos,
būs atkal jasmīns balts kā sniegs,
un ikkatrā šūnā dzīvos
kvēlais ziedēšanas prieks.

Latvijas
Universitātes
fonda jaunumi
2. lpp.

Pie latvieŗiem
Bostonā un
Minesotā
3. lpp.

1. aprīļa
ziņas
4. un 5. lpp.

Par ārzemju
latvieŗu
piedalīšanos
paŗvaldību
vēlēšanās
9. lpp.

Par kļūdām
valsts darbā
un sodu
11. lpp.

Svētlaimes
chronika.
Rīga, 1939.
12. lpp.

Laika sports
17. un 20. lpp.

Latvieŗi pārraksta „Marta trakuma” vēsturi

Nacionālās kolledŗu sporta asociācijas (NCAA) pirmās divīzijas basketbola čempionātā startē 357 augstskolu komandas no visas Amerikas. Reizēm kādai no komandām izdodas Pelnruŗķītes cienīgs stāsts, kā pamātes mājas istabenei tomēr nokļūstot ballē. Šajā pavasarī NCAA čempionāta izslēŗšanas spēlēs jeb “Marta trakumā” kristalla kurpīti pielaiķojusi evaņģelista Grenvila Orāla Roberta vārdā nosauktās universitātes komanda, kuŗas pamatsastāvā spēlē arī 22 gadus vecais un divus metrus gaŗais Francis Gustavs Lācis. Golden Eagles iekļuvuŗi 16 labāko komandu pulķā un jau veikuŗi skaļu ierakstu Amerikas studentu basketbola vēsturē, taķu apņēmiķas pilni pie paveiktā neapstāties un izvēlēto ceļu noiet līdz galam.

Pirmās kārtas spēles aizvadīķa arī Māra Mote, Aleksa Gulbe un Anna Dreimane.

Anna Dreimane

Aleksa Gulbe

Francis Lācis

Māra Mote

Digna Strautmane

FIVE LATVIAN PLAYERS
PLAYING IN THE NCAA 2021
TOURNAMENT

Latvijas basketbolisti – “Marta trakuma” spēļu dalībniķi – Anna Dreimane, Aleksa Gulbe, Francis Lācis, Māra Mote, Digna Strautmane // Kolāŗa: Latvijas vēstniecība ASV

(Turpinājums 7. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.comJa vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256**MĒNEŠA MECENĀTS****Kundziņu ģimene: vēlamies
atbalstīt centīgus studentus**

Rasma un Ģirts Kundziņi februārī veica 20 000 EUR lielu ziedojumu, lai atbalstītu divu studentu izglītību Latvijas Universitātē katru mācību gadu. Viena stipendija ir paredzēta pamatskolas skolotāju studiju programmā – Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē. Otra stipendija paredzēta informācijas un komunikācijas tehnoloģijā – Datorikas fakultātē.

Ģirta Kundziņa ģimenes vēsture ir saistīta ar Latvijas Universitāti (LU), jo viņa tēvs Gerhards Kundziņš ir absolvējis LU ar kultūrinženieru gradu 1933. gadā. Savukārt māte Ilga Kundziņa absolvēja LU, iegūstot tiesību zinātņu maģistra gradu 1944. gadā.

Rasma ir dzimusi Vācijā, pēc DP (*displaced persons*) nometnes gadiem ģimene nokļuva Ņujorkā, kur nodzīvoja visus trimdas gadus. Ģirts ir dzimis Turcijā, kur vectēvs bija latviešu sūtnis, vēlāk atgriezās Rīgā un šeit nodzīvoja pavisam īsu laiku, līdz brīdim, kad bija jādodas uz Vāciju. Sešpadsmit gadu vecumā Ģirts ar savu māti pārcēlās no Zviedrijas uz Ņujorku, kur dzīvo arī šobrīd. Kundziņu pāris ir absolvējuši vietējās skolas, kur ieguva maģistra gradus – Ģirts inženierzinātnē, Rasma socioloģijā.

Ģirts un Rasma ir uzaudzinājuši divas meitas, abas apmeklēja latviešu skolu savā pilsētā Longailendā, kur ģimene dzīvojuši visu šo laiku. Ģimenei Latvija un latvietība ir svarīga, tāpēc to turpina dot arī savām meitām. "Mūsaprāt, katram bērnam pienākas kvalitatīva pamatizglītība. Tāpēc, lai varētu veidot pilnvērtīgu nākotni ir vajadzīgi dedzīgi un izcili skolotāji. Lasījām Latvijas laikrakstos, ka esot liels trūkums Informācijas un Komu-

Rasma un Ģirts Kundziņi

nikācijas tehnoloģiju darbinieku. Latvijas nākotnei ir svarīgi izglītēt jaunus cilvēkus, lai tie spētu papildināt un turpināt Latvijas augšupeju. Vēlams atbalstīt centīgus studentus, lai tie

varētu koncentrēties uz studijām un sasniegt savus mērķus," saka Kundziņu ģimene.

Liels paldies Kundziņu ģimenei par atbalstu!

**LATVIJAS UNIVERSITĀTES
GADSIMTAM VELTĪTS****TESTAMENTĀRO NOVĒLĒJUMU FONDS**Turpināsim godināt savus senčus un viņu *alma mater*, novēlot Latvijas Universitātei kaut nelielu daļu sava testamenta.**Valdes priekšsēdis Mārtiņš Andersons**+1 415.617.9959 | tikunta@yahoo.com | www.friendslu.com**Bank name:** JPMorgan Chase Bank, N.A.**Account title:** Friends of the University of Latvia**Account number:** 118730060**Routing number:** 322271627**SWIFT:** CHASUS33

Čeki izrakstāmi uz "Friends of the University of Latvia".

Sūtīt:

Mr. Peter A. Ragauss

2120 Troon Road, Houston, Texas 77019, USA

Fondam ir (501)(c)(3) charity statuss kopš 2012. gada.

LAIKS50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laiksdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)«LAIKA» abonements maksā: ..... 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00**FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI!** Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00Laiks pa gaisa pastu Latvijā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00Laiks pa gaisa pastu Kanadā ..... 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Armands Birkens**Tieši tad***Tieši tad, kad nevaru sagaidīt siltāku laiku, gaŗākas dienas –
Pienāk vasara!**Tieši tad, kad vairs nevaru izturēt karstumu, svelmi un sviedrus –
Pienāk rudens!**Tieši tad, kad apnikušas krītošās lapas un tumšākas dienas –
Pienāk ziema!**Tieši tad, kad vairs nevaru izturēt aukstumu, ledu un sniegu –
Pienāk pavasaris!**Tieši tad, kad nevaru vairs izturēt pagājušos vienpadsmit mēnešus –
Pienāk 1. aprīlis!*

Bostonas Baltiešu filmu *mini* festivāls aicina ceļot ar kino palīdzību

RENĀTE KENNEY

Bostonas Baltiešu filmu festivāls (*Boston Baltic Film Festival/BBFF*) tradicionāli notiek rudenī, ievadot novembrī svinamo latviešu pasākumu virkni – Lāčplēša dienu un Latvijas valsts svētkus 18. novembrī. Jau bijām pieraduši, ka tumšais rudens mēnesis Bostonā tiek piepildīts ar vēsturiskajā centrā esošā *Paramount* teātra košajām gaismām,

viesi – filmu radošo komandu pārstāvji. Tas dod iespēju dziļāk iepazīt baltiešu kino, pēc seansa uzdodot jautājumus, bieži vien aizraujoties interesantās diskusijās.

Varbūt tieši atmiņas par sirsniņo festivāla gaisotni bija tas, kas festivāla rīkotājiem, Baltiešu filmu komitejai, lika *piebremzēt*, kad pagājušā gada

Baltijas valsts. Festivāla partneris *Arts Emerson* nodrošinās filmu straumēšanu bez ģeogrāfiskiem ierobežojumiem, padarot šo festivālu patiesi virtuālu, globālu un plašai publikai pieejamu. Izvēloties festivāla filmas, ceram ne tikai iepazīstināt skatītājus ar Baltijas kino, bet arī parādīt, ka katra mazā valsts ir ar savu atšķirīgu kino valodu un ska-

filma “*A to B Rollerski*”, kuŗā dosimies ceļojumā kopā ar septiņkārtējo ASV biatlona čempionu, latvieti Raimonu Dombrovski. Viņa 4200 jūdžu garajā ceļojumā no Inuvikas Kanadas ziemeļos līdz Bajai Meksikā redzēsīm elpu aizraujošus dabaskatus un satiksīm dažāžādus cilvēkus. 1988. gadā Latvija vēl tikai mostas, un pārņem savādas

ticfilm.org/spring-films/iwant-to-live)

Gaidīsim jūs mūsu *mini* festivālā, un ceram, ka jau rudenī tiksīmies klātienē! Aiciniet savus draugus, jo šī ir lieliska iespēja iepazīstināt ar Baltijas valstīm, mūsu kultūru, cilvēkiem un skaisto dabu! Ticam, ka drīz atsāksīs tūrisma sezona, bet pagaidām –

TRAVEL WITH BALTIC CINEMA THIS SPRING!

EST BOSTON
LVA BALTIC FILM
TU FESTIVAL

APRIL 2-4, 9-11, 16-18

ARTS
EMERSONBOSTON
BALTIC SPRING VIRTUAL
MINI FILM FESTIVAL

www.bostonbalticfilm.org

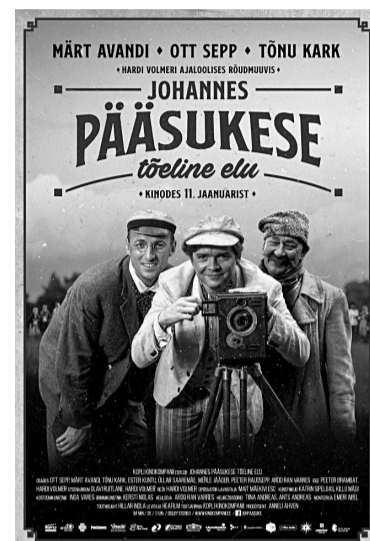
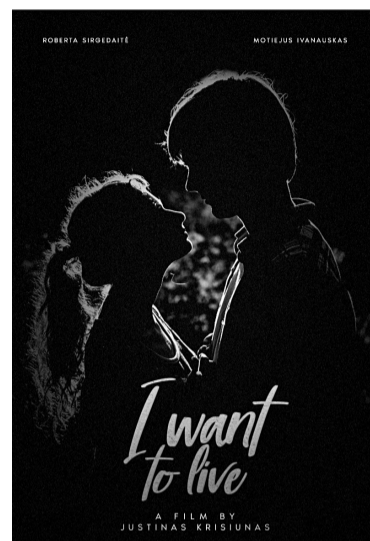
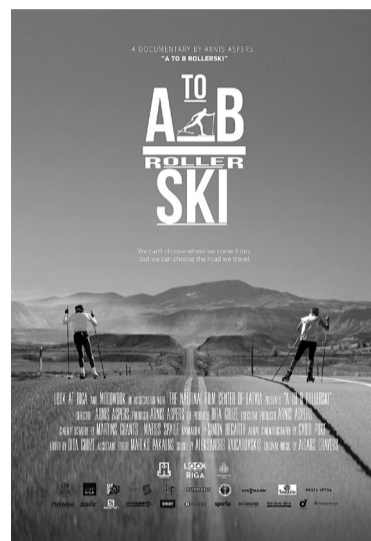
BUY TICKETS TODAY!

baltiešu nacionālajās krāsās rotātajām afišām, priecīgiem iepazīšanās vai atkalredzēšanās mirkļiem un daudzbalstīgu igauņu, latviešu un lietuviešu valodu čalu.

Bostonas festivāls ir īpašs ar to, ka tā organizēšana ir mīlestības darbs. Tas jūtam gan gaisotnē ap festivālu, gan draudzīgajās sarunās pirms un pēc kino seansiem. Festivālā vienmēr piedalās

novembrī kļuva skaidrs, ka vienīgais veids, kā sarīkot festivālu, būtu to darīt virtuāli – nevis kā klātienē festivāla aizvietošanu, bet to papildinot. Tā radās pavasara *mini* festivāls, kas nu ir šeit uz palikšanu!

No 2. līdz 18. aprīlim trīs nedēļas nogalēs BBFF programmā būs iespējams noskatīties trīs filmas, pa vienai no katras

tijumu (<https://www.bostonbalticfilm.org>).

Festivālu atklās igauņu filma “*Self-made Cameraman*” – ko iedvesmojis igauņu pirmā kinooperatora Jochannesa *Pāšūķe* dzīvesstāsts un atstātais, vairāk kā 100 gadus vecais, kino un foto arhīvs. Plūstoši apvienojot oriģinālos un mūsdienu filmas kadrus, skatītājs var iedomāties, kā filmēšana notika 1913. gadā, kad “kino bija jauns”. Unikāli kadri ieskicē pasaules uzskatus un tradīcijas novadā, kuŗā vēl šodien dzīvo pareizticīgo somugru etniskā grupa – seti. (<https://www.bostonbalticfilm.org/spring-films/cameraman>)

Latviju pārstāvēs dokumentālā

sajūtas dzirdot, kā Raimonds ceļā satiktajiem cilvēkiem stāsta par Latviju, tās valodu, un ar pārliecību apgalvo, ka tā drīz būs brīva. (<https://www.bostonbalticfilm.org/spring-films/rollerski>)

Festivālu noslēgs lietuviešu filma “*I Want to Live*”, kas stāsta par jaunību, mīlestību un, spītējot veselības problēmām un ārstu aizliegumiem, – vēlēšanos dzīvot un mīlēt! Filmas darbība notiek sanatorijā, kas iekārtota vecā muižā pie skaista ezera. Tas būs ceļojums tik nesējā pagātnē, pirms mobilie telefoni un internets bija pārņemusi mūsu ikdienu, un liks skatītājiem atcerēties jaunību un pirmo mīlestību. (<https://www.bostonbal->

aicinām ceļot uz Baltiju virtuāli, ar kino palīdzību!

Bostonas Baltiešu filmu festivālu organizē Baltiešu filmu komiteja sadarbībā ar Amerikas Latvijas Tautisko savienību (ALTS) un *Arts Emerson*.

Pateicamies festivāla atbalstītājiem!

Latviešu organizācijas un individuālie sponsori:

Latvijas vēstniecība ASV, Latvijas goda konsuls Masačusetsā Uldis Šipols un Sandra Kronīte - Šipola, Latviešu Fonds, ALA Kultūras fonds, Latviskā mantojuma fonds, *Renaissance Wealth Advisors*, kā arī igauņu un lietuviešu organizācijas un individuālie sponsori.

LĪGA LĀCE

Mineapoles un Rīgas Jēzus draudzes kori

Mūsu koŗa pasaule paplašinājās – Mineapoles-St. Paulas Latviešu draudzes koŗa diriģente Guna Kalmīte Skujiņa un koŗa priekšniece Inta Grāvīte saņēma e-pastu no Rīgas Jēzus evaņģēliski luteriskās baznīcas draudzes koŗa diriģenta Henrija Kalniņa par iespēju koŗiem sadarboties tiešsaistē. Henrijs bija tīmeklī redzējis mūsu virtuālo salikto Ziemsvētku dziesmu un iecerējis uz līdzīgu kopēju sadziedāšanos abiem koŗiem.

Jau no pandēmijas sākuma, kad tika ierobežotas publiskās sanāksmes, mūsu neatlaidīgā diriģente Guna turēja kori kopā – sūtīja korīstiem notis un ieskaņotas dziesmas, lai katrs varētu mācīties mājās. Tiešsaistes mēģinājumus *Zoom* sanāksmes programmā izkāŗtoja Indra Halvorsone, jo viņai jau bija pieredze, strādājot ar šo programmu latviešu sestdienas skolā.

Pirmais *Zoom* mēģinājums mūsu korim notika 2020. gada

8. aprīlī. Pēc dažām minūtēm jau sapratām, ka koris tiešsaistē kopā dziedāt nevar. Katram korīstam pieejamais tīmekļa ātrums bija citādāks, skaņa kavējās un kopīga dziedāšana izklausījās vairāk pēc gāģanu kaŗiem. Iemācījāmies katrs mājās dziedāt ar *aizvērtu* mikrofonu; dzirdējām tikai, ko Guna māca un spēlē. Toties Guna nevarēja zināt, vai mēs dziedam pareizi, vai ne. Rezultāts parādījās, kad katrs korīsts klausoties atsūtīto paraugu, ierakstīja savu balsi ar video. Koriste Zinta Pone ierakstus apkopoja un, pateicoties savām tehniskajām zināšanām, ar lielu piestrādāšanu mūsu atsevišķos ierakstus sakārtoja vienā kopīgā koŗa video. Mineapoles virtuālais koris piedalījās Aizvesto piemiņas dievkalpojumā, Pļaujas svētkos, Valsts svētkos un Ziemsvētku vakara dievkalpojumā.

Arī Jēzus draudzes koris bija izmantojis *Zoom* programmu koŗa mēģinājumiem. Vienīgā

grūtība abu koŗu sadarbībā bija astoņu stundu laika starpība. Kopmēģinājumi notika pirmdienā un piektdienā rītos pēc

ģinājumi, daloties pa virtuālām “istabām”, lai abi diriģenti varētu mācīt katrs savu dziesmu.

Jēzus draudzes koŗa koncert-

Mineapoles draudzes un Rīgas Jēzus draudzes kori diriģē Guna Kalmīte-Skujiņa

Mineapoles laika un sešos vakarā pēc Latvijas laika. Daži Mineapoles korīsti nevarēja tikt uz mēģinājumiem darbīdēnās, tāpēc vienu mēģinājumu nolikām sestdienā. Bija četri kopmē-

meistare Alise Līva Jansone palīdzēja vadīt mēģinājumus pa balsīm, diriģēja kopkori ierakstā. Jēzus draudzes korim ir divas koncertmeistares – Alise un Renāte Rožkalne.

Pa starpu bija arī mūsu parastie trešdienas vakara *Zoom* mēģinājumi. Pirmo dziesmu, “Pestītāj Jēzu”, kuŗu ierosināja, iemācīja un salika Jēzus draudzes koris, atskaņojām 21. februāŗa dievkalpojumā, kuŗā viesojās mācītāja Ilze Larsons. Otrā, Mineapoles koŗa piedāvāto un salikto dziesmu “Nāci, Kungs,” Jēzus baznīcā rādīja 28. februāŗa dievkalpojumā, bet Mineapolē 5. martā. Abas dziesmas ir atrodamas Mineapoles – St. Paulas draudzes *YouTube* kanālā, meklējot *Latvian Ev. Luth. Church* vai draudzes mājas lapā www.mndraudze.org.

Abu koŗu dalībnieki bija priecīgi par jauko un raŗīgo sadarbību virtualajā vidē un ļoti cer, ka nākotnē būs iespēja vienoties kopīgā dziesmā klātienē, tāpēc mūsu Mineapoles koris sirsniņi ielūdza Jēzus draudzes kori piedalīties Dziesmu un deju svētkos 2022. gadā St. Paulā!

Uz tikšanos dziesmā!

1. APRĪLĪ LASĀMĀ LAPA

Rīgas maratons 2021!

Sūdzības par to, kā darbojas valdības departamenti, ir ikdienā, un pelnīti! Bet tas neattiecas uz Latvijas Apvienību Sportam un Kustībai (LASUK)! Šī organizācija ir jau kuņģa reizi pierādījusi sevi kā kompetentu un tālredzīgu, vienmēr un nenogurstoši uzlabojot sportu un kustību Latvijā!

LASUK priekšskatītāja, kā viņi to sauc Ilze Bizīte preses konferencē atklājusi jaunu pieeju pasaulē slavenajam Rīgas maratonam.

Maratoni ir garlaicīga ikdienā vairākās pilsētās pasaulē un mēdz izraisīt tautā žāvas. Bizīte atklājusi, ka pēc intensīvas un ilgstošas apspriešanas LASUK ir izgudrojusi veidu, kā padarīt Rīgas maratonu interesantāku un latviskāku. Sākot ar šo gadu, Rīgas maratonā būs aizliegts skriet, bet atļauts tikai lekt polkas soli. Vai ir kāds dejas solis mīlāks latviešiem kā polka? Tas pat ir mūsu gēnā! Tātad, Bizīte saka: nost ar skriešanu, sākam beidzot lekt! Polkas slavenais

solis ir: viens, divi, lec, un viens, divi, lec, utt.

Šim jaunumam Latvijas Deju Federācija sajūsmā devusi savu atbalstu. Tās priekšsēdis Zīgurts Dārziņš teicis, ka beidzot nākuši pie prāta un polkas solis maratonā padarīs Latviju laimīgāku, skaistāku.

Lai gādātu, ka visi dalībnieki pareizi lec polkas soli, ik pa dažiem metriem būs novietoti deju soļu tiesneši, kuņģi vēros katru soli. Ja kāds pareizi neleks, to ar lielu āķi izvilks no sacikstes. Lai palīdzētu lecējiem, maratona maršrutā būs novietotas Latvijas deju kapelas, kuņģu skaitliski ir pietiekami daudz, lai noklātu visas maratona 26 jūdzes. Kapelas spēlēs gan tautas dejas, gan ziņģes! Dalībnieki un skatītāji varēs dziedāt līdzī. Bizīte garantē, ka būs jauki, skaisti un pat aizraujoši. Pieteikušās ir vairākas Latvijas deju kopas, kuņģam jau ir spēcīgs treniņš polkas soli. Varēs maratonā piedalīties arī tautas tērpos un postalās. Lielās

firmas NIKE un *Adidas* solījušās saražot maratonam piemērotus tērpus – latviskotas īsās sporta bikses, krekliņus un zeķes ar tautiskiem rakstiem.

Dažas kaimiņu valstis, ieskaitot Poliju, Lietuvu un Vāciju, izteikušas lielu interesi Latvijas

jaunai maratona pieejai, un ir teikušas, ka nopietni apsver arī pāriet uz polkas soli. Vācu sporta ministrs Joahīms Kasundtheit teicis: „Pārtrauksim taču vienreiz to stulbo skriešanu un sāksim foršo polku! Cepuri nost latviešiem! Prosit!”

Būs arī speciālas godalgas uzvarētājiem. Būs vīriešu, sievietu un bērnu kategorijas, kā arī jauna kategorija tiem, kuņģi nav droši, kuņģi kategorijai viņi pieder. Visiem atļauts piedalīties.

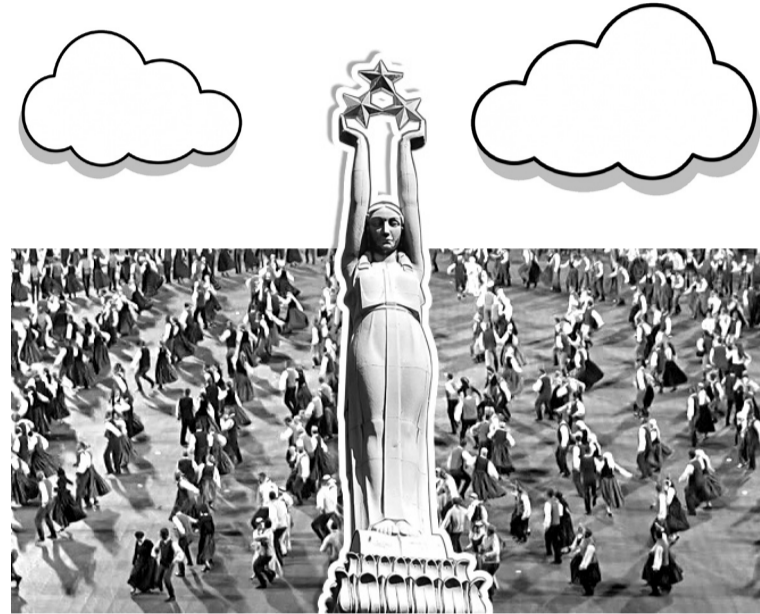
Pasaules prese pieteikusies raidīt Rīgas jauno maratonu pa visu pasauli. Tas būs notikums, kas atkal cels Latviju pasaules redzes lokā.

Bizīte ziņo, ka maratonam varēs pieteikties, sākot ar šī gada **1. aprīli**, ejot uz LASUK speciāli maratonam izveidotās mājaslapas: www.gribulekt.org.

Uz tikšanos pie starta līnijas Rīgā! Būsim vienoti savā raitā polkas soli! Maratona devīze: „Ātrāk leksi, ātrāk tiks!”

*Es gribēju polku lekt(i)
Jau no paša šūpulīš!
Nu varēšu polku lekt(i)
Visā Rīgas garumā!*

Ziņu portālam Blefi.lv,
Sporta speciālais korespondents
TAUTMĪLIS KLUCIS

Gaŗezers! Gaŗezers! Gaŗezers!

Tautieši! Vai esat nevaldāmi noilgojušies pēc Gaŗezera? Vīrusa dēļ neesat varējuši braukt uz Gaŗezeru? Jūsu bēdas var beigties! Ja jūs netiekat uz Gaŗezeru, tad Gaŗezers nāks pie jums!

Sākot ar 1. aprīli, Jūs varēsiet pasūtīt istu, dzidru Gaŗezera ūdeni, smeltu no paša ezera, ar gādīgām latviešu rokām! To piegādās nekavējoši uz Jūsu mājām!

Par \$25.00 ziedojumu gaŗezerieši Jums aizsūtīs mazu, skaidru stikla pudelīti ar Gaŗezera ūdeni. Pudelite nāk uzvērta uz ķēdītes, ko varat valkāt ap kaklu.

Par \$50.00 Jūs varat pasūtīt līdz 10 galoniem Gaŗezera ūdens Jūsu mājas zivju akvāri-

jam! Par papildus \$25.00 ūdeni ieliks arī dažas mazas zivtiņas.

Ja ar to vēl nepietiek, gaŗezerieši Jums nogādās 200 galonus Gaŗezera skaidrā ūdens Jūsu mājas burbuļvannai – *hot tub!* Izmaksa – nieka \$500.00!

Ja gribat apzīlbināt savus radus un draugus, par \$1,000.00 gaŗezerieši Jums ar *tanker truck* nogādās 1,000 galonus Gaŗezera ūdens – Jūsu peldbaseinam!

Par visu domāts, par visu gādāts! Neļausim nevienam vīrusam mūs šķirt no mūsu mīlā Gaŗezera!

Pasūtīniet Jūsu ūdeni jau šodien! Pasūtīniet vairākus tilpumus, gan sev, gan draugiem!

Zvaniet nekavējoši Gaŗezera speciālai *hotline*: 1-800-GRIBU-H2O! Pasūtīnījumus pieņem arī mājaslapā: www.ManLotiVajag-GarezeraUdeni.com!

Visi pasūtīnījumi nāk ar tā saucamo *Certificate of Authenticity*, ar vairākiem oficiāliem parakstiem. Nepieņemiet viltus piedāvājumus! Pieņemiet tikai isto Gaŗezera ūdeni!

Pirmie simt pasūtīnījumi arī dabūs vienu 100 mārciņu maisu ar istām Gaŗezera pludmales smiltīm! Nekavējaties, nepaliekiet bez smiltīm!

Visiem slapju vasaru vēlot,
Gaŗezera ūdens Distribūcijas
Pārvaldes vārdā
VILNIS STRAUME

Pīrāg-Pillow katram latvietim!

Vai naktis nevarat iemigt?

Vaina drošvien ir Jūsu vecā, izgultētā, sen ārā metamā spilvenā. Fui!

Kas gan var mums mīlāks būt, kā no krāsns svaigi izņemti pīrāgi?! Tagad Jūs arī savu galviņu varat likt uz pīrāga! *Pīrāg-Pillow* ir pīrāgs Jūsu gultai, Jūsu galvai! Jūs gulēsiet un sapņosiet kā īsts latvietis! Spilvens ir ne vien mīksts un mīlīgs, bet, to ieštepseļojot, varat ieslēgt siltumu, atdarinot to silto krāsns pīrādziņu. Ieslēgt var arī smaržu! No Jūsu siltā pīrāga maigi izgaros burvīga, svaigi ceptu pīrāgu smarža. Jūsu gulta pārvērtīsies par paradīzi – latvisku virtuvi!

Šis prieks nebūt nav domāts tikai Jums, bet ir domāts arī par Jūsu suniņiem un kaķiņiem. *Pīrāg-Pillow* forma ir tieši domāta kā vieta, kuņģa var ieritināties Jūsu mīļajie mājas dzīvnieciņi. Neliedziet viņiem to prieku, to siltumu un smaržu! Visi kopā nakti pavadīsiet pīrāgu paradīzē! No rīta pamodīsieties ar smaidiem sejā.

Pasūtīniet Jūsu *Pīrāg-Pillow* šodien!

Pasūtīniet divus, trīs, četrus! Pasūtīniet duci!

Šodienas piedāvājums ir viens par zemo – **\$19,99** cenu,

bet divi – par izdevīgo **\$39,98**,

bet ducis par vēl izdevīgāku – **\$239,88!**

Piegāde ieskaitīta.

Šis kvalitatīvais pīrāgs jums uzticīgi kalpos gadiem. Tas ir ražots Latvijā, slavenajā Jelgavas Spilvenu Fabrikā, sadarbībā ar konditoreju Liepājas Gardumiņš.

Zvaniet pa bezmaksas telefonu: 1-800-Pirag-Pillo, vai pasūtīniet mājaslapā: www.Pirag-Pillow-Paradize.com. Zvaniet šodien, zvaniet uzreiz! Katra nakts bez *Pīrāg-Pillow* ir kā nakts bez laimes!

Šim pīrāgam nekad nebūs abi gali apdeguši. Būs tikai jāsavaldās, lai naktī neapēstu savu *Pīrāg-Pillow*!

IZGRIEZ UN SAGLABĀ!

EDUARDS
SILKALNS

Domāju, ka vairums lasītāju, kuŗu rokās nonācis literārā žurnāla jauns laidiens, pirmajā piegājienā to pārlapos, uzmanību pievērsot tādiem daiļdarbiem un apcerēm, kas viņiem kā pirmie iekrīt acīs jeb viņus uzrunā. Iekrist acīs var kaut kas aktuāls, kaut kas oriģināls vai kaut kas tāds, kas saskaras ar paša lasītāja pasaules pieredzi, dzīves situāciju un interesēm. Ar pārējo piedāvāto lasāmvielu tad var iepazīties vēlāk: *Jaunās Gaitas* gadījumā turpmākiem, gausākiem piesēdējieniem paliek trīs mēneši laika līdz nākamajam numuram. Žurnāls ir gana bagātīgs saturā, lai katram lasītājam kristu acīs savas tā sniegumu kombinācijas, tāpēc atzīmēšu te vienīgi savējās.

No numura uz numuru prāvaks liekas piedāvāto dzejdarbu apjoms, šoreiz tas aizņem 21 lappusi. Tā kā lielo burtu un pieturas zīmju trūkums mūsdienu dzejā vairs neliekas nekas moderns un sāk jau apnikt, uzmanību saista redakcijas atzīme, ka Kristapa Vecgrāvja (1980) dzejas formā parādotes "tradīcija un modernais vienlaikus". Patiesi: pēdējā no sešiem dzejdarbiem redzam gan lielos burtus, gan dažas pieturas zīmes – domu zīmi, komatu un trīs pārpus iekavu. Ir pat divu ierastāku (smilgām – ilgām, pilnu – vilnu) un divi īpatāki (metot – retot, zum – ļum) atskaņu pāri. Tādi, lūk, ir Vecgrāvja mesli vecajam. Turpretim tā paša dzejola grafiskais paskats liek domāt par kupli izplētušos Ziemsvētku eglīti, kuŗā sveciņu vietā iespraustas

atsevišķas vārdkopas.

Nevar jau pirmajā piegājienā nepamanīt Sandras Ratnieces (1969) astoņu dzejoļu ciklu "Pandēmijas laika piezīmes", kas sākas ar vārdiem – "gribi dzīvot? paliec mājās!" Kas saka, ka dzejai jāfokusējas uz mūžīgām vērtībām un aktuālītātes jāatstāj plašsaziņas līdzekļu ziņā? Pirms gada ziema esot bijusi balt, tāpat kā balta būšot pēc gada, bet šobrīd gan valdot nāve salta. Cikls ir cienijams pārinieks Kārļa Ābeles seniora 1947. gadā trimdā izdotajā krājumā "Vēlais viesis" balādei "Mēris Matīšos".

Ilgus gadu desmitus Austrālijā dzīvojis latvietis nevar nepamanīt Leldes Kalmītes rakstu "Pavasaris Austrālijā", arī tādēļ, ka to rotā divu Austrālijā dzīvojušu vai dzīvojušu mākslinieču gleznu attēli krāsās. Raksts tapis sakarā ar 2020. gada pēdējā ceturksnī Pasaules latviešu mākslas centrā Cēsīs notikušu Austrālijas latviešu mākslinieku darbu izstādi. Raksts uzvanda grūti atbildāmo jautājumu par to, kas īsteni nosaka kāda mākslinieka identitāti: vai tā ir viņa ilggadīgā dzīves vieta, vai valodu prasme, vai pašsajūta? Lelde Kalmīte raksta, ka esot jāizšķir, „vai kāds sevi uzskata par latvieti Austrālijā vai par Austrālijas latvieti”. Bet var jau būt vēl trešais variants, proti – latviešu izcelsmes austrālietis. Kā tulkošim nosaukumu "Mūsu zeme" rakstam pievienotajam Vijas Spoģes-Erdmanes (1939) gleznas "Mūsu zeme" nobildējumam? Gleznā skatām Austrālijas vasarām tik raksturīgu mežu jeb

buša (ko Latvijā bieži sauc par krūmājiem) ugunsgrēku. Būtu gleznotāja ne vairākus klūt par Andreja Egliša un Lūcijas Garūtas parādnieci un piešķīrusi darbam nosaukumu "Dievs, tava zeme deg!", visi tūdaļ uzteiktu viņas karsto latviešu patriotes sirdi. Bet vai, runājot par *mūsu zemi*, viņa sevi nepieskaita austrāliešiem, pieteikdama arī savas īpašuma tiesības uz daļu Austrālijas? Bet varbūt Spoģe-Erdmane īstenībā ir Grētas Tunbergas līdziniece dienvidus puslodē, ar vārdu *zeme* domādama globusu un iestādāmās par tā sasilšanas un klimata maiņu novēršanu?

Reti gadījies lasīt tik trāpīgu un tik personiski mani uzrunājošu rakstu kā Līvas Alksnes eseju "Vai viegli lasīt latviešu autoru darbus un par tiem rakstīt?" Alksne vairās no sevis dēvēšanas par kritiķi, jo viņa neesot studējusi literatūrzinātni. "Savus tekstus par izlasīto dēvēju par atsauksmēm," viņa pazemīgi skaidro. Nav jau svarīgi, vai viņas rakstīto saucam par atsauksmēm, recenzijām, kritiku vai kā citādi, bet ar to, ko viņa raksta nupat aplūkojamā tekstā, viņa ir trāpījusi naglai uz pašas galvas. Gribētos viņas teikto citēt vēl un vēl, tomēr būtiskais ir pateikts turpmākajos 4-5 secībā rakstītos teikumos. Pasūdējusies, ka "mūsu ir maz", Līva Alksne saka: "Literārās aprindās, gluži tāpat kā citās profesijās, ir šausis pīļu diķis, kur visi labākie pazīst tādus pašus labākos un visi arī vienotā bariņā pārnēsā ziedus un laba

vēlējumus viens uz otra grāmatas atklāšanām. Pat, ja aizej uz svētkiem ļoti patikušai grāmatai, var izrādīties, ka tur satiec autoru, kuŗa grāmata tev nemaz nav patikusi. Var gadīties, ka esi rakstījis godīgi, meklējot labo, cenšoties neaizvainot ne citus literārā darba cienītājus, ne autoru, bet tomēr kāds tur kaut ko aizvainojošu ir saskatījis un nēsā sev līdzī sirdī sāpes par tavu rakstīto. Visādi var gadīties..."

Smagi jautājumi: kā var cilvēks neapvainoties, ja kāds apšaubā viņa varbūt ar sviedriem vaiģā tapušā veikuma kvalitāti? Vai rakstniekam nebūtu jāatšķir uzskati par viņa dažreiz labāk, cirteiz sliktāk padevušos darbu no pēlēja domām par viņa cilvēciskajām īpašībām?

Kāds te risinājums? Varbūt rakstniekiem un viņa darbu recenzentiem dzīvoties izolēti

vieniem no otriem, tā ka satikšanās medijs paliek tikai drukātais vārds, ne cilvēciskas pazīšanās un attiecības? Kā panākt, ka pat jūtīgāki autori pieļauj, ka piesieties ir tāda pati kritiķu tiesa un daļa kā aķīgu jautājumu *uzstādīšana* sabiedrības elitei no radio un TV intervētāju puses? Vai ar stipendijām par latviešu literatūras kritiķiem sākt izskolot divos trīs gados jaunus apdāvinātus ārzemniekus, kas apgūtu latviešu valodu un mūsu kultūrvēsturi, bet neiepazītu *tiesīsaistē* un vaiģā nevienu dzīvu latviešu rakstnieku?

Lai nenonāktu nepatīkamās situācijās, par kādām raksta Līva Alksne, esmu kopš pārcelšanās uz dzīvi Latvijā īsi pēc gadsimtu mijas centies *dzīvajā* neiepazīt nevienu latviešu rakstnieku. Esmu centies būt siķs un maziņš, tikpat kā nepamanīts, lai varētu rakstīt cik jau nu godīgas un objektīvas recenzijas, *jaukajiem* cilvēkiem par viņu jaukumu neiztopot un *nejaukos* noliekot pie vietas. Neesmu nekad gribējis veidot iesniegumu ar lūgumu uzņemt mani Rakstnieku savienībā. Viņu Austrālijas turneju laikā reiz iepazinu Māru Zālīti, Knutu Skujenieku un Andu Līci, bet pēc tam Latvijā tik vien kā esmu iepazīstināts un sasveicinājies ar Māru Svīri, Ēriku Hānbergu, Valdi Rūmnieku un Andreju Miglu. Labi, ka esmu spējis izvairīties no situācijām, par kādām sūdzas Līva Alksne. Kaut *Jaunā Gaita* nemēdz iespiest lasītāju vēstules, viņas rūpju sauciens – sauksim to tā – ir pelnījis plašāku polemiku.

SKANI, MANA VALODIŅA!

AB,
LIVR un SILV valdes loceklis,
speciāli avīzei LAIKS

*Tika, tika, gramatika,
Maziem bērniem nepatika:
Nezināja likumiņu,
Dabūja pa plikumiņu.*

Tā tas ir bijis daudzus gadus, bet – ne vairs!

Valoda ir dzīva! Tā ir vienmēr bijusi dzīva! Tā mainās un pielāgojas tautas vajadzībām, jo viss taču mainās, uzlabojas.

Latviešu valoda ir piedzīvojusi maiņas, kas to savedušas labākā kārtībā, lai visi runātu un rakstītu vienādi un pareizi un, galvenais, korekti, ievērojot visus daudzus likumus. Vai kāds šos likumus var atcerēties? Pēc skolas gadiem vairums likumu, ja ne visi, izgaist no atmiņas kā ugunsкура dūmi Jāņos.

Slavenākās bija maiņas, kuŗas ieviesa valodnieks Jānis Endzeliņš. Viņš sakārtoja valodas likumus un arī vārdus. Endzeliņam, laikam pateicoties genām, pagājušajā gadā kļuva skaidrs,

ka ir laiks atkal sakārtot latviešu valodu. Elvis, kuram ir augstākā izglītība lingvistikā un latvistikā, ķērās pie darba. Rezultātā šī gada 1. aprīlī nākusi klajā Elvīsa jaunā grāmata, viņa opuss „Runāsim taču latviski!!!“

Esmu redzējis šo opusu, un tas ir visai iespaidīgs. Grāmata ir plāna, bet varena, – ar desmit lappusēm. Elvis tajās noskaidro jauno latviešu pareizrakstību. Latvijas Universitāte, Latvijas Institūts Valodai un Runai (LIVR), kā arī Strenču Institūts Latviešu Valodai (SILV), visi kā viens apstiprina jaunās maiņas. Visiem latviešiem ir oficiāli, sākot ar šī gada 1. aprīli, jāievēro jaunie likumi.

Izrādas, ka jaunie likumi ir ļoti vienkārši. Visiem ir atļauts rakstīt, kā māc un var – galvenais mērķis ir tas, ka lasītājs var saprast, ko rakstītājs grib izteikt. Elvis norāda, ka latviešu valodai ir bijis pārāk daudz likumu, kuŗus, kā jau minējām, retais

var atcerēties un kuŗi rada tikai un vienīgi lielu stresu.

Daži piemēri no jaunās pieejas. Nav vairs jāuztraucas, vai vārdam ir viens vai divi „s” beigās. Var rakstīt „gaiss” vai „gaiss”. Vai tad abējādi nav skaidrs, par ko iet runa?

Vai uz „i” garumzīme ir, vai nav? „Gādījumā” vai „gadījumā”? „Aprīlī” vai „aprīlī”? Vai abējādi nav skaidrs, par ko iet runa?

Atkrit locīšana. Ja zini galotni vārdam ģenitivā, labi. Ja nezini, arī labi. Raksti, kā liekas pareizi!

Komati! Kur likt? Pirms, vai pēc „bet”? Nav vairs svarīgi. Komatus var likt kur, un cik tik, gribas, galvenais, lai lasītājs, saprot, ko rakstītājs, grib pateikt. Komatus var tagad likt pēc izjūtas un emocijām, vai emocijām.

Izsaucēji! Tos var likt teikuma beigās, cik tik gribas!!! Jo svarīgāks teikuma saturs, jo vairāk izsaucēji atļauti!!!! Atkal – pēc izjūtas un emocijām!!!!

Viens vai divi „l”? „Elle” vai

„ele”? „Elļa” vai „eļa”? Veļļa vai veļļa? Nav svarīgi – abejādi ir pareizi!

„s” vai „z”, vai abi? „Iztaba”, „izstaba” vai „istaba”? Pareizi! Visi trīs ir tagad pareizi! Lieto to, kurs visvairāk patīk!

Tie ir tikai nedaudzi piemēri. Mērķis ir dzēst visu stresu, kas pavada caurmēra pilsoņa rakstīšanu un valodas lietošanu. Elvis aizrāda, ka mums jau tā dzīvē, ikdienā pietiek stresi, un derētu tos samazināt. Sākums ir ar valodu! Rakstīsim brīvi un ar baudu! Lai pareizrakstības likumi nebūtu kā dzirnakmens mums ap kaklu, padarot mūsu dzīvi par vienu vienīgu elli! Vai

eli. Nost ar likumiem, nost ar dabūšanu par plikumu!

Kurš te kuram kalpo? Mēs valodai, vai valoda mums? Tagad, ar smaidiem seļā, varēsim skaitīt:

*Tika, tika, gramatika!
Maziem bērniem tā patika!
Nav vairs mums tie likumiņi,
Nesāp mums vairs plikumiņi!!!!*

Izteiksim Elvīsam Endzeliņam izjustu paldies! Visiem tagad gramatikā piecnieks!!! Viņš, ir padarījis, vai padarījis, mūsu dzīves, daudzreiz vieglākas, vienkāršākas un patīkamākas!!!!!!!!!!!!!!!

Asiniet prātu!

* Orķestris ar 30 mūziķiem Bēthovena 6. simfoniju izpilda 40 minūtēs. Cik ilgā laikā orķestris ar 60 mūziķiem izpildīs 12. simfoniju?

* Kāpēc lidojošu vīrieti sauc par supermenu, bet lidojošu sievieti – par raganu?

VECMĀMIŅ, PALASĪSIM LATVISKI!

KĀRLIS ŅEZBERS

Rūķu pasaules ceļojums

(Turpināts no nr.12)

“Bet mūsu pusē ir taisnība,” uzsver Visvaldis. “Protams, ka taisnība.”

Māris nerunā. Pieliecis galvu tā, ka cepures puška un viņa bārda gandrīz skar zemi, rūķis domā un domā.

“Ja viņi tā, mēs – tā,” viņš sevī dudina. Beidzot pielec kājās. “Ir rokā!”

“Kas tad?”

“Plāns, kā sakaut vilkus! Kā atbrīvot aitas un zirgus! Ja tikai mēs varētu ātrāk tikt pie tiem, mēs abi ar Vari...”

“Jūs abi ar Vari?” gluži nopietnu seju ieprasās Daris. “Un kas tad ar mani? Vai mani atstāsiet likteņa varā? Vai tā draugi dara?” “Tikai uz īsu laiku, Darī, nebēdājies,” mierina Māris. “Tevis īpaši uzdevumi!”

Sasēdušies grāvmalē, rūķi ilgi un nopietni pārrunā, kas darāms. Poniņam Visvaldim ļauj klausīties. No visu seļām var redzēt, ka Māra plāns ir labs.

Rūķis Māris, stalti saslēpies, ieiet pa Rumaku vārtiem. Nekā vairs no zirgu tīribas un kārtības. Uz lieveņa, kur senāk pastaigājās grezni tērpti zirgu kungi un dāmas, tagad laiski zvilnē vilki. Pāris sargu, līdz zobiem apbruņojušies, mirklī apstāj rūķi.

“Kur iesi, suska?” Māris pakasā pakasā.

“Pie vadoņa, vilku kungi, pie paša jūsu lielā vadoņa!” Viņš izliekas ļoti steidzīgs un neapsturams. “Ar apsveikumiem no rūķiem.”

“Kas par apsveikumiem?”

“Jums te skaista mītne, patīkama apkārtnē. Kas gan cits to tā var iekārtot kā gudrie, smalkie vilki...!”

Viens vilku sargs ieģrūž otram dunku sānos, tā ka tas sāpīgi iekaucas, tad iečukst tam spalvainajā ausī:

“Muļķa rūķis, viņš domā, ka mēs te allaž dzīvojuši un visu cēlušī, he, he, he...”

“Lai domā, tas taisni labi! Pastāstīs draugiem, valodas aizies tālāk un itin labi palīdzēs mūsu plāniem.”

“Žņaudzēja vadībā vilki pārņems visu Podniekkalna apkārtni...” Rūķis vilku sačukstēšanas nelikās redzam.

“Kādas ēkas, iekārta!... Taisni apbrīnojami... Katrā ziņā man jāredz jūsu virsvadonis, jāapsveic tas, kurš jūs, vilkus, visu laiku vadījis, ka jums tāda labklājība...”

Vilki nemana, ka rūķis tos māna. Viņi uzmanīgi vēro vārtus, kur nupat izcēlušies kņada. Vilku bars, kas slinki zvilnēja zālē laukuma vidū, pieceļas kājās, osta gaisu. Vārtu sargi, glūnīgi paskatījušies pa vārtu atslēgas caurumu, pēkšņi šiverīgi sāk vērt vārtus vaļā. Mazs, pelēks vilcēns, paķēris tauri no naglas pakša, griezīgi un gaudīgi iepūš tani.

Atgāžas vārti. Vilki pavācas malā. Māris pakāpj uz kāpnēm pie zirgu karaļa nama, lai labāk

varētu redzēt. Ak vai!

Pa vārtiem iedrāžas pajūgs, kuru velk stalts, balts zirgs. Pats zirgu karalis! Ratos sēd salasīta vilku banda, kuri kaucot un rūcot uzmodina zirgu. Uz kuciēra bukas, pātagu vicinot, sēd neliešu vadonis Žņaudzējs, negantu smīnu seļā.

Rati apstājas pie zirgu saiešanas nama, un vilku banda izkāpj, kamēr sargi piesien karali

Rainis

DIVPADSMIT MĒNEŠI

Nu nākat, bērniņi, izstāstiet, Ko divpadsmit mēnešus darīsiet?

Jaungada mēnesī – saņemmt skriesim,

Meteņu mēnesī – ņekatās iesim,

Sērsnu mēnesī – pavasari gaidīsim,

Sulu mēnesī – sulas laidīsim,

Lapu mēnesī – lēļojot ganos dzīsīsim,

Ziedu mēnesī – Jāņiem vainagus pīsīsim,

Siena mēnesī – sienīņu grābsīsim,

Labības mēnesī – pļaujas vezumos kāpsīsim,

Rudens mēnesī – pēc riekstiem lodāsīsim,

Veļu mēnesī – veļus gaidīsīsim,

Salnas mēnesī – mežā pēc malkas steigsīsim,

Ziemas mēnesī – ziemas saulgriežus sveiksīsim,

Tad atkal jaungadu saņemmt skriesim, Un caur gadu darbiņos iesim.

Rumaku pie sētas. Baltais zirgs zemu nokārtu galvu padodas liktenim. Viņa lepno pili ieņēmis ļaunais ienaidnieks, un viņa draugi sagūstīti. Darīt nekā nevar. Viņa apputējis lielceļa putekļiem, un uz tā redz pātagas švīkas.

Vilki tikām virzās lielajā telpā, kas agrāk bija karaļa troņa zāle. Rūķis Māris viņiem seko, gribēdams redzēt, ko nelieši izdarījuši un kādi tiem nodomi. Vilki viņam nepiegrīž ne mazāko vēribu.

Vilku virsvadonis uzkāpj tribinē, griezīgi iekaucas un ar ķepu norāda uz sānu vārtiņiem.

“Iedzīt gūstekņus! Visus, itin visus...” viņš rēc.

Nabaga zirgu bars ienāk noliektām galvām. Vilki viņus pārsteiguši miegā, sagūstījuši karali, viņus pašus. Nu tiem jāklausa vilkiem.

“Līdz šim pār jums valdīja karalis,” asi izgrūž Žņaudzējs.

// ILLUSTRĀCIJA: Elīna Skrapce

“Tagad jums vairs karaļa nav, jo es jūsu karali esmu atcēlis no amata un viņš novietots derīgā darbā vilkt manus ratus. Jūs visi esat tagad pilnīgi brīvi...!”

Zirgi sakustas, domādami, ka tie atlaisti no gūsta. Taču vilku bars, zobus trinot, tos apstāj no visām pusēm.

“Jūs esat pilnīgi brīvi, tikai nedomājiet, ka varat skriet, kur gribat. Jums jāparāda mums, vilkiem, kas jūs atbrīvoja no ķēniņa varas, ka esat pateicīgi. To mēs jums žēlīgi atļaujām. Jums būs jāstrādā mūsu darbi, jātira nometne, jāved malka, jāstiepj ūdens... Vai kādam kāds jautājums?”

Zirgiem dūša galīgi sašļukusi, un tikai viens no viņiem, jauns zirgs brūnu, gludu spalvu, uzdrošinājās jautāt:

“Ja esam brīvi un līdzīgi vilkiem, vai tad līdz ar vilkiem arī varam lemt par Rumaku dzīvi, kā līdz šim bijām paraduši?”

Žņaudzējs skaļi un dūsmīgi iekaucas:

“Kas par muļķīgu jautājumu? Protams, ka varat lemt. Bet, tā kā katram savs amats un vilkiem ir vairāk pieredzes vadīt lietas, tad tūlīt nolēmsim, kas mums jā dara. Lieku priekšā, ka Rumakus pārvaldīs vilki, parastos un smagos darbus darīs zirgi... Kas ir pret šādu lietu nokārtojumu?”

Vilki grīni nosmīn un grabinās gar dūnciem, kamēr nabaga zirgi nezina, ko sacīt. Žņaudzējs ilgi uz atbildi negaida.

“Pretim nav neviens,” viņš smīnot saka un uzsit ar priekšķepu pa galdu.

“Priekšlikums vienbalsīgi pieņemts!”

Jaunais, brūnais zirgs vēl kaut ko mēģina iebilst, taču vilki to apstāj un, kožot pakākājās,

iedzēn atsevišķā, šaurā telpā, uz kuras durvīm ar sarkanu krāsu greiziem, neveikliem burtiem uztriepts: CIETUMS.

Žņaudzējs priecīgs nopurinās. Viss kārtībā! Pamatī ar ķepu, lai zirgus izdzen atpakaļ gūstekņu telpā, vilku vadonis sasauc ap sevi padomdevēju baru.

Savāda, noplukusi banda apstāj Žņaudzēju. Noplukušū spalvu, izkāmejuša izskata vilku

// ILLUSTRĀCIJA: Elīna Skrapce

bars kaucot un gaudojot izrāda prieku par lielo uzvaru.

“Pēc zirgiem – aitas...” gaudo Žņaudzējs. “Aūūūūūūūūūū...” piekaut piekrišanu vilku varza. “Pēc aītām visi citi – vistas, pīles, fazāni...” “Aūūūūūūūūūūū...”

“Govis, cūkas...”

“Aūūūūūūūūūūūū...”

“Visi meža dzīvotāji – stirnas, zaķi, vāveres. Muļķīgā zvēru pilsēta, tur tik daudz mantu. Labi noderēs...!”

“Aūūūūūūūūūūūū...”

“Pašās beigās visus mūsu draugus arī – kaķus, lapsas, zebiekstes... Tagad viņi mums draugi, palīdz apkarot citus...”

“Nost, kaus nost... Aūūūūūū...”

“Viņi mums kalpos tāpat kā visi citi! Paši gulēsīsim un ēdīsīsim gardumus, ko kalpi pienesī klāt! Vai jums tā patīktu, vilki?”

“Aūūūūūūūūūūūū... Lai dzīvo vadonis Žņaudzējs, aūūūūūū...”

“Un tagad uz aitu ciemu! Jūs pa priekšu, tur viss nokārtots, vārti vaļā, ciems ieņemts. Jāieved mūsu kārtība bez liekas žēlastības...”

“...bez žēlastības...”

“Arī es došos ceļā itin drīz, ratos, kurus vilks šis zirgu karalis, ha, ha, ha! Tas nu mans kalps un tāds allaž paliks...!”

Vilku bars sastājas lokā ap Žņaudzēju un uzsāk kara danci, dziedot, kaucot un gaudojot cīņas dziesmu:

“Ko tik sastop, kauj un kod! Ciet tik grāb, pa kaklu dod, Ko mēs gribam, arī varam, Spēks un drosme vilku barām... Žum, žum, žum, žum, žum...”

Rūķim Mārim šķiet, ka ir pēdējais laiks atstāt telpu. Par laimi, durvju sargi piebiedrojušies dancotājiem un durvis palikušas neapsargātas. Drusku Mārim gan bailes, kad viņš lavās

uz durvju pusi, bet vilki tā aizrāvušies ar uzvaras svinēšanu, ka rūķi nepamana. Tā Māris tiek atpakaļ sēta bez lielām klapatām.

Galvu nokāris, piesiets pie sētas mieta, durn karalis Rumaks. Viņa apsargi uzvaras skurbumā lēkā un priecājas laukumā pie vārtiem.

“Karali Rumak,” ieslēpies zālē, čukst Māris. Zirgs pieliec galvu tuvāk. “Kas esi un ko gribi?”

“Rūķis Māris. Gribam zirgus atbrīvot un tevi arī...”

“Neticu, ka tas vairs iespējams. Bijām pārāk vieglprātīgi, domājām, ka mums neviens vairs nevar nekā padarīt...”

“Kas bijis – bijis, karali. Labāk par to nebēdājies un uzklausī mani...” noslaukot asaru, kas lēnām slīd no zirga acs leņķa, atčukst rūķis. “Mums ir plāns, kā tikt galā ar vilkiem, un tev šini lietā jāpalīdz...”

Rūķis ar zirgu sačukstas ilgu laiku, un var manīt, ka Rumaka sirds kļūst vieglāka un prāts jau trāks.

“Darīšu visu, kā vēlies, rūķi,” viņš saka. “Ja šis plāns izdosies, jūs, trīs rūķi, palīdzību un gudro padomu neaizmirsīšu...”

“Lai nu paliek pateicība pēc padarītā darba,” viņu atvaira Māris un piebilst: “Man tagad jāiet pie draugiem, viņi tepat meža malā gaida.”

Slēpjoties zālēs, rūķis Māris aizlavās prom, izslid pa vārtiem un steigšus jo steigšus aiztipina pa gludo lielceļu, jo nu viņam ir liela steiga.

Arī rūķim Varim ir savs sevišķs uzdevums, un viņš to izpilda tanī pašā laikā, kad Māris apmeklē Rumakus un Daris ar poniņu Visvaldi pacietīgi gaida mežmalā.

Skaista, saulaina diena. Zir-dziņš Visvaldis kāri plūc lekno zāli. Viņš varen izsalcis pēc daudzajiem piedzīvojumiem, nepatīkšanām un lielas skraidīšanas. Rūķis lāpa zeķi. Tā zila ar sarkanām svītrām. Darim tikai pelēka dzija, zeķes krāsām pievienojas vēl treša.

“Tas nekas,” sevī spriež Daris. “Ka tik silta un nav vairs caura...” Un, pievērsies Visvaldim, viņš vēl piebilst: “Ceļotājam jāiziet, kā var, te jau nav kā mājās...”

Iečaukstas krūmi, un no tiem iznāk Varis, pavisam aizkūsis.

Viņam līdzī auns Ragainis.

“Re,” nopriecājas Varis. “Dabūji gan Ragaini ārā!” “Saprotams,” lielās Varis. “Nieks vien bija. Nelieši vilki ieslodzījuši aunu aizgaldē. Durvis aizslēgtas ar aizbīdīni. Vispār tur tikai daži vilki atrodami, jo aitas tā pārbijušās, ka bēgt nemēģinātu, ja arī varētu...”

“Kā tad vilki tika aitu ciemā, Ragaini?” nolīcis zeķi pie malas, jautā Daris.

Ragainis atlaižas zālē blakus Darim un sāk stāstīt:

“Pašu vaina, Dari, neviena cita. Kā jau zini, vilki sūtīja sūtņus dienu pēc dienas.”

(Turpinājums sekos)

Latvieši pārraksta „Marta trakuma” vēsturi

(Turpināts no 1. lpp.)

Francis Lācis un Oral Roberts basketbolisti 2021. gada 9. martā // FOTO: ORU MBB

Oral Roberts guva sensacionālu uzvaru “Marta trakumā” (tā tiek dēvēts NCAA izslēgšanas spēļu turnīrs) pirmajā kārtā pār otro numuru izlikto Ohajo štata universitāti. Tā Lāča pārstāvētajai komandai bija pirmā uzvara izslēgšanas spēlēs kopš 1974. gada. Tagad izdevies tikt vēl tālāk un nonākt visas Amerikas rekorda priekšvakarā – ja trešajā kārtā izdosies pārspēt ar trešo numuru izlikto Arkanzasas Universitāti, tad Oral Roberts kļūs par pirmo ar 15. numuru izlikto komandu, kas iekļuvusi starptautiskā līgas finālturnīrā (rēgulāro sezonu Oral Roberts noslēdza kā ceturtie), ne izslēgšanas spēļu kārtā pret Ohio State komandu. Nav šaubu, ka šo pavasari, jo īpaši konferences finālā pēdējā sekundē nobloķēto pretiniekā metienu, Lācis atcerēsies visu dzīvi.

Universitāte, Māra Mote Arizonas Universitāte, Aleksa Gulbe Indiānas Universitāte un Anna Rēzija Dreimaneksa Teksasas Mechaniskā un Lauksaimniecības universitāte).

Oral Roberts komanda turpina savu Pelnrūķītes stāstu, ko kāri tver teju visi ASV mediji. NCAA pirmajā divīzijā ir pavisam 32 dažādas konferences, Summit Conference rangū tabulās ir starptautiskā līgas finālturnīrā (rēgulāro sezonu Oral Roberts noslēdza kā ceturtie), ne izslēgšanas spēļu kārtā pret Ohio State komandu. Nav šaubu, ka šo pavasari, jo īpaši konferences finālā pēdējā sekundē nobloķēto pretiniekā metienu, Lācis atcerēsies visu dzīvi.

Pēc uzvaras konferences finālā

Francis Lācis un Oral Roberts uzbrukuma līderis Makss Abmass turpina neticamo uzvaru gājienu NCAA čempionāta “Marta trakumā” // FOTO: USA TODAY Sports/Scanpix

Oral Roberts komanda sagādāja jau trešo sensāciju pēc kārtas, šoreiz ar 81:78 pārspējot Floridas Gators un sasniedza Sweet 16. kārtu. Lācis, kā ierasts, bija savas komandas sākuma sastāvā un nospēlētāja 21 minūtē guva divus punktus – precīzs bija viņa vienīgais divpunktu metiens, bet grozam secen lidoja visi četri tālmetieni. “Zelta ērgļi” (Golden Eagle), kāds Lāča pārstāvētās komandas nosaukums, tikai otro reizi augstskolas vēsturē sasniedusi NCAA izslēgšanas spēļu trešo kārtu, bet izslēgšanas spēļu turnīrā spēlēja pirmo reizi kopš 2008. gada.

Uz finālu privātā lidmašīnā

Lācis ir vienīgais no Amerikas studējošajiem un basketbolu spēlētājiem latviešiem, kas šajā pavasarī aizkļuva līdz “Marta trakumam” viriešu konkurencē (meitenēm tādas ir pat četras – Digna Strautmane Sirakūzu

komanda tika ierauta lielajā marta trakumā, kāpa privātā lidmašīnā un devās uz Indianapolisi, kur šīs sezonas labākie tiek noskaidroti “burbuļa” apstākļos. Marta izskaņa ir laiks, kad NCAA basketbols reitingu ziņā malā pabīda pat NBA regulārās sezonas izspēli.

Francis Lācis nav vienīgais no Latvijas, kuŗš izbauda “Marta trakumu”. Otro kārtu sasniedusi Digna Strautmane, kuŗa ar 13 punktiem un izcīnītām desmit atlēkušajām bumbām zem groziem līdzēja Sirakūzas universitātes komandai Orange ar 72:55 uzvarēt Dienviddakotas štata universitātes vienību Jackkrabbits. Digna laukumā bija visu spēli – 40 minūtes!

Amerikas sapnis kopš bērnudārza

“Francim bija tikai četri gadi, kad viņš paziņoja, ka būs basketbolists un spēlēs Amerikā,”

joprojām ar izbrīnu dēla nosprausto mērķi atceras Franča mamma, sabiedrisko attiecību speciāliste Vinete Vilistere-Lāce. Arī no tēta puses – pazīstamā pianista un komponista Kārļa Lāča – basketbola ievirzes nebija. Vecāki laprāt nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm, skrien “Magnēta” orientēšanās seriālā un rogainingā, taču tas viss ir tālu no sporta spēlēm. Tie bija laiki, kad NBA apcirkņos savus pirmos spoļus spēra Andris Biedriņš un, iespējams, tieši viņš ziņā par viņa sasniegumiem iedvesmoja mazo Franci. To tagad nezina neviens, taču vēlme spēlēt basketbolu bija tik liela, ka puika jau sešu gadu vecumā tika aizvests uz pirmo treniņu basketbola skolā “Rīga”.

Mūzikas skola caur asarām

“Ir trīs obligātas lietas, ko es, būdama mamma, savos bērnos vēlējos ielikt kopš dzimšanas. Tās ir valodas, sports un mūzika. Puikām jābūt sportiskiem – vienalga, vai ar meitenēm aizbrauc uz plūdmali vai ar vienaudžiem aizjē spēlēt futbolu. Mūzika tāpēc, ka tētis ir slavens komponists un bērniem būtu labāka sapratne par vecāku darbiem. Atzišos, ka mūzikas skola Francim riebās līdz sirds dziļumiem, kādā trešajā klasē raudājām mēs visi. Šajā ziņā es biju ļoti stingra mamma, Francis izvēlējās apgūt bungas un mūzikas skolu pabeidza. Var teikt, ka vecāki piespieda, taču vairāk ar šo lietu uzbāzušies neesam un pilnībā atbalstījām viņa basketbolista ceļu,” par dēla audzināšanu stāsta mamma.

“Pirmā trenerīte bija skeptiska, jo Francim bija tikai seši gadi. Tomēr viss iznāca forši,” atceras mamma. Otrajā klasē loģistikas dēļ – tuvāk mājām un skolai – notika pārcelšanās uz “Rīdzenes” basketbola skolu, kur par Lāča treneri kļuva Aigars Brīgmanis. Uzsākot vidusskolas gaitas, Lāci uzaicināja uz VEF skolu, tagad jau trīs gadi Amerikā.

“Arī mums tagad mājās ir marta trakums, naktīs skatāmies spēles, ir savi rituāli. Tas vispār ir tāds WOW! Ka mūsu mērķtiecīgais puisēns ir piepildījis savu sapni par spēlēšanu Amerikā un ticis tik tālu. Ir milzīgs lepnums! Pats ar savu darbu Francis šo iespēju ir nopelnījis. Kad viņi uzvarēja konferences finālā, Francis turpat no laukuma malas zvanīja mums uz mājām. Viņš bija pārlaimīgs! Vispār jau arī mums no prieka trīcēja rokas it kā paši tur būtu piedalījušies. Tās viņam ir līdz šim lielākās uzvaras karjērā,” neslēpj Vinete Vilistere-Lāce.

Pirmā interese par Franci Lāci no dažādām NCAA komandām parādījās pēc Eiropas U-16 čempionāta Kaunā, kur Latvijas izlase trenera Gunta Endzela vadībā izcīnīja 11. vietu. Vienaudžu vidū populārāka izvēle bija savu basketbolista karjeru virzīt Eiropas, īpaši Spānijas un Itālijas, virzienā. Lācim reāli piedāvājumi nemaz neesot bijuši, un visu laiku primārais mērķis palika NCAA čempio-

nāts. Pēc vidusskolas pabeigšanas galdā bijuši vismaz četri piedāvājumi un spēlētājam atlicis vien izvēlēties labāko. Kā galvenie priekšnoteikumi bijuši divi – komanda no NCAA pirmās divīzijas un iespēja tikt pie solida spēles laika jau pirmajā sezonā. Šādi apstākļi sakrīta Oral Roberts universitātē. Komandas treneris savu solījumu pildīja un latvietis tika pie laba spēles laika jau pirmajā sezonā. Arī tagad, aizvadot savu trešo studentu basketbola sezonu, Lācis nav starptautiskās līgas labākajiem punktu guvējiem, taču ir stabila vērtība sākumsastāvā ar savu spēli aizsardzībā un nesavtīgo darbu komandas labā.

“Aizsardzība ir tā, kas man ļauj atrasties laukumā. Pie šī elementa esmu strādājis vasarā un visas sezonas laikā. Metieni var neiekrist, bet treneris man uzticas aizsardzībā un zina, ka savu darbu padarīšu,” nesēn intervijā portālam Sportacentrs.com teica Lācis.

Vienīgais pozitīvais turnīrs jaunības izlasēs Lācim bija 2018. gadā, kad kopā ar gadu vecākiem spēlētājiem trenera Agņa Galvanovska vadībā tika izcīnīta trešā vieta Eiropas čempionāta B divīzijā. Tiesa, toreiz līderi bija gadu vecākie Artūrs Strautiņš un Kristers Zoriks, bet basketbola publika jau locīja gadu jaunāko talantu Artūra Žagara un Artūra Kuruca vārdus.

“Toreiz vairāki spēlētāji guva savainojumus, Lācis faktiski nosēdza trīs pozīcijas no uzbrucēja līdz pat centram un kļuva par vienu no atlēgas spēlētājiem. Taktikas lietās ar gaišu galvu, komandas intereses vienmēr stādīja augstāk par dzišanos pēc individuāliem punktiem. Šķiet, ka tā ir lieta, kas ļāvusi izkarot savu vietu arī NCAA basketbolā. Tobrīd fiziski varbūt nebija pats spēcīgākais spēlētājs, taču bija plastisks, ne veltī viņš ir uzvarējis jaunatnes līgas slam dunk konkursā. Interesanti būs pavērot, kā viņš būs progresējis Amerikas basketbolā un kādā pozīcijā tiks virzīts.

Francis Lācis jau 14 gadu vecumā tika pie vērtīgākā spēlētāja titula Eiropas jaunatnes basketbola līgas posmā Lietuvā, piedalījās NBA rīkotajā “Basketbols bez robežām” jauno talantu nometnē un nokļuva VEF skolas paspārnē. “Lācis ir atlētisks jaunais spēlētājs, kuŗam ir dotības un parametri basketbola spēlēšanai. Francis mūsu redzeslokā bija jau iepriekš, viņš ir izveidojies par vienu no labākajiem spēlētājiem savā vecuma grupā,” šo notikumu toreiz komentēja VEF skolas direktors Gatis Jahovičs.

Uzbrucējs Francis Lācis 2015. gada vasarā pārstāvēja Latviju FIBA Eiropas U-16 čempionātā (vidēji spēlēja 24 minūtes, 4,9 punkti, 4,3 atlēkušās bumbas).

Pagājušajā sezonā BJBS “Rīga/Rīdzene” sastāvā VEF Latvijas Jaunatnes Basketbola līgas U-17 grupas 1. divīzijas turnīrā Lācim 19 spēlēs caurmērā 14,9 punkti, 10,3 atlēkušās bumbas un 2,3

Francis Lācis

rezultatīvas piespēles. LBL 3. līgas turnīrā 20 spēlēs vidēji 13,9 punkti, 9 atlēkušās bumbas un 2 rezultatīvas piespēles. Šovasar Lācis piedalījās Kristapa Porziņģa rīkotajā jauno talantu nometnē.

Katrs gadījums ir atsevišķs un treneri ar cerībām tver pēdējās ziņas par jaunā spēlētāja panākumiem: “Ja arī pēc augstskolas diploma iegūšanas ļoti perspektīvā speciālitātē Francim Lācim basketbols paliks kā prioritāte, tad tur noteikti ir potenciāls, lai varētu runāt par Latvijas izlases līmeņa spēlētāju,” saka speciālisti.

***

Latvijas basketbolists Francis Lācis guva 11 punktus Nacionālās kolledžu sporta asociācijas (NCAA) pirmās divīzijas izslēgšanas turnīra jeb “Marta trakuma” trešās kārtas spēlē.

Francis Lācis gūst punktus // FOTO: Reuters/Scanpix/LETA

Viņa pārstāvētā Orela Robertsas Universitātes komanda Golden Eagles piedzīvoja zaudējumu. Golden Eagles Indiānas pavalstī notiekošā turnīra trešajā kārtā ar 70:72 piekāpās Arkanzasas universitātei, kas bija izlikta ar trešo numuru.

***

Francis Lācis par „Marta trakumu”

Intervijā portālam Sportacentrs.com Lācis pavēra priekškaru aizkulisēm tam, kas notika pēc iekļūšanas “Marta trakumā” un cik liels bizness ir NCAA studentu čempionāts: “Tas ir miljardu bizness. Pēc tam, kad tikām uz “Marta trakumu”, nākamajā dienā mums bija policijas eskorts, atsūtīja privāto lidmašīnu, lai nokļūtu burbuļa norises vietā. Organizatori zaudētu ļoti daudz naudas, ja nebūtu burbulis un kāda spēle Covid-19 dēļ nenotiktu. “Marta trakuma” spēles skatās ļoti daudz līdzjutēju. Ar TV kompānijām ir noslēgti miljardos vērti līgumi.”

GUNĀRS
FRICSONS

(Continued from No.12)

As the war continued and the Germans took heavy losses on the Eastern Front, the Germans started running out of manpower, beside losing the war. The need to conscript foreign citizens, not just Latvians, became urgent. The penalty for a young Latvian who didn't report for induction grew dramatically. By 1944, he could be sent to prison and, because of increasing non-reporting, the penalty turned into execution.

While most were conscripts, draftees, the Germans called them volunteers. That was strategic because it allowed Germany to jump across the 1907 Hague International Convention barrier. The Hague multi-national agreement didn't allow occupying nations from conscripting inhabitants of occupied nations. That they weren't volunteers made a difference in what happened to them after the war (Silgailis and others). More about that in a future essay.

In the summer of 1944, the Eastern front returned to Latvia from the Soviet Union. With heavy losses on the Eastern Front, the 15th and 19th divisions (the two Latvian Legion divisions) were reorganized and

the more experienced soldiers were transferred to the 19th Division.

The 15th Division was left with younger, raw and inexperienced conscripts. Many were teenagers from the last call-in year – 1926. In August 1944, the 15th Division was ordered and sent to Danzig/ Gdansk for training (some of the 18-year-old were already in Germany). After arrival, they continued to a military training camp in the Bietow and Behrendt area of West Prussia, about 70Km west of Danzig. After they completed training, the 15th Division expected to return to Latvia.

While the 15th Division was shipped to West Prussia, the 19th Division stayed in Latvia to fight the Soviet Union. By the fall of 1944, the Eastern front reached Kurzeme and stalled out. During the winter of 1944, a series of heavy battles were fought in a relatively small land area. Because of the intense fighting, Kurzeme came to be known as the Kurzemes Cepekļis, Kurzemes Oven.

In addition to the 15th Division being sent out of Latvia, a Latvian Police group and battalion of 10,000 older men was assembled in Dundaga (According to Silgailis it was called a Field

Replacement Depot unit). In August of 1944, the Dundaga group was sent to West Prussia and assigned to the 15th Division. This support group was to build fortifications and dig defensive ditches in-support of the Eastern Front-line fighting forces. In brief, the group was divided into five smaller units and sprinkled across the Eastern Front, which, by the start of 1945, had moved into Poland.

This military and support group movement to Germany wasn't the first time Latvians had been sent to Germany. Over the three-year German occupation of Latvia some 20,000-30,000 able-bodied, not volunteer Latvians had been sent to Germany to work in the German war factories.

LATVIAN LEGIONNAIRES IN GERMANY: THE EASTERN FRONT MOVES TOWARD GERMANY

In late January 1945, the 15th Division was ordered to the Eastern Front in Poland to defend the Vistula-Oder Canal. The conditions under which they joined the war weren't good. They lacked weapons, winter wear, such as warm clothes and boots and even steel helmets. There was minimal transportation, horses, jeeps or trucks and, if they had a truck or

two, it wouldn't have mattered. There was a little petrol.

That left them at a disadvantage as the Red Army that they encountered moved forward in motorized vehicles. Jeeps, motorcycles, trucks and tanks. Bringing up the rear were the artillery wagons which were still pulled by horses.

The retreat by the German Army was steady and the 15th Division Legionnaires often were placed (ordered) to defend dangerous positions and provide cover for the retreating German forces. The 15th Division saw action around Immenheim, Nackel (heavy losses) and as they retreated westward into Germany, they moved by (in case you want to look at a map) - Weillesse lakes, Flatow, Wandsburg, Jastrow, Kamin, Stettin, Kohlberg, Swinemunde, Neu-Brandenburg, Lutzig, Zeldin. (Taken from Silgailis and Latvianlegion.com more detailed lists).

At times, the Legionnaires found themselves surrounded by the Red Army. Fighting their way through the Red Army positions, they took heavy losses. They cared for their wounded and carried with them around 2,000 wounded soldiers, who if caught by the Red Army, would be executed. Four hundred

Legionnaires were captured and shoot by the Red Army (Lacis).

The Dundaga group of fortification builders and defensive ditch diggers didn't fare well either. Being a support group, many of the members were unarmed. Some were caught and shot.

Some 2,500, called the Rusmana group, after their leader, Lt. Colonel Rusmanis were returned to Latvia in March. There they backed up the 19th Division along the seacoast north of Ventspils. What was left of the group in Germany joined the 15th Division.

According to Lacis, the 15th Division had started the year, 1945 in Germany, with 21,832 men. By 4 April 1945, 73 days later, they were down to 8,250 men.

LATVIAN LEGIONNAIRES IN GERMANY: RUNNING OUT OF OPTIONS

As March and April of 1945 came and went, It became clear to the 15th Division leadership that the Legionnaires who were left in Germany had few healthy options. In Latvia, the war wasn't going well for the Germans. Soon, the Red Army would control all of Latvia. If they were sent home from Germany, the 15th Division would end up in the arms of the Red Army.

(To be continued)

Grāmatu drauga dzīves dēkas jeb „The Adventures of my life from Helmars Rudzitis”

(Continued from No. 12)

Professor Liberts was in poor health and survived only by selling his paintings. It was not an easy life Magda Stota was the one who suggested raising funds to buy a large painting from Liberts that could be presented in the name of Latvians to President Eisenhower. *Laiks* once again stepped up to the plate. Lots of people donated money, and we could pay more for the painting than we had intended. We bought the painting “Towers of Rīga,” and President Eisenhower accepted it. I think that he liked the painting. I have seen the painting on the wall of his office in a photograph that was printed in a newspaper and on a television broadcast. In later pictures that showed Eisenhower in his office, our painting was gone. I'm sorry about that. “Towers of Rīga” is probably resting in one of the warehouses of the White House.

The American Latvian Association had been established, the Daugavas Vanagi, church congregations and other organizations were very busy. *Laiks* no longer needed to be involved in the process. Someone had even said so at a meeting of the American Latvian Association. The president of which, Pēteris Lejiņš, immediately declared that was not the position of the orga-

nization. It was a hint however. I also thought that *Laiks* had done its job, and now it could be done by organizations. We could report on their achievements. *Laiks* continues to do that even today.

At first it was not hard to write about the work of organizations in *Laiks*, because there were few organizations, and they were not particularly active. Over the course of the years, however, the number of organizations, associations, congregations and alliances has exploded, and all of them want to see reports about themselves in the newspaper, preferably in great detail. This is the difficult part of an editor's life. There are large, medium-sized, small and tiny organizations, but all of them send reports from their meetings, their annual reports, and their invitations to members, expecting all of that to be printed in the newspaper.

Sometimes the editor received a report from a meeting at which the same person's name appeared several times or even ten times. Jānis Bērziņš opened the meeting, Jānis Bērziņš was elected as chairman of the meeting, Jānis Bērziņš said, Jānis Bērziņš replied, Jānis Bērziņš received votes from all seven people who were there, Jānis Bērziņš said thank you, at the conclusion of the meeting, Jānis Bērziņš said that he hopes, Jānis Bērziņš wife...

The person who submitted the article expected the editor to print the whole text verbatim. The editor did not have room in the paper, and readers did not have the patience to read about how Jānis Bērziņš said thank you. The editor tried to be gentle, but he had to edit out the parts of each article that he found to be unimportant. Jānis Bērziņš disagreed. He wrote an angry letter to the editor. The newspaper was discriminating against him! It was unfair and harmed the whole Latvian nation! If the editor did not satisfy Bērziņš' needs,

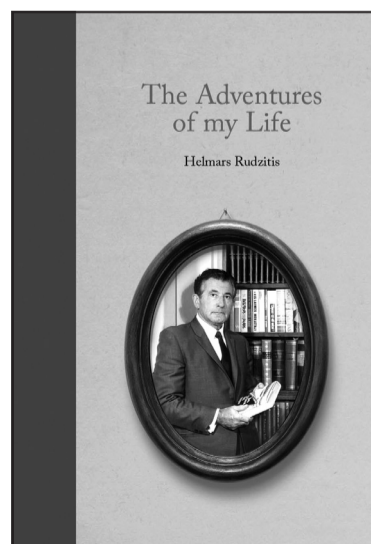
he then wrote to the publisher to complain about the editor, promise a global boycott of the newspaper, and so on.

The publisher could not help. Everything related to the content of the newspaper had been entrusted to the editor, and there was nothing else that the publisher could do. The publisher even thought sometimes that the editor was too gentle (because he really did not want to receive piles of griping letters). The publisher thought that he would use the red pencil even more forcefully (but he was not

the editor).

Life is not easy for an editor or a publisher if they want to publish a newspaper that is readable, as opposed to full of protocols. It was hard to satisfy everyone. Readers wanted interesting and valuable materials, while Jānis Bērziņš thought that a report about his association's meeting would be interesting down to the tiniest detail, that others had to read it, and that it was the only reason why the newspaper existed in the first place. It was hard to strike a balance.

(To be continued)

Helmars Rudzīša grāmata „Manas dzīves dēkas” oriģināls, izdots 1984. gadā *Grāmatu Drauga* apgādā, atrodams vai ikviena tautieša grāmatplauktā un kļuvis par bibliografisku retumu Latvijā...

Laika 70 gadu jubilejā apgāds *Laika grāmata* laida klajā tās atjaunoto izdevumu angļu valodā – ar mērķi, lai šis krāšņais vēstījums par latviešu trimdu nonāktu arī pie nākamajām paaudzēm, kam lasīšana latviešu valodā sagādā grūtības.

Šī grāmata, kas aptver nozīmīgu laiku un svarīgus notikumus latviešu vēsturē saistībā ar lielo pasaules vēsturi 20. gadsimtā, būs objektīva un interesanta lasāmviela arī cittautu interesentiem un pētniekiem.

Iegādājieties šo grāmatu un dāviniet saviem bērniem, mazbērniem un draugiem! Tā palīdzēs labāk izprast un iemīlēt mūsu tautu, mūsu talantus un spēku.

Cena USD 35,-

Grāmatu Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Pieteikšanās balsošanai pa pastu

No 27. marta vēlētāji ārvalstīs varēs pieteikties balsošanai pa pastu 5. jūnija pašvaldību vēlēšanās. **No 27. marta līdz 24. aprīlim** vēlētāji, kuriem ir balsstiesības pašvaldības vēlēšanās, bet kuri vēlēšanu laikā uzturas ārvalstīs, varēs pieteikties balsošanai pa pastu no ārvalstīm.

Pieteikties var e-pakalpojumā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes mājaslapā, Centrālajā vēlēšanu komisijā, sūtīt pieteikumu pa pastu, uz e-pastu pasts@cvk.lv, iesniedzot iesniegumu iestādei valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv vai izmantojot oficiālo elektronisko adresi, kā arī jebkurā no 36 Latvijas Republikas vēstniecībām, ierodoties personiski vai nosūtīt pieteikumu pa pastu.

Sūtīt iesniegumu pa pastu vai iesniedzot personiski, uz iesnieguma jābūt vēlētāja parakstam. Sūtīt iesniegumu pa e-pastu, tam jābūt parakstītam ar drošu elektronisko parakstu. Ne vēlāk kā līdz 16. maijam Centrālā vēlēšanu komisija vēlētājam uz pieteikumā norādīto e-pasta adresi vai oficiālo elektronisko adresi nosūtīs informāciju ar tīmekļvietnes adresi, kurā būs pieejami balsošanas materiāli.

Savu vēlēšanu apgabalu vēlētāji var noskaidrot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes e-pakalpojumā internetā vai pa Centrālās vēlēšanu komisijas uzzīņu tālruni 67049999.

5. jūnija pašvaldības domes vēlēšanas norisināsies sešās valstspilsētās un 35 novados. Savukārt Rīgas pašvaldībā vēlēšanas šogad nenotiks, jo dome tika ievēlēta ārkārtas vēlēšanās pērn, un tā turpinās strādāt līdz 2025. gada vēlēšanām.

***

Latvijā atzīmē Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienu

Pirms 72 gadiem 25. martā padomju varas iestādes uzsāka masveida deportācijas no okupētajām Baltijas valstīm. Dažu dienu laikā no Latvijas uz Krievijas vidieni un tālajiem austrumiem izsūtīja vairāk nekā 40 tūkstošus iedzīvotāju. Deportēto vidū bija gandrīz 11 tūkstoši bērnu.

Padomju karavīri mantu savākšanai dod labi ja stundu. Ar visu ģimeni jāsēžas automašīnā, kas brauc līdz dzelzceļam. Pēc tam tālais ceļš uz Sibīriju, no kuras atgriezties izsūtītajiem pakāpeniski būs ļauts tikai pēc diktatora Staļina nāves. Šāds liktenis piemēklēja vairāk nekā 40 tūkstošus Latvijas iedzīvotāju. Viņu piemiņai ziedus pie Brīvības pieminekļa 25. martā lika Valsts prezidents Egils Levits. Blakus viņam bija Latvijas Politiski represēto apvienības vadītājs Ivars Kaļķis, kuru 1949. gadā uz Sibīriju izsūtīja septiņu gadu vecumā.

“Mans ģimenes sastāvs bija māte, mēs bijām trīs nepilngadīgi bērni, un vecmāte, kurai tuvojās 80 gadi. [...] Dzīvojam ļoti pieticīgi. Jāsaka godīgi, ja nebūtu palīdzības no dzimtenes, no radiem, kas sūtīja paciņas, acimredzot, mēs, ģimene, neizvilktu savu dzīvību. Esmu pateicīgs arī šodien tiem piederīgajiem, kas palika dzimtenē un domāja par saviem piederīgajiem svešumā,” stāstīja Kaļķis.

1949. gada izsūtīšanas Levits sauc par vienu no lielākajiem Padomju Savienības noziegumiem pret Latviju. Viņš uzsvēra, ka šodien grūti atrast kādu ģimeni, kas nebūtu cietusi no deportācijām.

“Šoreiz šīs deportācijas nebija tik daudz vērstas pret mūsu nacionālo eliti kā 1941. gada deportācijas, bet gan pret mūsu tautas vēsturisko, tradicionālo kodolu – pret zemniekiem. [...] Tas ir viens no traģiskākajiem, bet arī svarīgākajiem datumiem latviešu nācijas vēsturē. Tas ir neaizmirstams, un to mēs vienmēr atcerēsimies, lai šie upuri nebūtu bijuši velti. Tas ir mūsu šodienas brīvās Latvijas uzdevums šo piemiņu turēt cieņā un godā,” sacīja Levits.

Savukārt Represēto apvienības vadītājs Kaļķis uzsvēra, ka deportācijas nedrīkst aizmirst, lai nepieļautu šāda varmācīga murga atkārtosanos.

Valsts prezidents Egils Levits kopā ar Latvijas Politiski represēto apvienības vadītāju Ivaru Kaļķi noliek ziedus pie Brīvības pieminekļa. **2021. gada 25. marts** // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

Pandēmijas dēļ piemiņas pasākumi nenotika, tomēr vairāki cilvēki upuru atcerē nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa

***

Valsts prezidenta vēstule Saeimas Cilvēktiesību komisijai

25. martā Valsts prezidents Egils Levits nosūtījis viedokli Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai, kurā izteicis savus apsvērumus par iespējam risināt vēsturiskā taisnīguma atjaunošanas problēmas, kas saistītas ar okupācijas režīma nodarīto kaitējumu Latvijas iedzīvotājiem.

“Demokrātiskā tiesiskā valstī gan likumdevējam, gan tiesību piemērotājiem ir pienākums nodrošināt ne tikai vispārējo taisnīgumu, bet arī individuālo taisnīgumu konkrētos gadījumos,” vēstulē raksta Valsts prezidents. E. Levits arī uzsvēris, ka tas ir no Satversmes izrietošs valsts pienākums nodrošināt vēsturiskā taisnīguma atjaunošanu un okupācijas režīma nodarījumu pārvarēšanu, lai sekmētu cilvēku aizskartās cieņas atjaunošanu un pārciestā korrekta juridisku novērtējumu.

Valsts prezidents īpaši uzsvēris, ka viņu uztrauc gadījumi, kad Latvijas valsts ir piešķirusi kādai personai augstāko valsts apbalvojumu – Viestura ordeni – par sevišķiem nopelniem nacionālajā pretošanās kustībā, dalību nacionālajā pretošanās kustībā vai tās atbalstīšanu, bet šī persona nevar saņemt nacionālās

pretošanās kustības dalībnieka statusu, jo neatbilst likuma prasībām. “Šādas neēdžības likumdevējam vajadzētu ātri novērst, lai sekmētu vēsturiskā taisnīguma atjaunošanu un neradītu cilvēkos neizpratni un papildus – netaisnīguma sajūtu,” raksta Valsts prezidents.

Valsts prezidents paudis atzīnību Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai par gatavību risināt problēmu, ka ne visos gadījumos likumi nodrošina individuālo taisnīgumu konkrētām personām, strādājot pie jautājumiem par nelikumīgi represētu personu rehabilitāciju, kā arī politiski represētas personas statusa un nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusa piešķiršanu.

***

Cildinājuma raksts arhitektei Zaigai Gailei

23. martā Valsts prezidents Egils Levits piešķīris Cildinājuma rakstu arhitektei Zaigai Gailei, sveicot viņu 70 gadu jubilejā un paužot atzīnību par viņas profesionālo veikumu Rīgas arhitektūras mantojuma saglabāšanā.

Valsts prezidents Zaigai Gailei veltītajā Cildinājuma rakstā norāda: “Ļoti atzinīgi vērtēju Jūsu lielo ieguldījumu Rīgas arhitektūras mantojuma saglabāšanā, spējot harmoniski apvienot senatnīgo ar laikmetīgo. Šim darbam veltītā profesionalitāte un mīlestība ir bijusi būtiska Rīgas vēsturiskās apbūves tradīcijas iekļaušanai Latvijas kultūras kanonā. Tāpat īpaši nozīmīgs ir Jūsu profesionālais devums Rīgas Vāgnera nama atjaunošanas projektā. Sirsnīgi sveicu Jūs skaistajā dzīves jubilejā!”

***

Andra Levite nominācija “Gada vecmāte 2020” apsveic Diānu Zaļepsku

27. martā Valsts prezidenta dzīvesbiedre Andra Levite “Ga-

SPILGTS CITĀTS

Krievija nav potenciāls partneris ASV

Ar mafijas bosa ironiju pret patiesu vārdu

Žurnāla IR apskatnieks **Pauls Raudseps** izsaka savu viedokli par ASV prezidenta Džo Baidena sniegto interviju plašsaziņas līdzekļos, kurš viņš Krievijas prezidentu Vladimiru Putinu nosauca par slepkavu.

Atsvaidzinoša tieša atbilde uz tiešu jautājumu.

Žurnālists: Vai, jūsuprāt, Putins ir slepkava?

ASV prezidents Džo Baidens: Manuprāt, jā. (...)

Baidena gatavība mierīgi pateikt patiesību par Putinu, kurā oponentus Krievijā citu pēc cita nošauj un noindē, izraisīja Kremli sen neredzētu histērisku sašutumu. Jau tajā pašā dienā Krievija atsauc savu vēstnieku no Vašingtonas “uz konsultācijām”, kas starptautiskajā diplomātijas kodētājā valodā norāda uz ļoti nopietnu attiecību pasliktināšanos. Iepriekšējā reize, kad Krievija spēra tādu soli, bija tālajā 1998. gadā, lai izrādītu neapmierinātību ar prezidenta Klintona lēmumu bombardēt militāros mērķus Irākā.

Režīma pārstāvji visai prognozējami izvirda sašutumā. Parlamēnta augšpalātas ārlietu komisijas priekšsēdis Konstantīns Kosčovs teica, ka gaida no amerikāņiem paskaidrojumu un atvainošanu. Putina partijas “Vienotā Krievija” padomes sekretārs Andrejs Turčaks splančījās par ASV līdera “demences triumfu”, kas esot “izaicinājums visai mūsu valstij”.

Tācu patiesībā tas ir izaicinājums nevis visai Krievijai, bet gan tieši Putinam, un viņš pats atstāja nepārliecinātu, lai neteiktu, ka apjukūšu iespaidu ir saviem mēģinājumiem atrast īsto veidu, kā atbildēt uz Baidena “izaicinājumu”. (...) Juzdams, ka ar mēdīšanos nepietiks, Putins pielaiķoja arī citu, Baidena dzēlienam atbilstošu tēlu. Stingri skatoties televīzijas kamerā, Krievijas prezidents ķērās pie mafijas bosa smagnējās ironijas: “Es viņam teiktu: esi vesels! Es viņam novēlu veselību.” Ne vienam vien Krievijas pilsonim būtu jānodreb, ja Kremļa krusttēvs viņam ko tādu novēlētu. Tēmēti uz ASV prezidentu, šādi vārdi liek Putinam izskatīties nevis bīstamam, bet gan nedaudz smieklīgam. Nebūs tik viegli iekaisīt “novičoku” Baidena apakšbiksēs.

Putina atbildes Baidenam ir tik nepārliecinātas, jo viņš ir apjukis. Pirmo reizi viņa pieredzē kāds ASV prezidents sāk darbu Baltajā namā bez naivām illūzijām par attiecībām ar Krieviju. Džordžs Bušs 2001. gadā ielūkojās Putina acīs un guva pozitīvu “ieskatu viņa dvēselē”. Baraks Obama 2009. gadā cerēja ar fanfarām “restartēt” attiecības ar Krieviju. Donalds Tramps visu savas prezidentūras laiku bija pazemīgs Putina apoloģēts un aprīnotājs. Baidenam illūziju nav. Pēc 2008. gada iebrukuma Gruzijā, 2014. gada agresijas pret Ukrainu, rupjās iejaukšanās ASV prezidenta vēlēšanās gan 2016., gan 2020. gadā un nopietnā kiberuzbrukuma ASV valsts datortīkliem 2020. gada nogalē ārpolitikā pieredzējušam prezidentam nav jāskaidro, kas ir Putina Krievija. Tā nav potenciāls partneris, kurū var pārliecināt labi uzvesties ar pieklājību un atturību. Krievija ir pret ASV un Rietumiem nelabvēlīgi noskaņota valsts.

da balvas medicīnā 2020” svinīgajā ceremonijā, kas šogad bija skatāma TV3, pasniedza balvu gada vecmātei Diānai Zaļepskai (attēlā).

***

RAKUS insulta vienībai – augstākais novērtējums

Rīgas Austrumu Klīniskās Universitātes slimnīcas (RAKUS) Insulta vienība saņēmusi augstāko novērtējumu Eiropā – Eiropas Insulta organizācijas sertifikātu. Tas apliecina, ka insulta pacienti saņem ārstniecību un aprūpi atbilstoši augstākajiem

standartiem. Dokumenta iegūšana prasīja divus ar pusi gadus smaga darba, bet tagad tā ir pirmā Insulta vienība Ziemeļeiropā, kas tikusi pie šī novērtējuma.

Līdzās “Šarite” slimnīcai Berlīnē, hospitāļiem Šveicē, Spānijā un Francijā tagad arī RAKUS. Tas iegūts pēc divu ar pusi gadu ilga darba, maksimāli uzlabojot darba organizāciju un pacientu aprūpi.

RAKUS neiroloģe Ilga Ķikule sacīja: “Šis ir novērtējums tam, ka mēs ārstējam mūsu pacientus Eiropas līmenī. Un pacients ir ieguvējs.”

Savukārt RAKUS Neirovaskulārās nodaļas vadītāja Biruta Tilgale par novērtējumu norādīja: “Tā bija ļoti liela padarīta darba sajūta, mēs visi bijām ļoti priecīgi.”

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

***

Lielā talka arī šogad notiks solo režīmā

Kaut arī vēl nav skaidrs, vai un kādi ierobežojumi būs pēc mēneša, taču, kā ierasts, arī šogad aprīļa beigās 24. aprīlī tiek plānota Lielā talka. Tai pieteikušās visas 119 pašvaldības. Šī gada talkas sauklis ir "Katrs atsevišķi, bet visi kopā", līdz ar to, iedzīvotājiem talkojot, būs jāievēro tobrīd valstī noteiktie ierobežojumi. Konkrētas vadlīnijas drošai talkošanai nav izstrādātas un, kā informēja Lielās talkas projekta vadītāja Vita Jaunzeme, īpašu noteikumu jeb vadlīniju arī nebūs.

***

Absolvē Instruktoru speciālista kursu

Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Kājnieku skolā Alūksnē Instruktoru speciālista kursu absolvējuši 19 jaunsargu instruktori.

Viņu vidū gan tādi, kuriem jau ir pieredze darbā ar jaunsargiem, gan instruktori, kuri nesen izvēlējušies par tādiem kļūt, jo nākotnē vēlas skolā pasniegt arī valsts aizsardzības mācību.

***

Latvijā ieradusies ASV operācijas Atlantic Resolve rotācija

Latvijā ieradusies 10 ASV UH-60 Black Hawk helikopteri, lai stiprinātu reģionālo drošību un demonstrētu ASV klātbūtni reģionā. ASV karavīri ar helikopteriem UH-60 Black Hawk Eiropā ieradusies no Fortrailijas, Kansasā, ASV. Tā ir laba ziņa mums un brīdinājums jeb atturoša ziņa jebkuram iespējamam agresoram.

***

Ādažos noslēgušās starptautiskās mācības "Kristāla bulta 2021"

Ar vērienīgu kaujas šaušanu un ugunsjaudas demonstrāciju Ādažu poligonā noslēgušās starptautiskās militārās mācības "Kristāla bulta 2021", kas vienlaicīgi bija arī NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas jaunās rotācijas sertifikācijas mācības.

Mācībās piedalījās aptuveni 1700 karavīru no Latvijas bruņotajiem spēkiem, NATO kaujas grupas Latvijā, kas sastāv no deviņām NATO dalībvalstīm – Albānijas, Čehijas, Itālijas, Kanadas, Melnkalnes, Polijas, Slovākijas, Slovēnijas un Spānijas, kā arī sabiedroto spēki no ASV, Vācijas un Lietuvas. No Nacio-

nālajiem bruņotajiem spēkiem mācībās piedalījās ne tikai Mechanizētā kājnieku brigāde, bet arī citas NBS vienības, piemēram, Gaisa spēki, Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālais nodrošinājuma centrs, Stāba bataljons, Zemessardzes 17. kaujas atbalsta bataljons un Zemessardzes 36. kaujas atbalsta bataljons.

***

Stājusies spēkā programma "ES - veselībai"

kuŗā plāno sadalīt 5 miljardus eiro.

Eiropas Komisija (EK) atzinīgi vērtē programmas "ES – veselībai" stāšanās spēkā, uzsverot, ka tā radīta kā Eiropas Savienības (ES) atbildes reakcija uz Covid-19, aģentūru LETA informēja EK pārstāvniecības Latvijā Preses nodaļā.

EK atzīmēja, ka 9. martā par šo programmu nobalsoja Eiropas Parlaments un 17. martā to pieņēma ES Padome. Tas ir pēdējais solis ceļā uz to, lai veselības aprūpes sistēmu noturības stiprināšanai un inovāciju veicināšanai veselības nozarē piešķirtu 5,1 miljardu eiro. Paredzēts, ka programma sniegs ievērojamu ieguldījumu atveseļošanā pēc Covid-19 krīzes – ES iedzīvotāji būs veselāki, tiks veicināta cīņa pret pārrobežu veselības apdraudējumiem un stiprināta ES spēja efektīvi reaģēt uz turpmākajām krīzēm veselības jomā, veidojot spēcīgu Eiropas veselības savienību nākotnē, uzsvēra EK.

Programmai "ES – veselībai" mērķi ir uzlabot un veicināt iedzīvotāju veselību ES, aizsargāt ES iedzīvotājus no nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem, uzlabot zāļu, medicīnisko ierīču un ar krīzi saistītu produktu pieejamību, pieklūstamību un cenu pieņemamību, stiprināt veselības aprūpes sistēmas, to noturību un resursu efektīvu izmantošanu.

***

Ministru kabinets panācis vienošanos

par ierobežojumu atvieglošanu izglītības procesa organizēšanā, savukārt ierobežojumus tirdzniecībā plānots atvieglot daļēji, ļaujot strādāt tikai mazajiem veikaliem. Patlaban plānots, ka izmaiņas varētu stāties spēkā uzreiz pēc Lieldienām, tomēr par konkrētu datumu valdība lems vēlāk līdz ar konkrētu tiesību aktu izskatīšanu. Ierobežojumu mīkstināšanas termiņa noteikšana tiks ņemta vērā aktuālā epidemioloģiskā situācijā.

"Ņemot vērā izglītību kā vienu no valdības prioritātēm un bērnu psihoemocionālo veselību, panākta konceptuāla vienošanās pašvaldībās ar zemāku saslimstību atsākt klātienē daļu izglītības procesa," savu lēmumu pamato valdība.

***

Saeima Latvijas pilsonībā uzņēma kinorežisoru Borisu Fruminu

Saeima 25. martā, pieņēma lēmumu par kinorežisora un scenārista Borisa Frumina uzņem-

šanu Latvijas pilsonībā par īpašiem nopelniem Latvijas labā.

B. Frumins ir Latvijā dzimis kinorežisors un scenārists. Viņš ir arī asociētais profesors Ņujorkas Universitātes Tiša mākslas skolā, kā arī lasa lekcijas Rīgā, Singapūrā, Maskavā, Stokholmā un citviet. B. Frumins ir bijis režisors filmām, kas demonstrētas lielākajos kinofestivālos, tostarp Kannās, Toronto, Sandensā un Londonā. Tāpat viņš pazīstams kā vairāku spēlfilmu, tostarp "Dvēseļu puteņa", scenārija autors.

"Esmu Latvijas patriots. Vienmēr esmu palicis uzticīgs Latvijai un ticu Latvijai kā neatkarīgai un demokrātiskai valstij. Visu šo laiku esmu uzturējis ciešas saites ar kino kolēģiem un kino studentiem Latvijā, regulāri braucis uz Latviju strādāt kā pasniedzējs vai strādāt pie jauniem kino un teātra darbiem. Es vēlos veidot filmas dzimtenē un turpināt ieguldīt savu laiku un pieredzi Latvijas jauno kino profesionāļu izglītībā, tāpēc vēlos kļūt par Latvijas pilsoni, lai varētu to darīt pilnvērtīgi," vēstulē Saeimai pauž B. Frumins.

Kultūras ministrs Nauris Puntulis vēstulē Saeimai atzinīgi vērtē B. Frumina ieguldījumu Latvijas kino nozarē, veidojot augstvērtīgus kino darbus, apmācot jaunos Latvijas režisorus un bagātinot Latvijas kultūrtelpu.

***

Valdībā vienojās par NBS atbalstu ātrās reaģēšanas vienību un mobilo vakcinācijas centru izveidē

Valdība 24. martā bija vienprātīgs, ka Nacionālie bruņotie spēki vakcinācijas loģistikas procesu pilnībā tomēr nepārņems, taču realizēs plānu "A". Tas paredz atbalstu trīs virzienos – īpašu ātrās reaģēšanu vienību izveidē, vajadzības gadījumā ar transportu atbalstot lieltirgotavas, palīdzību vakcinācijas centriem ar personālu cilvēku plūsmas organizēšanai un izvēršamo infrastruktūru, kā arī mobilo vakcinācijas punktu izveidi.

Kā valdības sēdē norādīja aizsardzības ministrs Artis Pabriks, šobrīd nevienā valstī bruņotie spēki nav pilnībā pārņēmuši vakcīnu loģistiku, taču tie dažādā apmērā iesaistās atbalsta sniegšanā civilajam sektoram.

Svin Daugavas Vanagu jubileju

Viņu ideāli vēl ir dzīvi. Daugavas Vanagi vēl pastāv sešās valstīs, ieskaitot Latvijā. Šogad Adelaidē Austrālijas Vanagi un

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

KANADA. 22. martā Latvijas vēstnieks Kanādā Kārlis Eichenbaums, sveicot ilggadējo Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes vadītāju, rakstnieku un literātūrzinātnieku Valteru Nollendorfu 90 gadu jubilejā, norādīja uz labo personisko, kā arī institucionālo sadarbību vairāku gadu desmitu garumā. Vēstnieks Kārlis Eichenbaums pateicās par sadarbību, realizējot vēstniecības ieceri, izrādot Latvijas Okupācijas muzeja un Mūzeja "Ebreji Latvijā" izstādi "Latvijas traģēdija. 1941" federālajā Kanadas Kaŗa muzejā Otavā un citās vietās Kanādā, apstākļos, kad būtiski pieaug nepieciešamība saglabāt vēsturisko atmiņu, cīnīties par patiesību, tiekties uz patiesību. Okupācijas muzejs pēta un uztur atmiņā mūsu vēsturi, noziegumus pret Latvijas tautu, kā arī nacionālās pretošanās kustības varonību. Vēstnieks izteica gandarījumu par iespēju sveikt, kā arī redzēt cienijamo jubilaru darba un dzīves priekā pilnu.

Vanadzies apliecināja savu piederību šai organizācijai un svin tās 75. dibināšanas gadu, sanākot kopā salidojumā, kuŗā ir ietverta Lielās Jundas ceremonija un delegātu sanāksmes.

Tiks plānoti nākotnes darbi. Vanagu himnas, Lāčplēšu dziesmas, vārdos: Kas vēl dzīvi: var strādāt un sapņot un daudz ko vēl veikt. Jubilejas svinības kuplīna koncerts ar vakariņām un saviesīgs izbraukums.

***

Latvija UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma

reprezentatīvajam sarakstam kopā ar piecām valstīm (Austriju, Čehiju, Poliju, Spāniju un Vāciju) nominējusi plostnieku amata prasmes.

24. martā multinacionālas nominācijas iesniegumu no Latvijas puses, ietverot tajā Gaujas plostnieku amata prasmes, parakstīja kultūras ministrs Nauris Puntulis, platformā Zoom klātesot Strenču novada domes priekšsēdim Jānim Pētersonam, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretārei Baidai Moļņikai, biedrības "Gaujas plostnieki" pārstāvjiem un valdes loceklim Ivo Laktiņam, un tradicionālās kultūras pētniecei Ievai Vitolai.

***

LNB Zinātnisko rakstu 6. sējuma atvēršana

24. martā tiešraidē no Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) notika LNB Zinātnisko Rakstu 6. (XXVI) sējuma "Latviešu terminoloģija simts gados" atvēršana. Sarīkojumā ar priekšlasījumiem uzstājās projekta vadītāja Vija Daukšte, krājuma atbildīgais redaktors Māris Baltiņš, valodniece un lasītāja Ina Druviete, mākslas zinātniece un viena no autorēm Kristiāna Ābele.

***

Aicina ikvienu piedalīties radošā kvartāla izveidē

Jauniešu grupa, kas līdz šim mācījies Ventspils Augstskolas ekonomikas fakultātē, Covid-19 ierobežojumu laikā nolēmusi uzsākt drosmīgu projektu Ventspils vecpilsētā. Pusgada laikā ir izveidoti visi priekšnoteikumi, lai atceļot vīrusa dēļ valstī noteikto ārkārtējo situāciju, Ventspili vērtus vērtu radošais kvartāls, kuram vēl gan nav nosaukuma, bet ikviens aicināts to piedāvāt. Ventspili top vieta radošiem cilvēkiem. Tas nav pašvaldības projekts, nav Eiropas fondu dotācijas, nav arī mecenātu. Projekts būs jaunu vents-

pilnieku izlolots radošs kvartāls, kura tapšanā piedalīties aicināts ikviens.

***

Ekspluatācijā nodota izstāžu zāles "Arsenāls" ēkas atjaunotā fasāde,

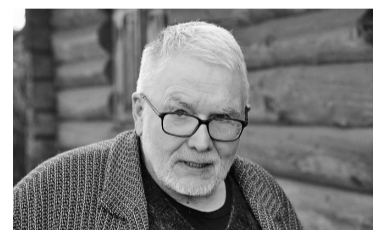
agētūrai LETA pavēstīja VAS "Valsts nekustamie īpašumi" (VNĪ) valdes priekšsēdētājs Renārs Griškevičs. Viņš informēja, ka ēkas atjaunošanas būvdarbu pirmajā kārtā valsts nozīmes arhitektūras piemineklim atjaunots

ārējais ēkas veidols, restaurēti logi un pagraba lūkas, kā arī veikta pamatu hidroizolācijas izbūve. "Pateicoties raitai sadarbībai starp būvniecībā iesaistītajām pusēm un VNĪ iekšējai būvuzraudzībai, būvdarbi pabeigti četrus mēnešus pirms plānotā termiņa. Tiklīdz būs rasts tālākais finansējums, turpināsim darbu ēkas iekšējās izbūvē, lai "Arsenāls" kļūtu par mūsdienīgu izstāžu zāli mākslas darbu ekspozīcijai," piebilda Griškevičs.

***

Mūzībā devies dzejnieks ULDIS BĒRZIŅŠ (1944-2021)

Kā norādīts LU Literātūras, folkloras un mākslas institūta datubāzē, Uldis Bērziņš ir latviešu dzejas poētikas reformētājs, vairāk nekā 20 dzejas un atdzejas grāmatu autors. Ulde Bērziņa dzeja iekļauta Latvijas kultūras kanonā kā viena no 99 Latvijas kultūras nozīmīgākajām vērtībām. Atdzejojis no ģermāņu, turku, slāvu, semītu, irāņu, skandināvu, senebrēju un citām valodām. Piedalījies arī Bībeles jaunā tulkojuma izveidē, Korāna tulkojuma autors. Bijis Latvijas Bībeles biedrības Teksta komisijas loceklis, ir Latvijas Zinātņu akadēmijas goda loceklis (1992). Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni (1995), 2017. gadā ar Mūža balvu Latvijas literatūrā.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

JURIS
LORENCIS

Krievijā un Vācijā domā par vēlēšanām

Pēc pusgada, septembra mēnešā notiks parlamenta vēlēšanas divās valstīs, kas pēdējo gadsimtu laikā ir būtiski ietekmējušas Latvijas likteņus – Krievijā un Vācijā. Vēl pirms par Vāciju. 14. martā valsts rietumos, Bādenes-Virtembergas un Reinzemes-Pfalcas federālajās zemēs jau notika vēlēšanas, kurās ievēlēja šo zemju parlamentus. Tajās sāpīgu zaudējumu piedzīvoja kancleres Angelas Merkeles vadītie kristīgie demokrāti. Reinzemē-Pfalcā par viņiem balsojuši 28 %, bet Bādenē-Virtembergā – tikai 24 % vēlētāju. Sliktākais rezultāts, ko partija jebkad piedzīvojusi šajās “konservatīvisma citadelēs”. Viens no neveiksmes iemesliem – centrālās valdības chaotiskā cīņa ar Covid-19 pandēmiju. Plūs korupcijas skandāli. Izrādās, daži kristīgo demokrātu politiķi un viņiem tuvu stāvošas personas pamanījušās iedzīvoties, šēftējoties ar valsts pasūtīto aizsargmasku piegādēm. Vēlētāji nav dumji. Tas, ko viņi nemitīgi dzird – ka uz Vāciju nāk īpaši bistamais Lielbritānijas (Ugandas, Brazīlijas, Dienvidāfrikas utt.) Covid-19 vīrusa paveids. Savukārt tas, ko viņi redz televizora ekrānā – ka pateicoties labi organizētajai vakcinācijai saslimstība un mirstība Lielbritānijā strauji krīt. Vēl nesen apsmietie “breksiteri”, kuŗiem teorētiski vajadzēja iesēsties pamatīgā peļķē, cīņā ar vīrusu patiesībā ir uzvarētāji! Tikmēr Vācija gaida “trešo vilni” un apspriēž savu “vakcinā-

cijas katastrofu”. Kaut gan taisnības dēļ jāatzīst, ka šajā “katastrofā” pie vainas ir ne tikai valdība, bet arī neapzinīgi pilsoņi. Kopš gada sākuma vairāki simti tūkstoši Berlīnes iedzīvotāju nav atsaukušies uzaicinājumam saņemt Covid-19 poti. Iemesls – skepse par AstraZeneca vakcināšanas kvalitāti un neticība vakcinām vispār.

Lai arī zemju vēlēšanas Vācijā ir svarīgas, tās ir tikai prelūdijs 26. septembrī gaidāmajām valsts parlamenta – Bundestāga vēlēšanām. Marta nogalē veiktās socioloģiskās aptaujas liecina – ja vēlēšanas notiktu tagad, tad kristīgie demokrāti iegūtu 27%, “zaļie” – 22%, sociāldemokrāti – 17%, Brīvo demokrātu partija jeb liberāļi – 11%, “Alternatīva Vācijai” – 10%, “Kreisie” – 8%, dažādas sīkpartijas – 5% balsu. “Zaļo” kāpums ir pārsteidzošs, iepriekšējās vēlēšanās 2017. gadā viņi saņēma vien 9% balsu. Turklāt stabils atbalsts “zaļajiem” saglabājas par spīti neganti aukstajai ziemai Eiropā un Amerikā, kas manāmi iedragāja cilvēku ticību Grētas Tūnbergas sludinātajai klimata apokalipsei. Pie šāda balsu sadalījuma vairs nav iespējama pašreiz valdošā “lielā koalīcija”, kuŗā ietilpst kristīgie demokrāti un sociāldemokrāti. Viņiem kopā būtu vairs tikai 44% balsu, kas valdības izveidei ir par maz. Vairbūt vēl notiks brīnumi. Merkeles valdība dažu nedēļu laikā sapotēs visu Vāciju, atvērsies ekonomika un cilvēki vasarā atkal brauks uz

Spānijas plūdmalēm. Ja tā, tad lietas var mainīties. Bet, vērojot pašreizējo notikumu attīstību, tas ir maz ticams. Jau tagad redzams, ka Vācijā būs jauna valdība. Reālas iespējas ir četras. Pirmā – koalīcija, kuŗā ietilpst tikai kristīgie demokrāti un “zaļie”. Otrā – tā saucamā “Jamaikas koalīcija” Tajā ietilptu kristīgie demokrāti, liberāļi un “zaļie”. No saukums “Jamaikas koalīcija” nēmts no šīs Karību salas karoga krāsām: melns-dzeltens-zaļš, kas ir triju iespējamo koalīcijas partiju simboliskās krāsas. Kopā – ap 60% vēlētāju balsu, visai komfortabls vairākums. Trešā iespēja ir “luksofora koalīcija”: sarkans-dzeltens-zaļš, sociāldemokrāti-liberāļi-“zaļie”. Pastāv vēl ceturta iespēja: kristīgie demokrāti, sociāldemokrāti un liberāļi.

Tātad Vācijas iekšpolitiskā briesmī izmaiņas ar tālejošām sekām visai Eiropai un, saprotams, arī Latvijai. Ar nostalgiju var atcerēties vecos labos laikus, kad Bundestāgā toni noteica vien trīs partijas – kristīgie demokrāti, sociāldemokrāti un liberāļi. Atkarībā no spēku samēra veidojās stabils un prognozējams labējcentriskas (kristīgie demokrāti un liberāļi) vai kreisi-centriskas (sociāldemokrāti un liberāļi) valdības. Tieši šī stabilitāte bija Vācijas pēckaņa ekonomiskā brīnuma pamatā. Varētu jautāt – kāpēc šodien vajadzīgi šie sarežģītie veidojumi, kuŗos mēģina vienoties partijas ar tik atšķirīgām

programmām? Jo aptaujas liecina, ka labējiem un kreisajiem ir aptuveni vienāds atbalsts, puse uz pusi. Diemžēl Vācijā nav iespējams izveidot labēju valdību, kuŗā ietilptu kristīgie demokrāti, liberāļi un “Alternatīva Vācijai”. Šajā politikorektuma laikmetā nevienš negrib sadarboties ar “neonacistiem”, kā nereti tiek dēvēta “Alternatīva Vācijai”.

Lai nu kā, bet Vācijā vismaz tiek meklēti politiskie risinājumi. Bet kas notiek kaimiņos Krievijā? 19. septembrī šajā valstī notiks parlamenta – Valsts Domes vēlēšanas. Patlaban spēku sadalījums Domē ir sekojošs: no 450 deputātiem 335 pārstāv partiju “Vienotā Krievija”, 43 – komunistus, 40 – Liberāli Demokrātisko partiju, bet 23 – partiju “Taisnīgā Krievija”. Lai gan prezidents Vladimirs Putins pats nepieder nevienai partijai, nav nekāds noslēpums, ka viņš atbalsta “Vienoto Krieviju”. Pagaidām nav skaidrs, vai tai izdosies atkārtot iepriekšējo vēlēšanu panākumu un saglabāt parlamentā konstitucionālo vairākumu. Bet vai neveiksmes gadījumā Kremļa pozīcijas vājināsies? Nē! Jo pārējās trīs partijas, kas sevi dēvē par “opozīciju”, patiesībā tādas nav. Visos svarīgākajos parlamenta lēmumos tās balso tā, kā liek Kremlis un prezidents Putins. Faktiski šīs partijas ir tādas kā “piesegorganizācijas”, zibensnovēdēji, kas savāc neapmierināto balsis. Komunisti savos propagandas tiklos notver tos, kuŗi sapņo par sociālismu un

PSRS, Vladimira Žirinovska vadītie liberālie demokrāti zvejo krievu nacionālistu balsis, bet “Taisnīgā Krievija” centīgi tēlo liberāļus un koķetē ar tā saucamo inteligences slāni. Pagaidām šis teātris izdodas. Interesanti, ka arī bijušajā Austrumvācijā līdzās komunistiem jeb Socialistiskajai Vienības partijai pastāvēja politiskās partijas ar skanīgiem nosaukumiem: Kristīgi-demokrātiskā, Liberāli-demokrātiskā, Nacionāli-demokrātiskā un Demokrātiska zemnieku partija. Tām pat bija savi deputāti parlamentā jeb Tautas palātā. Patiesībā šīs partijas bija vien kompartijas filiāles ar mērķi kontrolēt disidentus un izrādīt uz ārzemēm, ka pie mums “arī valda demokrātija”. Īsta Potjomkina sādža!

Rezumējot: ja Eiropas rietumos politiskā dzīve šodien burtiski vārās, tad uz austrumiem no Zilupes, Krievijā un tās satelīvalstī Baltkrievijā, pagaidām valda mājīgs miers. Īk pa brīdīm cilvēki protestē, iziet ielās, kā tas notika aizvadītā gada rudenī Baltkrievijā un šī gada ziemā Krievijā. Bet protesti tiek brutāli apspiesti, tie noplok un atkal iestājas klusums. Mēs, latvieši, kas paši reiz bijām Krievijas imperijas un PSRS daļa, labi zinām, ka šis miers ir mājīgs. Ka esošā kārtība isā laikā var sabrukt kā kārsu namiņš, kā tas notika 1917. un 1991. gados. Aizraujošs politiskais teātris, kuŗu gan labāk vērot no balkona, ne no pirmās rindas, kuŗā sēž Latvija.

SALLIJA
BENFELDE

Vakcinu iepirkums, piegādes un vakcinācija joprojām ir viens no karstajiem tematiem Latvijā, un pagājušī nedēļa nesa divus pārsteigumus: Latvijas ģenerālprokurors Juris Stukāns paziņoja, ka ir nolēmis sākt pilnu pārbaudi par vakcinu iepirkšanas lēmumiem Veselības ministrijā. Prokurora pārbaudes gaitā tiks vērtēti visi apstākļi, kas saistīti ar vakcinu iegādi un tās rezultātā radušos situāciju. Tāpat pārbaudē vērtēs arī 9. marta Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) lēmumu par atteikšanās sākt kriminālprocesu saistībā par Covid-19 vakcinu iepirkumu. Otrs pārsteigums – bijušās veselības ministres Ilzes Viņķeles iesniegums Ģenerālprokuratūrai un publiska atvairināšanās mikroblogos vietnē Twitter sabiedrībai par savu kļūdu, izvēloties vakcinu portfeli. Protī, piedāvāt valdībai tādu vakcinu pret Covid-19 iepirkumu, kuŗā no tobrīd pieejamajām vakcinām lielāko daļu veidoja “AstraZeneca” un Johnson & Johnson vakcinās, bija “mana stratēģiska, politiska un cilvēcīga kļūda”, Ilze Viņķele pauda gan iesniegumā, gan ierakstā Twitter.

Ģenerālprokurora lēmums neapšaubāmi ir saprātīgs un atbildīgs, jo vakcinu iepirkumā notikušais tik tālu, cik to ir izdevies

izpētīt žurnālistiem, liecina par amatpersonu vismaz dīvainu attieksmi, par ko jau mūsu laikraksts ir rakstījis – visas apspriedes šajā jautājumā ir bijušas neformālas, bez protokolēm, valdība netika informēta par iespējamām problēmām, tika apgalvots, ka viss ir kārtībā. Nekas nemainījās arī tad, kad kļuva skaidrs – “Pfizer” ir saņēmis Eiropas Zāļu aģentūras (EZA) sertifikātu, bet “AstraZeneca” vakcinu apstiprināšana kavējas un vajadzētu ātri pasūtīt papildus “Pfizer” devas. Par šo iespēju valdībai tika noklusēts, un tas kļuva zināms tikai nejaušības dēļ. Ierēdņu un amatpersonu rīcība liek domāt tikai par diviem variantiem – vai nu absolūts neprofesionālisms vai ieinteresētība, lai visvairāk tiktu iepirkta “AstraZeneca” vakcīna. Dienesta izmeklēšana, ko ierosināja Daniels Pavļuts pēc tam, kad Ilze Viņķele bija spiesta demisionēt un viņš kļuva par ministru, rezultātus īsti nav devusi, jo, kā jau minēju, apspriēžu protokolu nav. Toties neizpratnes un aizdomu netrūkst. Žurnālistu veiktā izpēte, noklausoties visus tos valdības sēžu ierakstus, kuŗos fiksēti ziņojumi un sarunas par vakcinu iepirkumu, aizdomas tikai ir pastiprinājusi. Aizvien biežāk sociālajos medijos izskanēja jautājumi, vai tiešām nopietnos

amatos esoši ierēdņi, no vienas puses, ir tik nezinoši, nesaprotīgi un ar tik ierobežotu spriestspēju, ka pat nejaudā valdībai sastādīt objektīvu ziņojumu, bet, no otras puses, ir tik vareni un pašpārliecināti, ka lēmumus par vakcinu iepirkumu pieņem, pat nekonsultējoties ar valdību. Tādēļ ģenerālprokurora lēmums bija vajadzīgs.

Taču visam šim stāstam ir arī otra puse – pārsteigums, pat šoks, ko sagādāja bijušās ministres atvairināšanās. Ļoti daudziem pirmā reakcija bija – vai tiešām to jēgu, augošu neticību valstij un pat izmisumu var tā vienkārši padarīt par nebijušu ar dažiem atvairināšanās teikumiem, it sevišķi, ja līdz ģenerālprokurora paziņojumam par pārbaudi bijušajai ministrei nekas daudz par iepirkumu nebija sakāms?! Interesanti arī, ka Viņķele esot lūgusi Valsts prezidentu Egilu Levitu un Ministru prezidentu Krišjāni Kariņu “neturpināt paštāisnu “tiesas sprišanu” par Imunizācijas valsts padomes, Slimību profilakses un kontroles centra, Zāļu valsts aģentūras, Nacionālā veselības dienesta un Veselības ministrijas speciālistu ieteikumiem un lēmumiem, kuŗus tie izdara pēc labākās zināšanas, tobrīd pieejamās informācijas, tiesiskuma, lietderības un pienākuma apziņas”.

Protams, var sacīt, ka ministre

zaudēja amatu gan savas nostājas dēļ saistībā ar vakcinācijas plānu un arī kopumā augstprātīgās, gan arī paštāisnās attieksmes dēļ tajos jautājumos, kas skar visu ar vakcinām saistīto jautājumu loku, tomēr jēdziens “politiskā atbildība” un tā skaidrojums skar arī visu partiju apvienību “Attīstībai/Par!”. Uzreiz pēc Viņķeles vēstules un atvairināšanās partijas “Latvijas Attīstībai” valdes loceklis Edgars Jaunups nāca klajā ar bijušās ministres aizstāvību: “Esmu pilnīgi drošs, ka tur apakšā nav aprēķins, bet izmisums. Ilze Viņķele ļoti pārdzīvo esošo situāciju. Viņa ļoti pārdzīvo, ka sākušās raganu medības,” sacīja Jaunups. Vēl vairāk, uz jautājumu, vai partijai nevajadzētu uzņemties atbildību, Jaunups paziņoja, ka Ilze Viņķele ar savu atvairināšanos ir izdarījusi vairāk nekā vajadzētu. Jāpiebilst, ka līdzīga attieksme acīmredzot ir arī kustības “Par!” biedriem – 20. februārī, jau pēc demisijas, Ilze Viņķele tika ievēlēta domes sēdē par jauno domes priekšsēdētāju. Kā zināms, dome ir partijas institūcija, kuŗā darbojas valde, deputāti, Ministru kabineta locekļi, Pārskata padomes locekļi un nodaļu pārstāvji. Viņķeles vadītās domes tuvākais mērķis būs apstiprināt “Par!” programmu pašvaldību vēlēšanām. Kustība “Par!” vēlēšanās startēs vairāk

nekā desmit Latvijas lielākajās pilsetās un novados. Grūti spriest, vai “Attīstībai/Par!” saprot, ka, turpinot aizstāvēt Ilzi Viņķeli, vairāk vai mazāk apdraud savu reitingu pašvaldību vēlēšanās.

Protams, šobrīd nav iespējams apgavot, ka aiz vakcinu stāsta slēpjas ieinteresētība, tam vajadzīgi pierādījumi. Iespējams, ka tas netiks pierādīts, bet vismaz dažiem ierēdņiem būtu jāzaudē amats. Ilzei Viņķelei atbildību par darīto un neizdarīto nācās uzņemties un amatu viņa ir zaudējusi. Un, protams, var sacīt, ka viņas un “Attīstībai/Par!” politiskā atbildība īstenosies kā vēlētāju izvēle, vai balsot pašvaldību un arī Saeimas vēlēšanās nākamajā gadā par “A/P!” sarakstu. Pēc visa notikušā būtu tikai normāli, ja Viņķele kādu laiku paietu malā no aktīvas darbības, bet tas atkarīgs arī no politiķu izpratnes par morāli un ētiku.

Jāpiebilst, ka cerību uz to, ka sapratne par minētajiem jautājumiem, raisa ģenerālprokurora nostāja vakcinu jautājumā. Faktiski cerību stariņu brīžam tumšajā ceļā uz tiesiskumu un ētikas kritērijiem vieš Jura Stukāna nostāja arī citos jautājumos. Atliek cerēt, ka ar laiku skaidrāki kļūs daudzi jautājumi, kuŗu risinājumi līdz šim ir bijuši iestēguši.

Par reālo un politisko atbildību

DIĀNA JANCE

Tālas pagātnes svētlaimes chronika

Šajā laikā, kad ir tik svarīgi saņemt ziņas no radiem un draugiem, kuŗiem nevaram pieskarties, nevaram klātienē parunāties, pēkšņi it kā pienāca ziņas no pirmskaŗa laikiem – Latvijā dzīvojošais krievu režisors Vitālijs Manskis tīmekļa plašumos bija atradis filmētas laikmeta liecības par Rīgu un Latviju 1939. gadā.

Zinot, ka tā bija pēdējā Eiropas vasara pirms kaŗa, liekas pavisam brīnumaini, cik bezrūpīgi un brīvi ir filmā redzami cilvēki; ir pārsteigums, kā filmētājs, mazajai, tolaik vismodernākajai AGFA Movex 8 kamerai dūcot, varējis piekļūt tik tuvu nejausiem garāmgājējiem. No maziem gabaliņiem apkopotā 44 minūšu gaŗā filma rāda neticami dzīvus un emocionālu kadrus.

Filmas iesākumā iedomājos, ka filmētājs būs bijis kāds no mūsu baltvāciešiem, bet pamazām nojautu, ka tās autors drīzāk būs nācis no Zviedrijas. Nemaz nemāku to paskaidrot, bet liekas, ka mazajam puisītim, kuŗš tik apņēmīgi sper pirmos soļus Jūrmalas smiltīs un kāpās, ir vēl jābūt atrodamam. Pēc dažām dienām, tā bija gandrīz svinīga sajūta, kad pāri Baltijas jūrai, pāri kaŗam, pāri ilgajam Latvijas okupācijas laikam, 81 gadu pēc filmas uzņemšanas, izdzirdu ilgdēdējā Zviedrijas kosmosa korporācijas vadītāja inženiera Lenarta Lībeka (*Lennart Lübeck*) balsi. "Pašam, protams, nav personīgu atmiņu, bet man tas ir licies kas īpašs – piedzimt Latvijā, Rīgā un vienmēr to esmu paturējis prātā. To esmu atcerējies katru reizi, kad izmantoju savu pasi, un savās darba gaitās daudzviet pasaulē man nācies stāstīt par savu dzimšanas vietu, un šis fakts vienmēr ir izraisījis interesantas diskusijas."

Zviedru kompānijas "Sentab" inženieri, arī Lenarta Lībeka tēvs Svens Lībeks, kopš 1936. gada strādāja Latvijā un palīdzēja projektēt un uzbūvēt Ķeguma spēkstaciju. "Vai ir iespējams atstāt 1939. gada vasaru?" – tā sarunā man pārjautās Lennarts. "Tas bija ļoti laimīgs laiks manu vecā-

ku dzīvē. Viņi Latvijā ieradās tūlīt pēc kāzām 1936. gadā, Lili bija 22 gadi un Svenam 26. Es piedzimu Rīgā, 1938. gadā, un pirmos 18 dzīves mēnešus dzīvoju Latvijā. Mani vecāki uzskatīja, ka Latvijas laiks viņu dzīvē ir bijis viens no visnozīmīgākajiem notikumiem."

Libeku ģimenes dzīve filmā vīd tik piepildīta – skaistas ir dienas, ko viņi pavada Latvijā, skaisti, šķietami bezrūpīgi un jauni ir arī viņi paši. Daļa no filmas veļtā garajam un romantiskajam Eiropas ceļojumam. Kompānijas "Latvijas Ekspresis" organizētajā ekskursijā 15 dienās ceļotāji apceļoja deviņas Eiropas pilsētas, nobraucot ap 3800 kilometriem. Tikai tagad, zinot, ko visu Eiropas iedzīvotāji un filmā redzamās pilsētas pārdzīvoja tikai

dažus mēnešus vēlāk, ceļotāju bezrūpīgums liekas gandrīz skurbinošs. Kopš 1939. gada vasaras sākuma Eiropas ekskursijas pāies tikai daži mēneši un būs parakstīts Molotova – Ribentropa pakts, Polija tiks okupēta, un itin nekas nebūs kā bija līdz tam. Zudis senā Kēnigsberga, zudis Krakova.

Filmas kadri griežas. Tā nav tikai latviska nostalgija par sen pagājušo, kas piepilda sirdi. Latvija toreiz rādās mierīga, pašapzinīga un skaista. Toreiz dzīve bijusi tik līdzīga mūsdienām: pa ielām iet steidzīgi un labi ģerbušies cilvēki, redzamas Vecrīgas

krēslainās ieliņas, svētkos plīvo karogi, skatlogos un gājēju rokās ir puķes. Dīvaini, cik tuvu zviedru inženieris to visu ir mācējis uzņemt. Aizkadrā gandrīz vai var saklausīt Lībeku ģimenes gaišos smieklus. Filmas otrā daļa jau ir citāda – mamma ar mazo Lenartu dodas drošībā uz Zviedriju, uz zviedru kuģa "Aeolus" klāja redzamas jaunas sievietes ar bērniem. Droši vien daļa no pasažieriem jau zināja, ka tas būs pēdējais regulārais satiksmes kuģis šai līnijā... Turpat kamera ilgāku brīdi apstājas pie Rucavas tautastērpos ģērbtiem vīriem un sievietēm. Filmu skatot, iedomājos –

diezin kā viņi tolaik atgriezās no sava Stokholmas ceļojuma?

Filmas beigu daļā Svens Latvijā ir palicis viens pats un turpina strādāt Ķeguma spēkstacijā un filmēt Rīgu. Zviedru kompānijas "Sentab" birojs atradās Krišjāņa Valdemāra ielā 4, iepretim Armijas Virsnieku klubam, un Svens filmē kādas padomju delegācijas automobiļus pēc noslēgtā neuzbrukšanas nolīguma oktobrī. Uzņemtais materiāls vairs nekādā ziņā nav ģimenes arhīvs vien – nākošajos filmas kadros redzami kaudzēs samestie vācbaltiešu čemodāni un aizbraucēju sejas pie milzīgajiem kuģiem.

Starp citu – mazs gabaliņš ir filmēts arī uz krāsainas lentes – un mūsu jūra 1939. gada vasarā ir bijusi tikpat zila, kā vienmēr. Liekas tik neticami, ka jūras zilā krāsa lentē ir spējusi saglabāties, jo, piemēram, visas mūsu ģimenes fotogrāfijas sadega Jelgavas lielajā ugunsgrēkā 1944. gada jūlijā.

Režisors Vitālijs Manskis, aicinot noskatīties filmu, to nosauca par "tālas pagātnes svētlaimes chroniku". Mēs, te, Latvijā, uz vietas dzīvojot, nemaz nenojaušam visus tos, kuŗi cauri gadu gadiem milējuši un mīl mūsu zemi.

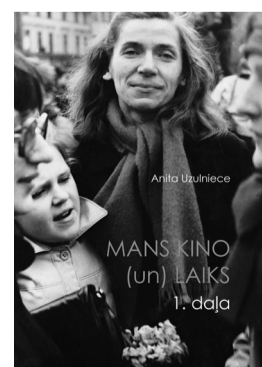
Kadri no 1939. gada filmas

WWW.LAIKAGRAMATA.LV

ANITA UZULNIECE

„MANS KINO (UN) LAIKS”

288.lpp., bagātīgi ilustrēta

Laikā, kad vairāk kavējamies atmiņās, nevis piedzīvojam vizuālās un skaņu mākslas klātienē, grāmatu draugus iepriecinās šis izdevums. Ārzemju latviešiem īpaši patiks apraksti par filmām, kas stāsta par mums, pasaules vējos izkaisītajiem, – par krokodilu mednieku Dandiju, Livonijas pusķēniņu fon Fitinghofu, filmu „Es esmu latvietis”, kur vienuviet vai visas latviešu slavenības – Vaira Viķe-Freiberga, Gunārs Birkerts, Laila Freivalde, Austris Grasis, Valdis Kupris, Andris Kārkliņš...

Cena: 45,- USD

Grāmatas Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg, Florida 33715

“Latvija man ir galvā”

Režisore, rakstniece un teātra mākslas pedagoge Toronto universitātes Drāmas teātra un performanču centrā **Baņuta Rubesa** intervijā **Diānai Jancei**

Pie kāda darba jūs šobrīd strādājat?

Par Emīliju Benjamiņu top televīzijas seriāls, tur noteicošie ir producenti un režisors, es savu ārtavu devu jau pagājušā gada rudenī. Pēdējā laikā strādāju pie liela un pamatīga projekta – rakstu grāmatu angļu valodā par savu tēvu Brunu Rubesu, tās nosaukums būs “Te bija Brunis”. Tas ir stāsts par noteiktu laiku viņa dzīvē: no vācu okupācijas gadiem līdz kara beigām gūstekņu nometnē. Mana grāmata beidzas, kad Brunim ir 19 gadu un viņš vēl nezina, kas viņš būs. Tie, kas pazina manu tēvu, varbūt jutīsies vilušies, grāmata nebūs par viņa veiksmēm un visiem brīnišķīgajiem darbiem, ko viņš darīja vēlāk. Man liekas aizraujošs fakts, ka pirms kara mans tēvs Rīgā piedalījās ezoteriskā jogas pulciņā un tur iemācījās zināmu mantru. Brunis apgalvoja, ka šī mantra ir viņu pasargājusi no negaidītas nāves, no drausmīgas nelaimes, ka tikai tāpēc viņš pārdzīvojis karu. Viņu iesauca leģionā pēdējā brīdī, tur bija ļoti jauni puisi, kuŗi tika ievilkti karā, kad vāciešiem vairs nebija nekādu cerību, vācieši tobrīd karu jau bija zaudējuši. Puiši bija lielgabalu gaļa.

Pašlaik jau divus gadus esmu strādājusi pie šī darba, tur būs atspoguļoti gan fakti, gan manis izdomāti stāsti. Šobrīd mēģinu grāmatu rediģēt un ceru, ka to izdos gan angļu valodā, gan latviski.

Tas ir tik ļoti fascinējoši – mans tēvs bija ļoti lietišķs cilvēks, biznesmenis, bet jaunībā viņš nodarbojās ar parapsiholoģiskām lietām. Angliski ir vārds *resilience*. Latviski tam ir dažādi tulkojumi – gan *izturība*, gan *atpība*, gan *elastība*: kā pārdzīvot laiku, uzturot garu. Mēs zinām latviešu tautasdziesmu: “Liku bēdu zem akmeņa, pāri gāju dziedādam.” Tas ir iekodēts latviešos – kā var tikt galā ar šausmām, sērām, pārdzīvojumiem. Arī joga māca charmonisku domāšanu pat tad, ja visapkārt krit bumbas, šauj un mirst. Iesākumā mani tas interesēja personīgā līmenī – kā cilvēks var tikt galā ar traumām, bet tad sākas pandēmija, un pēkšņi mēs visi bijām citā situācijā. Tagad tas ir galvenais jautājums, ar kuŗu nodarbojas daudzi, – kā garīgi nesabrukt. Kad lasīju, ko jaunie karavīri ir rakstījuši gūstekņu nometnēs, tas likās tik līdzīgi mūsu noskaņām. Viņi nezina, kas ar viņiem notiks; viņi ir ieslodzīti, bet viņi nesaprot, kāpēc; viņiem nav ne mazākās jēgas, kad ieslodzījums beigsies.

Mūsu vēsturē jau ir daudz noklusētā, arī visus stāstus par ebrejiem tikai samērā nesen esam sākuši šķetināt.

Jā, man ir bijis jāpieskaras arī šim jautājumam – izrādās, mans tēvs ir bijis vienīgais aculiecinieks tam, kā dega sinagoga Rīgā, Stabu ielā 63. Viņš to tiešām redzēja un 80. gados aprak-

Baņuta Rubesa: “Spēcīgi tēli – cilvēki, kas iet pret straumi, saka to, ko citi negrib dzirdēt vai kā nav pieņemts, – dumpinieki ir ļoti svarīgi attīstībai, bet mēs tos nepieņemam, drīzāk atstumjam. Latvieši ir ļoti izturīgi, un mēs esam visur. Pagājušajā rudenī, strādājot pie seriāla par Emīliju un Antonu Benjamiņiem, bija ļoti interesanti iedziļināties Emīlijas un Antona stāstā, viņi bija vienreizējas personības. Antons bija daudz paveicis latviešu žurnālistikas un literatūras labā. Emīlija ir ļoti, ļoti interesants tēls. Mēs slikti zinām sieviešu vēsturi, latviešu sieviešu vēsturi, to, kā viņas varēja savienot savas intelektuālās spējas ar mīlestību, ar modi, ar savu vēlmi radīt ģimeni.”

stija vēstulē Andrievam Ezergailim. Toreiz viņam bija 14 gadu, viņa tēvs jau bija deportēts. Ir bijis 14. jūnijs, trauma tik un tā ir bezgala. Un tad viņš redz, kā pretējā mājā iznīcina dzīvus cilvēkus. Viņš skatījās pa logu... Un tomēr vēlāk viņš bija mans jautrais, pozitīvais tēvs. Mani interesē, kā iespējams sevi saglabāt, ja esi pieredzējis ārprātīgu cilvēku ļaunumu. Es rakstu arī par to, ka tikai tagad esam sākuši apvert, kas isti toreiz notika.

Visos laikos esmu aprīnojusi pēckara Vācijas bēgļu un gūstekņu nometnes, kad arī valdīja neziņa, bet radošie cilvēki tolaik uzņēmās atbildību, lai sapurinātu bēgļus, paceltu garu. Tagad liela daļa paši netiek galā... Tolaik, lai citiem palīdzētu, organizēja, piemēram, koncertus un teātra izrādes.

Viņi bija izauguši Ulmaņa laikos, kad bija ļoti liels uzsvars uz atbildību pret savu tautu – tu tiec savai tautai audzināts. Dzin-

taram Sodumam ir grāmata: “Sava valstij audzināts”. Mans tētis arī bija ulmaņlaika “produkts”, un viņiem tika ļoti dziļi iepotēts: tu stāvi par kopumu. Tie, kas izdzīvoja, arī karavīri, stāvēja viens par otru. Kamēr kapitālisms to neveicina. Mēs iegūstam visādus labumus tirgus ekonomikas Latvijā, bet tā neveicina solidaritāti, tā veicina solidaritāti tikai savējo vidū, mēs visi esam sadalījušies grupās, iestājamies katrs par savu grupu, bet sabiedrība ir izšķīdināta. Atceros, kad viesojos Latvijā vēl padomju laikos, tad vēl šī vienotība pastāvēja, jo bija viens skaidrs ienaidnieks, pret kuŗu mēs visi stāvējām. Brīvībā tas viss mainījās, un saliedētību ir grūti iegūt. Pagājušajā vasarā mēs visi ārpus Latvijas gan bijām ļoti lepmi par Latviju, jo jūs mācējāt tikt galā ar vīrusu, kamēr citas valstis to nespēja. Latvijai ir priekšrocība – ja tiešām grib, tad latvieši spēj mobilizēties.

Kā jūs šo pandēmijas laiku izjūtat teātrī?

Šis ir milzīgs šoks mākslai un visvairāk teātrim, kur mēs tik ļoti paļāvāmies uz dzīvo kontaktu. Tiesa, ļoti daudz var izdarīt tiešsaistē. Toronto augstskolā man bija divas studentes, kuŗām bija jāiestudē izrādes. Viena meitene iestudēja Zoom platformā, viņa nekad fiziski nesatika aktierus, aktieri bija savās mājās, arī gaismas uzstādīja paši. Tas bija šedevrs! Ļoti labi izdevās. Otra studente daļu filmēja uz skatuves, daļa ainas notika brīvā dabā pie ezera. Vai tas ir teātris vai filma? Tas nav īsts teātris, jo vairs nav klātesamības, bet, veidojot tēlus un stāstus, mēs lietojam teātra zināšanas. Ja esi jauns mākslinieks, tad mēģini atrast arī jaunus veidus. Man ir žēl, ka Latvijā ir maz tiešsaistes teātra izrāžu, toties ir brīnišķīgi kon-

certi. Nesen klausījos Latvijas radiokoŗa koncertu, ko nekad nebūtu varējusi redzēt, ja tas nebūtu noticis tiešsaistē. Ja rai- da visā pasaulē, ir iespējama lielāka publika. Ir radušās arī pavisam neparastas izrādes – aktieri zvana skatītājiem vai arī skatītāji tiešsaistē raksta tekstus. Kopā ar jaunajiem režisoriem sapratām – katrs aktieris savā datorā ir kā kastītē, skatītājs viņus redz, tātad ir proscēnijs, katram var būt rekvizīti; var uz- nākt uz skatuves un noiet. Ir jābūt radošam, tas nav kino, kaut arī var lietot kino paņē- mienus. Man nav šaubu, ka tā ir māksla.

Ar latviešu brīžam tik sliktu pašapziņu mums vajadzētu vai ik dienu pieminēt visus tos, kuŗi ir bijuši stipri cilvēki. Kā Emīliju Benjamiņu.

Jā, mums ir ļoti dziļi iemā- cīts, ka esam tādi nabadziņi, un arī mūsu literatūrā, piemēram, “Atraitnes dēla” un “Kaujā pie Knipskas” ir tādi sāpīgi motīvi un vārgi tēli, arī padomju laiki neļāva godāt ļoti spēcīgas per- sonības. Spēcīgi tēli – cilvēki, kas iet pret straumi, saka to, ko citi negrib dzirdēt vai kā nav pie- ņemts, – dumpinieki ir ļoti svarīgi attīstībai, bet mēs tos ne- pieņemam, drīzāk atstumjam. Latvieši ir ļoti izturīgi, un mēs esam visur. Pagājušajā rudenī, strādājot pie seriāla par Emīliju un Antonu Benjamiņiem, bija ļoti interesanti iedziļināties Emī- lijas un Antona stāstā, viņi bija vienreizējas personības. Antons bija daudz paveicis latviešu žurnālistikas un literatūras labā. Emīlija ir ļoti, ļoti interesants tēls. Mēs slikti zinām sieviešu vēsturi, latviešu sieviešu vēsturi, to, kā viņas varēja savienot sa- vas intelektuālās spējas ar mīles- tību, ar modi, ar savu vēlmi ra- dīt ģimeni. Caur Emīliju viss šis stāsts iet – kā viena sieviete mēģina atrast pareizo dzīves- veidu. Viņa bija visprogresīvākā, mūsdienīga, ļoti stilīga.

Ja pandēmijas laikā mums būtu iespēja sakārtot pasauli, ar ko jūs ieteiktu sākt?

Manuprāt, pandēmija mūs sagatavo pavisam lielai krīzei, kuŗa jau ir sākusies, – tā ir klima- ta krīze. Kanadā jaunieši bieži saka, ka dzīvei nav jēgas, jo pa- saule beigsies. Un tā nav histērija, tas ir fakts. Deg Austrālija (šo- brīd ap Sidneju ir lieli plūdi) un Kalifornija, nāk lielle cunami viļņi, izkūst Antarktīda, mēs pat nezīnām, ko tas viss nozīmē. Ne daži indivīdi, ne viena pati valsts nevar tikt galā, tas ir jādara visiem kopā. Pandēmijas lielais ieguvums ir tas, ka tik ātri tika radītas vakcīnas, tas ir neticami. To varēja, jo kopā strādāja daudz gudru cilvēku. Vienmēr jau būs arī tādi, kas burkšķēs un neticēs. Par klimata krīzi mēs nevaram lemt nākotnē, tā jau ir pašlaik. Varbūt pandēmija var uzlabot mūsu spējas saliedēties un strā- dāt kopīgi, izdomāt, kā atrisināt pasaules nākotni.

Cēsis aicina Latvijas diasporu pieteikt savas idejas un projektus

Cēsu pilsētas galva Jānis Rozenbergs par Cēsīm un iespēju pilsētai kļūt par 2027. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu intervijā Sallijai Benfeldei

Cēsis ir viena no pilsētām, par kuŗu mēdz teikt – Latvijas kultūras galvaspilsēta. Koncertzāle un koncerti, teātra izrādes, izstādes, pilsētas svētki trīs dienu garumā, muzejs un tā izstādes, ekspozīcija “Sirdsapziņas Ugunskurs” un ar to saistīti projekti, arī daudz citu pasākumu un, protams, skaista daba un vide. Pandēmija ir apturējusi daudz ko no tā visa, bet plāni un projekti top joprojām.

Eiropas kultūras galvaspilsētas nosaukums 2027. gadā tiks piešķirts vienai Latvijas un vienai Portugāles pilsētai. Šāda iespēja kādai no Latvijas pilsētām būs jau otro reizi, un otro reizi šo nosaukumu vēlas iegūt arī Cēsis. Šobrīd jau deviņas Latvijas pilsētas ir nolēmušas pretendēt uz šo nosaukumu, un pieteikums jāiesniedz līdz šī gada 4. jūnijam.

Kā zināms, 2014. gadā par Eiropas kultūras galvaspilsētu kļuva Rīga un kā satelītpilsēta bija Sigulda.

Eiropas kultūras galvaspilsēta ir pilsēta, kuŗai uz vienu noteiktu gadu Eiropas Savienībā tiek dota iespēja uzlabot savu kultūras dzīvi un starptautisko tēlu. Iniciatīva tika izstrādāta 1985. gadā, un līdz šim tā ir piešķirta vairāk nekā 50 pilsētām visā Eiropas Savienībā. Tā ir viena no zināmākajām Eiropas iniciatīvām, kuŗai ir divi mērķi – aizsargāt un veicināt kultūru daudzveidību Eiropā un uzsvērt to kopīgās iezīmes, vairot iedzīvotāju piederības apziņu kopējai kultūras telpai, kā arī veicināt kultūras ieguldījumu pilsētu ilgtermiņa attīstībā saskaņā ar to attiecīgajām stratēģijām un prioritātēm.

Kāpēc Cēsis atkal ir nolēmus cīnīties par šo titulu?

Apmēram pirms pusotra gada sākās diskusija par šo jautājumu, runājām, vai mums to vajag, ko tas mums dod, ko īsti tas nozīmē – cīnīties un iegūt šo titulu, līdz diskusijas beigās viens no kolēģām pajautāja: “Vai Cēsis var nepieteikties?” Atbilde bija pavisam vienkārša – tas būtu pavisam jocīgi, ja Cēsis, pilsēta, kuŗa daudz ieguldījusi arī dažādos kultūras projektos un kuŗa nereti Latvijā tiek dēvēta par kultūras galvaspilsētu, it īpaši vasarā, tagad nepieteiksies. Mēs nevaram nekandidēt!

Ko Cēsis var piedāvāt kā Eiropas kultūras galvaspilsēta? Varētu pat teikt – ar kādu piedāvājumu Cēsis var konkurēt ar citām pilsētām? Piemēram, Kuldiģa ir skaista un interesanta, Sigulda, Liepāja ir savas tra-

dicijas – un to varētu teikt par visām pilsētām, kuŗas nolēmus šas pretendēt.

Ieguvēji būs visi – gan tā pilsēta, kuŗa iegūs šo titulu, gan arī pārējās, kuŗas neiegūs. Katrā ziņā tiks mobilizēti cilvēki, idejas, projekti. Mēs to redzam arī kā attīstības projektu nākamajiem 7 – 10 gadiem. Mums ir vadlīnijas, kuŗas ir svarīgas ne tikai Cēsīm, bet arī Eiropai un pasaulei – ir četri pilāri, uz kuŗiem balstīsies mūsu pieteikums: demokrātija, vide, veselība un izglītība.

Demokrātija ir apdraudēta vai ierobežota šur un tur Eiropā. Varētu arī teikt – tas nozīmē, ka projekti nav iecerēti tikai vienai cilvēku grupai, vienai tautībai, bet visiem interesentiem, visiem, kam tas nepieciešams. Mums ir sarunu festivāls “Lampa”, tā ir gan demokrātijas, gan izglītības stunda. Tas arī nozīmē, ka mums ir droša un līdzsvarota vide. Savukārt vide ir ne tikai skaista daba, ainava, sakopta apkārtnē jeb dabas kvalitāte, bet tā ir arī, piemēram, veselīga pārtika. Saisītībā ar veselību mums ir plāni un ieceres, bet, runājot par izglītību, domājam par mūzizglītību, kuŗa kļūst visā Latvijā. Vide un veselība ir savstarpēji saistītas, tāpat arī kultūra, kultūrvēsturiskais mantojums. Šis vadlīnijas jeb pilāri nav atraujami viens no otra. Mums ir idejas, plāni top, bet par konkrētiem projektiem šobrīd gan vēl nevaru pastāstīt arī tie vēl top.

Protams, pilsētas viesus interesē daba, ainava, koncerti, izstādes, svētki un dažādas performances. Kā tūristus var piesaistīt veselības aprūpe vai mūzizglītība?

Eiropas kultūras galvaspilsēta nav tikai devums tūristiem, nav tikai iepazīstināšana ar mūsu kultūru un tradīcijām un to popularizēšana. Tam visam ir divas

puses, ja tā var teikt, un ieguvēja ir ne tikai Eiropa, bet arī pilsēta. Tas ir kā starts projektiem, kas pēc tam turpināsies arī tad, ja konkrētā pilsēta neiegūs šo statusu. Pretendēšana uz kultūras galvaspilsētas statusu nozīmē dot tādu kā attīstības grūdienu. Citiem vārdiem sakot, ieguvējas vienmēr ir divas puses – Eiropa, pilsētas viesi un pašu cilvēki. Turklāt arī veselības tematiku var apspēlēt uzvedumos, akcijās, performansēs. Kultūras galvaspilsētas statuss vai arī cīņa par to būs ar paliekošu ietekmi. Cēsis būs ieguvējas jebkuŗā gadījumā.

Kur meklēsiet finansējumu?

Šajā gadījumā mums ir tiesības piesaistīt arī privātpersonu, fondu vai citu juridisku personu līdzekļus, arī ziedojumus. Piemēram, pašvaldība kādam projektam piešķir zināmu finansējumu, bet atlikušo daļu var segt kāda fiziska vai juridiska persona. Tāpat arī plānojam nākamajos piecos gados no pašvaldības budžeta šim mērķim novirzīt zināmu tā budžeta daļu. Arī valsts piedalīsies ar finansējumu. Eiropas kultūras galvaspilsētas konkursa žūrijas komisija lems arī par to, ko tas dos konkrētajai vietai. Uzvarēs tā pilsēta, kuŗai būs ne tikai interesants un daudzveidīgs piedāvājums Eiropai, bet arī pašai pilsētai, kuŗa kļūs par šo galvaspilsētu.

Un pats galvenais, ko vēlos pateikt visiem jūsu laikraksta lasītājiem, – **piedalieties ar savām idejām projektiem, ieteikumiem, kā padarīt Cēsis skaistākas, cilvēkiem labākas un galu galā arī, lai palīdzētu iegūt Eiropas galvaspilsētas statusu un jebkuŗā gadījumā vecinātu pilsētas attīstību!**

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem Kultūras ministrija

Vidzemes koncertzāle Cēsīs

Senās Vendenas atbalssis

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

Melodiju brīnumdaris Arvīds Žilinskis

Pie viņa mācījās arī Tāivaldis Ķeniņš...

(Turpināts no Nr. 12)

Opera tika uzvesta tikai Raiņa jubilejas, 1965. gadā, pēc tam, kad Vladimīru Kaupužu operteātra direktora krēslā nomainīja Valdis Rūja. Viņš izkārtojis, ka Žilinska darbs tiek sūtīts uz Maskavu no jauna instrumentēt. Patiesībā Žilinska orķestrējums vien dažviet papildināts, piemēram, ar sitamajiem instrumentiem, jaunā varianta autors Pogrebovs komponistam vēstulē rakstīja: "Jūs pēc dabas esat labs cilvēks, bet es partitūru papildināju, pieliekot klāt vairāk niknuma, kuŗa vietām pietrūka, citādi viss skanēja teicami." Pirmizrādi noskatījās viss valdības "zieds", liela veiksmē bija Antiņa lomas atveidotājs Jānis Zābers, un turpmāk daudzu gadu garumā operas *Zelta zirgs* izrāžu biļetes bija pārdotas no pirmās līdz pēdējai. Vēlāk opernamam kriētņus ienākumus nodrošināja arī Žilinska baleti *Sprīdītis* (1968) un *Lolitas brīnumputns* (1979), kā arī opera *Pūt, vējiņi* (1977), kamēr opera *Maija un Paija* 80. gados palika guļam rokrakstā.

Neviens cits kā Žilinskis tik daudz uzmanības nav veltījis jaunās paaudzes mūzikālajai izglītošanai – bērniem veltītas apmēram 300 dziesmu, jauki klavierdarbi, tautasdziesmu apdares – salīdzinoši vienkārši skaņdarbi, kamēr savu pie profesora Vītola slīpēto komponista tehniku mūziķis demonstrēja koncertā mežragam ar orķestri, svītā obojai un citos sacerējumos.

Labi veicās arī Žilinska sacerējumiem Operetes teātrī – dziesmuspēlei *Seši mazi bundzinieki* sekoja mūzikālā komēdija *Dzintarkrasta puīši*, piedzīvojot vairāk nekā 250 izrādes. Iet tautā, būt ar tautu, rakstīt tautai – tāda bija viņa devīze, un, protams, ar cilvēku no skatuves jārūnā viņam saprotamā, tuvā valodā. Un klausītāju, viņu dāvāto ziedu un aplausu netrūka Žilinska koncertos līdz pat 80. gadiem, par tradīciju bija kļuvuši komponista autorkoncerti operteātrī, un pēdējais no tiem notika 1987. gadā. Diemžēl jau tad mūzikas mode bija tik ļoti mainījusies, ka sajūsma par skaņraža sirsnīgajām melodijām ātri vien izplēnēja – arī lauku ļaudis apmeklēja diskotēkas, skaļus rokkoncertus, vēlāk ziņģu festivālus. Tie laiki, kad klausītāji bija gatavi pulcēties kaut šķūnī, lai gremdētos Bēthovena un Dārziņa melodiju burvībā, zuduši uz neatgriešanos. Un 30. gados klausītāju iemīļotais, elegantais pianists frakā, ar romantisku matu cirtu uz pieres bija uz neatgriešanos pārvērties sirmā tētiņā, kuŗš komponēja līdz pat pēdējai dzīves dienai 1993. gada 31. oktobrī.

Pēdējā dziesma neilgi pirms nāves tapusi ar trimdas dzejnieka Patvaldnieka vārdiem. Viņa sieva bija komponista novadniece, emigrējusi uz Ameriku un uzaicināja pie sevis ciemos Valtu Žilinski, kuŗš šo piedāvājumu labprāt izmantoja. Vairākas no līdzī vestajām tēva dziesmām kasetē iedziedāja tenors Pēteris

Ar Solveigu Raju un Jāni Sproģi

Lielzuika – Valts saskaitījis, ka tētis sacerējis apmēram 400 dziesmu, vairāk nekā 300 no tām sakārtotas katalogā kopā ar notīm. Diemžēl neatkarības gados Žilinska mūzika Latvijā skanējusi nepelnīti maz.

Kopš 50. gadu sākuma katru vasaru Arvīds Žilinskis pavadīja tēva mājās Arendzānos, kur mūzika "rakstījās" vislabāk. Kopā ar sievu, dēlu un plašo draugu pulku bija prieks baudīt gleznainās apkaimes jaukumus ar Ormaņkalnu un Saukas ezeru, kur bieži vien komponists gremdēja savu makšķeri. Ezera vidū bijis tikai vietējiem zināms akmeņkalns, kur labi ķērās asari, Arvīds tur noenkuroja laivu un vilka zivis citu aiz citas. Nereti pie komponista ciemojās ekskursanti, jo popularitātes ziņā 50. un 60. gados neviens skaņradis Latvijā nevarēja mēroties ar Žilinski.

Daudz komponista fotogrāfiju joprojām var apskatīt viņa tēva mājās, kur lielākā istaba iekārtota kā mūzejs. Tur redzams skaņ-

raža portrets pilnā augumā, viņa klavieres, daudz afišu, programmu, un, protams, attēli, kuŗos redzams komponists ar tuviņiekiem, kolēģiem, ar makšķeri rokā vai, iedvesmojošu dabas ainavu vērojot.

Kad Valts Žilinskis ieguva autovadītāja tiesības, braucieni uz Sauku notika arvien biežāk. Ģimene devās arī ekskursijā uz Melnās jūras piekrasti, pa nakti gulēdami teltīs, dienā apmeklējami mūzejus un ievērojamas vietas. "Tētis to uztvēra diezgan vienaldzīgi, bet mamma bija nemiera gars, viņai ļoti gribējās ceļot." Komponistam pietika ar ceļojumiem kaut vai uz tuvējo tirgu, jo Žilinskis bija ļoti pieticīgs cilvēks. Ļoti strādīgs, stundām varēja sēdēt, pārdomājot, vai labāk derētu tas, vai šis akords. Laukos cēlās jau piecos, bieži no rīta gāja makšķerēt, pēc tam tūdaļ klāt pie klavierēm – komponēt. Ja bija stundas konservatorijā, pusdienot Arvīds vienmēr nāca mājās, saimnie-

košana, protams, bija tikai un vienīgi Mildas pārziņā.

Tāpat kā Arvīds saviem vecākiem bija vienīgais dēls, arī viņa un Mildas dēls Valts bija viens pats. Beidzis konservatoriju sava tēva klavierklasē, tāpat kā Arvīds kļuva par mūzikas augstskolas pedagogu. Valta sieva Dace ir viņa studiju biedrene, arī mūzikas pedagoģe, izaudzināti divi dēli – vecākais Gints Žilinskis ir labi pazīstams pianists, mūzicē rokenrola un bugivugi stilā, kaut patiesībā var nospēlēt itin visu, bet jaunākajam – Jānim – pieder neliels poligrāfijas uzņēmums. Ginta mazdēls Matīss turpina Žilinsku dzimtas mūzikālās gaitas, kā Rīgas Doma kora skolas audzēknis jau koncertē, ir izraudzījies vieglāku žanru par vecvectēva operām.

Savas 70. jubilejas gadā komponists iedibināja *Saukas skanošo dienu* tradīciju, rikodams saviem novadniekiem koncertus. No tās atlikusi tikai atceres diena jūnijā pirmajā svētdienā Žilinsku mājā pie Saukas ezera, kuŗā uzstājas arī audzēkņi no komponista vārdā nosauktās Jēkabpils mūzikas skolas. Jau kriētņu laiku tiek runāts par nepieciešamību Nacionālajā operas un baleta teātrī no jauna iestudēt Žilinska lielisko operu *Zelta zirgs*, taču vadība vienmēr atrunājusies ar tenoru trūkumu. Patiesību atklāja Valts Žilinskis – iepriekšējais operas vadītājs Zigmars Liepiņš teicis, ka nāksies mūziku rediģēt, mainīt aranžējumu, padarīt to modernāku, pēc kā Valts atteicās tēva darbu koriģēt. Šogad apritēs 55 gadi, kopš Baltajā namā Jaņa Zābera atveidotais Antiņš Stikla kalna modināja Saulcerīti, dziedot Žilinska melodijā Raiņa vārdus "zili stikli, zaļi ledi..."

Milda un Arvīds Žilinski 1984. gada Jāņos

Dzimtās mājas Lejas Arendzāni

Mg. hist. AINĀRS RADOVICS

Jau vairākus gadus muižas Latvijā ir kļuvis par modes lietu. Cilvēki tās apceļo, piedalās Latvijas Piļu un muižu asociācijas organizētās akcijās "Apceļosim Latvijas pili un muižas", lasa visas grāmatas par pilīm un aktīvi seko līdzi visiem jaunumiem facebook draugu kopā.

Atcerēsimies, kā vēstures gaitā, ne bez mūsu senču sviedriem, radās šīs celtnes – sākot ar nelielām, zemnieku mājai līdzīgām 16. gadsimtā līdz grandiozām, slavenu arhitektu radītām pilīm. 1817. gadā Kurzemē, 1819. gadā Vidzemē un 1861. gadā Latgalē zemniekiem izsludināja brīvprātīgu un jāva izpirkt savas mājas ar zemi. Tā kā naudas gandrīz nevienam nebija, izpirkšana notika ar klausām. Ārkārtīgi smagām, jo vecie saimnieki to gribēja izdarīt pēc iespējas ātrāk, lai viņu bērni jau kā brīvi cilvēki varētu saimniekot uz savas zemes. Klausas aizliedza tikai 1868. gadā, tālāk izpirkšana notika par naudu. Toties muižnieki ieguva līdzekļus jaunu, modernu un dārgu kungu namu celtniecībai, apguva jaunus uzņēmējdarbības veidus, varēja sūtīt jauno paaudzi studēt uz ārzemēm.

Tomēr vāciešiem raksturīgā augstprātība, tradicionālā nacionālā norobežošanās un darbošanās Baltijas pašpārvaldes organizācijās joprojām uzturēja nepārejamu plaisu attiecībās ar latviešiem. Bet latvieši pamazām pieņēma labklājību un ap 1905. gadu vairs bijīgi neraudzījās uz

Liedīku muiža Ēdoles pagastā pirms sabrukšanas 1987. gadā. Jaunajā V. Mašnovska grāmatā "Latvijas muižas" nav iekļauta // Foto: A. Radovics

muižniekiem, bet tieši otrādi – ar naidu un dūsmām atcerējās smagos klausu laikus. Redzot viņu sadarbību ar policiju un vēlāk arī ar krievu armiju un soda ekspedīciju, pacietības mērs bija pilns. Rezultātā dega muižas. Nedomājot par to, ka tur sadeg ne tikai kultūras vērtības, bet celtnes nākotnē varētu nodarēt pašiem iedzīvotājiem.

Nākošais posta laiks pienāca ar Pirmo pasaules karu. Zemniekiem joprojām turpinājās smagie maksājumi: 1/3 Kurzemē un 2/3 Vidzemē iepirkto māju vēl nebija izmaksātas, jo to cenas

bija noteiktas pārāk augstas. Kad Daugava kļuva par frontes robežu, tika iznīcinātas gandrīz visas muižas, kas atradās Daugavas kreisajā krastā. Arī sekojošais Latvijas atbrīvošanas karš nesa postu: bieži vien bez stratēģiskas nozīmes muižu ēkas iznīcināja artilērijas uguns.

Un tad pienāca 1920. gada agrārreforma. Cēlu mērķu vārdā veiktā muižnieku īpašuma likvidēšana, zemju sadalīšana jaunsaimecībās un muižu centru ierādīšana gan dzīvokļiem, gan sabiedriskām iestādēm bija pirmā pārbaude muižu kungu mā-

Lai gan neremontētas, tās tomēr sagaidīja atjaunoto valsti. Un tad viss lēnām sāka apgrieties ar kājām gaisā. Muižu centri ātri vien palika tukši, ēkas tika aplasītas, nesmādeļot pat skārda jumtus. Trīsdesmit gadu laikā 95% muižu ēku tika pamestas un daļa burtiski pazuda no zemes virsas.

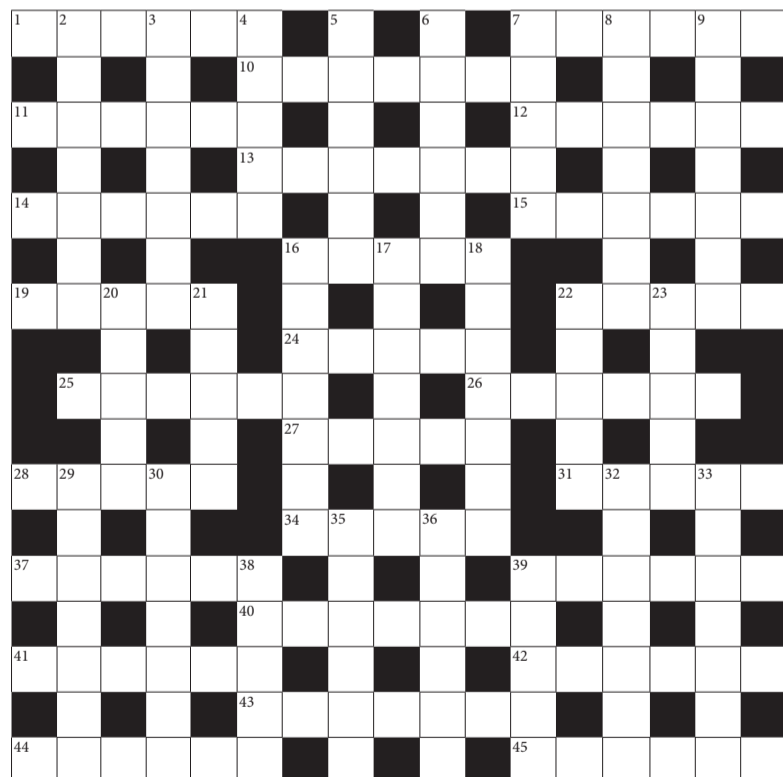
Tas viss nāk prātā, pārļapojot Vitolda Mašnovska "Latvijas muižu" trešo sējumu, kas iznāca pagājušā gada nogalē. Daudz, pārāk daudz drupu tautai, kuŗa sevi uzskata par kultūras nāciju. Un ne jau valdībai būtu jāglābj muižas; tās jāglābj mums pašiem. Atbalstot neprātīgos, kuŗiem izdevies pagriezt vēsturi uz otru pusi un atjaunot pilis, ierīkojot viesnīcas un viesu namus. Atbalstot pašvaldības, kuŗas ieguldījušas līdzekļus, lai ēkas izvietotu dažādas iestādes.

Diemžēl jaunajā sējumā informācija par piļu un kungu māju īpašniekiem sarāvusies līdz minimumam. Vēsturiskā informācija par īpašniekiem nesniedzas tuvāk par 1920. gadu. Tālākais 100 gadu periods vairs nav aprakstīts, kaut gan tieši tas būtu pats interesantākais: gan groteskie okupantu kolchozu un sovhozu nosaukumi, gan skolas, pastu, izpildu komitejas, armijas daļas, dažādas pētniecības iestādes. Nav pat ne vārda par Mežotnes selekcijas un izmēģinājumu stacijas vadītājiem, kam nācās pat paciest partijas rājienu, lai turpinātu šīs fantastiski skaistās pils restaurāciju no iestādes budžeta līdzekļiem.

Kāpēc tā? Vai Latvijā ieviesta cenzūra? Varbūt pie vainas mūsu Personas datu aizsardzības likums? Aizliegums izpaust vārdu, uzvārdu un mājas adresi. Bet kāpēc tas attiecināts uz padomju laikiem un uzslavas vērtiem mūsdienu piļu un muižu atjaunošanas fanātiķiem, man nav saprotams. Presē taču ir tik daudz informācijas par viņiem, un viņu padarīto var tikai uzslavēt! Bet nē! Grāmata ir pārvērtusies par attēlu apkopojumu, bet ne izziņas avotu. Unikālu attēlu kopojumu, iemūžinot nozīmīgu Latvijas vēstures daļu mūsdienu krustcelēs. Jo neviens nezina, vai kādai no tām laimēsies atdzimt, vai būs lemts pārvērsties drupu kaudzē.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Limeniski. 1. Vēlīga, atsaucīga. 7. Amerikas Kinoakadēmijas balva. 10. Ezers Kirgizstānā. 11. Suņu šķirne. 12. Šaha figūra. 13. Pilsēta Indijas dienvidos. 14. Akustiska signālierīce. 15. Virieša vārds (*jūlijā*). 16. Kapoku dzimtas koks. 19. Reģistrācijas apliecības. 22. Juridiska valsts iestāde. 24. Neļaut. 25. Pilsēta Itālijas ziemeļos. 26. Pārklājs. 27. Valsts Okeānijā. 28. Pilsēta Japānā, Honsju salā. 31. Saullēkts. 34. Norobežojoša būv-

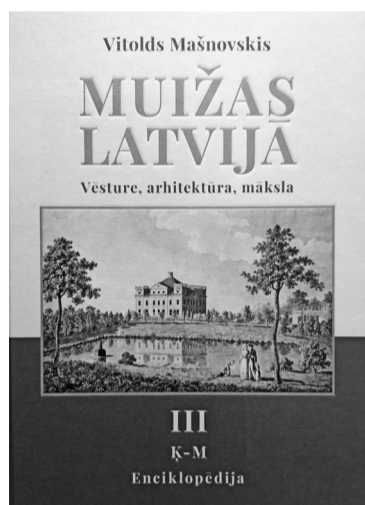
konstrukcija. 37. Tonizējošs dzēriens. 39. Vācu fiziķis (1850-1918). 40. Apdzīvota vieta Alūksnes novadā. 41. Stārķu dzimtas putns (Āfrikā. Āzijas dienvidaustrumos). 42. Zemes josla gar ūdenstilpi. 43. Šveicaru formastērps. 44. Neliels priežu mežs. 45. Upe mirušo pazemes valstībā sengrieķu mītoloģijā.

Stateniski. 2. Katoļu klosteris kopā ar tam piederošajiem īpašumiem. 3. No maltiem produktiem gatavots ēdiens. 4. I.

Indrānes romāns. 5. Latviešu rakstniece (1899-1972). 6. Stalts zirgs. 7. Kuģu pietātnes. 8. Spēlētājs torņa pulkstenis. 9. Krievijas estrādes mākslinieks (1911-1987). 16. Līdzsvars. 17. Jūrmalas pilsētas daļa. 18. Sabiedriskās domas noskaidrošana. 20. Ziedkopa. 21. Somu pirts. 22. Magnētiskās indukcijas mērvienība. 23. Franču gleznotājs (1780-1867). 29. Kazragi. 30. Daugavas pieteka. 32. Amazones satekupe. 33. Metalla naudas gabali. 35. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 36. Izvadorgani. 38. Abavas pieteka. 39. Akūta infekcijas slimība.

Krustvārdu mīklas (Nr.12) atrisinājums

Limeniski. 1. Korektors. 6. Egle. 7. Kobe. 9. Dinastija. 10. Bits. 12. Šautras. 13. Otss. 18. Tālka. 19. Sorgo. 21. "Toska". 22. Saskalās. 23. Karagana. 25. Agora. 26. Ideja. 27. Dripe. 28. Sist. 30. Lamatas. 33. Mali. 37. Riskantas. 38. Eive. 39. Inda. 40. Saskalots. **Stateniski.** 1. Keda. 2. Renda. 3. Kasators. 4. Olita. 5. Skat! 6. Elki. 8. Ezis. 10. Batiskafs. 11. Teleskops. 14. Tasmanija. 15. Skarabeji. 16. Kamanas. 17. Strazds. 19. Svāri. 20. Otava. 24. Negatava. 29. Irbe. 31. Ausis. 32. Astro. 34. Lima. 35. Ores. 36. Osis.

Vitolda Mašnovska grāmata "Latvijas muižas" 3. sējums

jām. Bieži bez rūpīgas izvērtēšanas kā bezsaimnieka īpašums muižnieku mākslas kolekcijas un dokumenti pazuda, bet pārējo inventāru izsolēs ieguva pagasta iedzīvotāji.

Nākošos posta laikus muižas pieredzēja jau pirmajos pēckaŗa padomju okupācijas gados, kad Latviju mērķtiecīgi sāka pārpludināt iebrāucēju masas. Gan t. s. "speciālisti", gan vienkārši strādnieki, gan armijnieki. Bieži vien, kā jau lielākās un stabilākās ēkas, muižu kungu mājas pārvērtā par kolchozu kantoriem, ambulancēm, pasta iestādēm, un, kā jau tas pieņemts padomju iekārtā, neviens īpaši nerūpējās par celtnēm.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, vēltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs — uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas www.likteņdarzs.lv

SPORTS

Agate Rašmane iegūst ceļazīmi uz Tokijas Olimpiskajām spēlēm

Latvijas Šaušanas federācija saņēmusi vēstuli no Starptautiskās Šaušanas sporta federācijas par to, ka Latvijas sportiste Agate Rašmane (*attēlā*) izcīnījusi ceļazīmi uz Tokijas Olimpiskajām spēlēm.

Pasaules kausa izcīņas posmā Indijā izcīnītie reitinga punkti ļāva Rašmanei pakāpties pasaules reitingā un izcīnīt ceļazīmi.

Latvijas Šaušanas federācijas prezidents Raimonds Bergmanis pēc Starptautiskās Šaušanas sporta federācijas vēstules saņemšanas pauda gandarījumu par oficiālo apstiprinājumu tieši Latvijas Olimpiskās komitejas ģenerālās asamblejas dienā, kā arī Latvijas Šaušanas federācijas 95. jubilejas priekšvakarā.

“Apzinoties milzīgos izaicinājumus, kuŗi ir jāpārvar sportistiem šajā sarežģītajā laikā, lai kvalificētos olimpiskajām spēlēm, saku paldies gan Agatei, gan viņas trenerim Vilnim Celmiņam un visai Agates komandai par ieguldīto darbu,” teica Bergmanis. “Tas nozīmē, ka turpmākajos mēnešos ir jādara viss iespējamais, lai sportiste varētu maksimāli labi sagatavoties spēlēm. Turam ikškus arī par pārējiem sportistiem, kas turpina cīņu par ceļazīmi uz Olimpiskajām spēlēm Tokijā.”

Iepriekš Pasaules kausa izcīņas posmā šaušanā, kas norisinās Indijā, Ņūdeli, no 18. līdz 29. martam, Agate Rašmane izcīnīja ceturto vietu šaušanā ar mazkalibra pistoli, šaušanā ar pneimatisko pistoli – sesto vietu. Savukārt Emīlam Vasermanim – devītā vieta, Laurim Strautmanim – 17. vieta. Jaukto komandu startā šaušanā ar pneimatisko pistoli Agatei Rašmanei un Laurim Strautmanim sestā vieta.

Latvijas sportistiem nākamais starts būs no 20. maija līdz 6. jūnijam, kad Chorvatijā, Osijekā, tiks izcīnītas Eiropas čempionāta medaļas visās šaušanas sporta disciplīnās, kā arī pēdējās ceļazīmes uz Tokijas Olimpiskajām spēlēm.

Latvijas sportistu panākumi šaušanas sportā iezīmējās jau 1912. gada Olimpiskajās spēlēs Stokholmā, kur, tolaik startējot Krievijas imperijas sastāvā, bronzas medaļu šaušanā pa māla baložiem izcīnīja Latvijas sportists Haralds Blaus. Latvijas sportists, olimpiskais čempions Afanasijs Kuzmins ir viens no pasaulē diviem olimpiskajiem, kuŗš piedalījies deviņās Olimpiskajās spēlēs.

Arī Deniss Vasiljevs uz Tokiju

Deniss Vasiljevs Zviedrijas galvaspilsētā Stokholmā pasaules čempionātā daiļslidošanā šajā programmā ierindojās 14. vietā, kas viņam ļāvis nopelnīt **olimpisko ceļazīmi** un vietu izvēles programmas sacensībās.

Latvijas daiļslidotājs šajā programmā nopelnīja 81,22 punktus. Par tehniskajiem elementiem viņš saņēma 40,90 punktus, bet par programmas komponentēm 40,32 punktus. Šāds sniegums Latvijas sportistu ierindoja 14. vietā. Deniss Vasiljevs nodrošinājis Latvijai ceļazīmi uz Pekinas Olimpiskajām spēlēm 2022. gadā, jo šobrīd viņam Latvijā konkurentu nav.

Pagaidīsim...

Latvijas daiļslidotāja Angelika Kučvaļska (*attēlā*) pasaules čempionātā Stokholmā šajā programmā ierindojās 33. vietā un izvēles programmai nekvalificējās. Angelika pagaidām ne-

tieks pie olimpiskās ceļazīmes. Šajā programmā viņa ierindojās aiz 24 labākajām dalībniecēm, kas nodrošina tiesības piedalīties arī izvēles programmā. Šajā programmā Kučvaļska tika pie 47,94 punktiem. Par tehniskajiem elementiem viņa saņēma 24,52 punktus, bet par programmas komponentēm – 23,42 punktus. Labāko rezultātu 37 dalībnieču vidū sasniegza Krievijas Daiļslidošanas federācijas (FFKRR) pārstāve Anna Ščerbakova, kas nopelnīja 81 punktu.

Apstiprināts Latvijas vīriešu basketbola izlases galvenais treneris

Latvijas Basketbola savienības (LBS) valde vīriešu izlases galvenā trenera amatā apstiprinājusi italiešu speciālistu Luku Banki. Iepriekš Banki kandidātūru atbalstīja LBS Treneŗu komisija.

Luka Banki

55 gadus vecais Banki kļuvis par Latvijas vīriešu valstsvienības 14. galveno treneri kopš neatkarības atjaunošanas, amatā nomainot Robertu Štelmacheru. Līgums tiks noslēgts līdz 2023. gada Pasaules kausa izcīņas cikla beigām, ar iespējam to pārtraukt, ja Latvijas komanda nekvalificējas nākamajam sacensību posmam. Izlasei pirmās atlases turnīra spēles Banki vadībā būs jāaizvada jau šī gada augustā.

Luka Banki strādājis vairākās Itālijas komandās, bet 2006. gadā viņš kā galvenā trenera Simones Pjanidžani asistents uzsāka darbu Sjenas *Montepaschi* vienībā. Treneŗa asistenta amatā Sjenas klubā viņš sešreiz triumfēja Itālijas čempionātā, kā arī divas reizes izcīnīja trešo vietu ULEB Eirolīgā. Savukārt pirms 2012./2013. gada sezonas Banki no Pjanidžani pārņēma galvenā trenera pienākumus, vēlreiz triumfējot Itālijas līgā, bet Eirolīgā sasniedzot otro turnīra fazi.

Rīgā būs jauna halle basketbolam un citām sporta spēlēm

18. martā Latvijas Republikas Ministru kabinets nolēma piešķirt 13,65 miljonus EUR Komandu sporta spēļu halles celtniecībai Rīgā, Krišjāņa Barona ielā 99/99c.

Pēc Latvijas Basketbola savienības pasūtījuma jau izstrādāts projekts modernai sporta bazei ar trim basketbola laukumiem, palīgtelpām fiziskās sagatavotības nodarbībām, kā arī dieņesta viesnīcu treniņnometņu un turnīru dalībniekiem. Plānotie parametri ļauj zāli izmantot starptautiskām sacensībām basketbolā un citās sporta spēlēs. Transformējamās tribīnēs paredzēta vieta apmēram 3000 skatītājiem.

Latvija rīkos U-19 Pasaules kausa izcīņu

Starptautiskās Basketbola federācijas (FIBA) izpildkomiteja apstiprinājusi, ka 2021. gada FIBA U-19 Pasaules kausa izcīņa notiks Latvijas pilsētās Rīgā un Daugavpilī. Sacensībās piedalīsies 16 valstu komandas, tās tiks rīkotas no 3. līdz 11. jūlijam trijās sporta bazēs – *Arēnā Rīga*, Olimpiskajā sporta centrā un Daugavpils Olimpiskajā centrā.

FIBA izplatītajā paziņojumā uzverts, ka Latvijas Basketbola savienībai ir izcila pieredze augstākā līmeņa sacensību organizēšanā, rīkojot FIBA *EuroBasket 2015* un 2019. gada Eiropas sieviešu čempionāta spēles, jauno talantu nometni *Basketball without borders*, kā arī nodrošinot 2021. gada Eiropas sieviešu čempionāta kvalifikācijas turnīra sabraukumu spēles īpašu drošības pasākumu apstākļos.

(Turpināts 20. lpp.)

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaiļņu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)
abatarags@optonline.net
A.Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

LATVISKA MASKA PAR ATBALSTU ALPF

LRFA.org/donate

LRFA.org
215.635.4137
info@LRFA.org

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **jūras transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

Stākāka informācija atrodama LASL mājas lapā, paciņu nodaļā: www.lasl.com vai zvanot: 973 744 6565.

Pieņemsim paciņas un grāmatu sūtījumus iestādēm, kā arī komerciālos un personīgo mantu sūtījumus. Lūdzam iepriekš pieteikt lielāka apmēra sūtījumus! Ievērosim sabiedriskās attālinājuma normas, lai nevienam nebūtu jābaidās mūs satikt pie mantu nodošanas!

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks, vai tie ir atcelti!

BOSTONA

Bostonas Baltijas Valstu Filmu Festivāls, 2.-18. aprīlis

Riko Amerikas Latviešu Tautiskā Savienība (ALTS) un Bostonas Baltijas filmu komiteja.

Vairāk info: <https://www.bostonbalticfilm.org/>

Kontaktpersona: Aija Dreimane, 781-558-3814, aijadreimane@gmail.com

LOSANDŽELOSA (CA)

Losandželosas latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90034). Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus pagaidām turpināsim ar virtuāliem dievkalpojumiem.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Mājas lapa: www.seattlelatviancenter.com.

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-827-2338.

Uzmanību! Mainījusies biedrības Facebook lapa, lūdzam sekot mūsu jaunajai lapai "Lat-

viesu Biedrība St. Petersburg FL". Sīkāku infomāciju par pasākumiem var uzziņāt Biedrības Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391.

Biedrības biedru pilnsapulce/Annual member meeting
Sestdien, 10. aprīlī plkst. 11.00

Point Brittany āra paviljonā
5220 Brittany Dr. S., St. Petersburg, FL 33715.

TĒRVĒTE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonas-trimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Dievkalpojumi tiek elektroniski piesūtīti draudzes locekļiem. Tāpat Bībeles stundu

pārrunas. Lūdzu sekot iknedēļas draudzes ziņām.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Cianas-draudze 255043897965234. Dievk. Notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr.pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com Dievk. notiek svētdienās 9:30. Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Seko sadraudzības stunda.

Dienvīdflorīdas latv. ev. lut. dr.: *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane *Gibbs*, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: *Andrejs Jugs*, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). Dievkalpojumi notiek plkst. 11:00. Mūsu baznīcā vēl arvien nedrīkst rīkot dievkalpojumus. Turpinām izsludināt virtuālos dievkalpojumus.

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Mac. Gija Galina

4. aprīlis Kristus Augšāmcēšanās svētki plkst. 8:00 no rīta

Lieldienu dievkalpojums
11. aprīlis Dievkalpojums plkst. 11:00

18. aprīlis Dievkalpojums plkst. 11:00

25. aprīlis Dievkalpojums nebūs – LELBA Sinode

2. maijs Dievkalpojums plkst. 11:00

9. maijs Dievkalpojums – ģimenes diena plkst. 11:00

16. maijs Dievkalpojums plkst. 11:00

23. maijs Dievkalpojums – Vasarsvētki plkst. 11:00

30. maijs Dievkalpojums nebūs – "Memorial Dienas Nogale"

6. jūnijs Dievkalpojums plkst. 11:00

Seko skolas izlaidums

Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.: *Faith Lutheran Church*. 2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505. Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Dievk. notiek 10:00.

Kalamazū draudze atsāk dievkalpojumus klātbūtnē katru otro svētdienu, tos noturot Latviešu Centra lielajā zālē, kamēr jaunais dievnams būs lietojams.

2. aprīlī, plkst. 18:00, Lielās Piektdienas dievk. centrā ar dievg. *Paralēli tiešsaiste internetā.*

4. aprīlī, plkst. 8:00, Kristus augšāmcēšanās svētku dievk. centrā ar tiešsaisti internetā

11. aprīlī, svētbrīžu video ieraksts internetā

18. aprīlī, dievk. ar dievgaldu centrā. Tiešsaiste internetā.

25. aprīlī, svētbrīžu ieraksts internetā

2. maijā, dievk. centrā. Tiešsaiste internetā

9. maijā, Ģimenes dienas dievk. ar dievg. Tiešsaiste internetā

16. maijā, svētbrīžu ieraksts

internetā

23. maijā, Vasarsvētku dievk. ar dievg. Centrā. Tiešsaiste internetā

30. maijā, Trīsvienības svētbrīžu video ieraksts internetā

Svētdienu svētbrīži māc. A. Graham vadībā notiek plkst. 10:00 (pēc Austrumu laika) virtuālā vidē. Facebook mājas lapa *Latvian Lutheran united church in Kalamazoo*, un YouTube, atrodot kanālu *Latviešu apvienotā draudze Kalamazoo*.

Klivlandes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: *Bethel Baptist Church* (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galina, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036.

Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00. Otrajā svētdienā dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katru otro ceturtdienu.

Mančesteras latv. ev. lut. dr.: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

Mančesteras ev. lut. dr. dievkalpojums būs – Pūpola Svētdienas dievkalpojums ar svēto vakarēdienu sestdien, 27. martā plkst. 11:00 ar māc. Igoru Safinu un ar CDC ierobežojumiem.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Janis Ginters tālr.: 2607975695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 414-416-6157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407).

Mineapoles-St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.: *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 51448-12530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievkalpojumi Centrā.

Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: Dievkalpojumi draudzē šobrīd klātienē nenotiek. Ja vēlaties saņemt mājas svētbrīžu materiālus, lūdzu sazināties ar mācītāju. Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com telefons: 908-638-1101. Draudzes adrese: Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040. **Svētbrīdis un draudzes pilnsapulce** klātienē plānoti 11. aprīlī plkst. 11:00 Priedainē.

Nūjorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn. 254 Valentine Ln, Yonkers NY

(Turpināts 19. lpp.)

Negaidīti Aizsaulē aizsaukta mūsu mīļā radiniece

**SILVIJA ZARIŅA,
dzim. BERGS**

Dzimusi 1947. gada 12. martā Darmštātē, Vācijā,
mirusi 2021. gada 5. martā Deitonā, Floridā, ASV

*Aijā, debess baltā saime,
Valā veri zvaigžņu māju,
Lai ceļ viegli zili vēji
Dvēselīti, lidotāju.*

(A. Brigadere)

Par viņu sēro un piemin
RENĀTE

LIĀNA UN DENNIS
ILONA UN CHRIS

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā māte un oma

**VELTA MARIJA PURMALIS,
dzimusi Kazaks**

Dzimusi 1926. gada 6. janvārī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2021. gada 9. martā Los Alamitos, California

Tie, kuŗus mīlam, nekad nav aizgājuši.

Mīlestībā piemin:

MEITA INGRĪDA STERN AR VĪRU JAMES
DĒLS PĒTERIS PURMALIS AR SIEVU SHANNON
MAZBĒRNI LAUREN, DANE, GRANT, ALISE UN JULIANA
UN MAZMAZBĒRNI STELLA, FORD, HENRY, CAMILA UN LIV

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Salas bazn. 4 Riga Ln, Melville NY

St. Andrew bazn. 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ

Seafarers. 123 East 15th Street, New York, NY

Priedaine. 1017 State Rte 33, Freehold NJ

Salas bazn. plkst.10.30dievk., māc. Saliņš.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).**Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI 48602)

Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269)2675330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnīs@chartermi.net

Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1.00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.**Sandiego latv. ev. lut. dr.:** Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.:1-619-630-8143, e-pasts: janislegzdins@hotmail.com.

3. aprīlī plkst. 1.00 pp; ārdurvju Lieldienu Dievkalpojums; bez groziņu galda. Lūgums lietot sejas masku un ievērot distancēšanās noteikumus 6 pēdas/2 metrus.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudīņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314 457 1830, kalninsirene@gmail.com.**Sietlas ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek 10:30.

Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattlatvianchurch.org.

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.**St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** draudzes mācītājs Aivars Pelds. 727-368-0935. Sazināties ar Andri Ritumu 727-797-1933.

Sakarā ar vīrusu visi dievkalpojumi un Bībeles stundas notiks Faith Lutheran baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Dievkalpojumi svētdienās, plkst. 14:00 (2 pm): 4. aprīlī 18. aprīlī Bībeles Stundas svētdienās, plkst. 14:00 (2 pm): 11. aprīlī 25. aprīlī.

Tērvete – Trīsvienības draudze: Dievkalpojumi centrā.tālr: 514-992-9700, www.draudze.org. Māc. Zvirgzda tālr: 613-400-3288, e-pasts: zvirgzds@me.com. Māc. Jānis Mateus.**Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts:baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr: 6479865604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A.Jansons, tālr.: 9053385613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 4162214309.**Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts: dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita Vārsberga Pāža (tālr.: 301-302-3270). Draudzes priekšiece Dace Zalmane.**Draudzes virtuālie svētbrīži notiek Zoom platformā – trešdienās plkst. 10:00 un svētdienās plkst. 11:00.** Pieslēgšanās norādes ir atrodamas draudzes mājas lapā.

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com – Inese Zaķis – ne vēlāk kā PIEKTDIENĀS.

Dieva mierā aizgājis
mūsu mīļais tēvs, vectēvs un vecvectēvs**MAKSIS ANSIS GRĪNS**Dzimis 1920. gada 2. decembrī Daudzumos, Latvijā,
miris 2021. gada 25. februārī Columbiana, Ohio, ASVTajā tālajā pļavā,
Kur atmiņas zied,
Tur mani Jūs vienmēr satiksiet...

Mīlestībā un sērās viņu piemin

MEITAS AIJA ĀRUMS UN INTA GRĪNS

MAZMEITA KARĪNA BRENNEMAN AR VĪRU EARL

MAZDĒLS ĒRIKS ĀRUMS AR SIEVU ANNU

MAZBĒRNI SARMA UN MĀRTIŅŠ ĀRUMI

UN KRISTINA CAMPBELL AR VĪRU NATHAN

Dieva mierā Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

OSVALDS BELTE Dzimis 1923. gada 26. martā Daugavpilī, Latvijā,
miris 2021. gada 22. martā Danbury, CT, ASVAiz Tevis dzīvība un gaisma paliek,
un atmiņas kā krāšņs zieds.

Dziļā mīlestībā viņu pieminēs

SIEVA RASMA, AUDŽUMEITA ALDA

MĀSASMEITA DAGNIJA

UN DRAUGI GAN AMERIKĀ, GAN LATVIJĀ

**ALDA MARGA AVENS,
dzimusi ANDERSONS**Dzimusi 1943. gada 6. decembrī Valkā,
mirusi 2021. gada 8. februārī Morehead City, N.CLai gan aizgājušās dienas
Nekas vairs neatsauks,
Tomēr atmiņas ikvienas
Kā sila ziedi plauks.

Mīlestībā Aldu piemin

MILVOKU IMERIETES

**Mūsu mīļais filistrs
Fil! JĀNIS ZĀRDS,
59 I**Dzimis 1937. gada 31. decembrī Tukumā,
miris 2021. gada 1. martā Ziemeļvestčesterā, ASVMīļā piemiņā viņu paturēs
KORPORĀCIJA BEVERONIJA**ANNA MARUTA GRAMBERGS,
dzimusi OLAVS**Caur gadu birzēm
Katrs vienreiz iet.
Lai staro prieks
Šai ceļā vienreizējā!*1939. gada 27. februārī Rīgā,
+2021. gada 19. janvārī Cēsīs

Skaistās atmiņas

DZIDRA ŠARLOTTĒ, N.C.

**Mūsu mīļais filistrs
JĀNIS ARTŪRS PINNIS,
mag. ing.**Dzimis 1931. gada 17. novembrī Rīgā,
miris 2021. gada 15. martā Rīgā

KORPORĀCIJA TALAVIJA

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais, gādīgais vīrs, tēvs, vectēvs

JĀNIS LEIMANIS Dzimis 1929. gada. 26. augustā Cēsu rajona Drabešu pagasta Kalna Ruķēlos,
miris 2021. gada 13. februārī Lafajetē, Ņujorkas pavalstīTik daudz siltu vārdu teici,
Tik daudz mīlestības prati dot.
Darbu grūtāko ar smaīdu veici,
Paldies dzīvei teici, klusi aizejot.

Mīlestībā viņu piemin

SIEVA INESE,

MEITAS ANDRA, AIJA UN DAINA,

ZNOTS BRIAN,

MAZBĒRNI VIZMA, ZENTA UN JĒKABS

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Par Latvijas basketbola Slavas kompleksa izveidi

Idejas iniciatori arvien ir gatavi pie *Daugavas* sporta nama Rīgā izvietot Latvijas basketbola Slavas kompleksu, bet tā īstenošana ir iepauzēta, līdz sarunās ar galvaspilsētas domi būs noskaidroti visi teritorijas attīstības jautājumi pēc valdības atbalstītā lēmuma turpat kaimiņos uzbūvēt jaunu komandu sporta spēļu halli.

Pie *Daugavas* sporta nama plānots izvietot figurālu skulptūru, kas veltīta trenerim un spēlētājam Valdemāram Baumanim, kuŗa vadībā Latvijas basketbolisti 1935. gadā izcīnīja pirmo Eiropas meistartitulu. Turpat blakus iecerēts pilsētvīdes dizaina objekts – basketbola slavas grozs, kuŗā būs stiklā iekausēti leģendāro basketbolistu attēli. Baumaņa piemineklis jau ir izgatavots Ķīnā vēl pirms pandēmijas un noģādāts mākslinieka Gļeba Pan-teļejeva darbnīcā Jūrmalā.

Valdemārs Baumanis un Sapņu komanda 1935. Pirmie Eiropas čempioni basketbola // FOTO: Basket.lv

Patlaban basketbola Slavas kompleksa projekts ir orientēts uz priekšlaukumu – tas ir labi pārskatāms visiem, kas pārvietojas pa Krišjāņa Barona ielu. Taču pastāv arī iespēja, ka objekti pārcelsies uz *Daugavas* sporta nama pretējo pusi tuvāk iepilnātajai jaunajai hallei. Tiek uzskatīts, ka projekts tiks veiksmīgi pabeigts līdz ar jaunās halles projekta īstenošanu.

Jaunās sporta spēļu halles tapšanā ļoti ieinteresētas ir arī citu sporta veidu federācijas, jo visiem vajag vietu, kur rīkot sacensības, un gribētāju izmantot jauno telpu netrūks.

Pietrūka spēka visai spēlei

Latvija – Melnkalne 1:2 (1:1). Pasaules futbola čempionāta kvalifikācijas spēles Latvijas vienība sāka *Skonto* stadionā ar spēli pret Melnkalnes komandu. Latvijas FIFA rangā ieņem 136. vietu, bet Melnkalne ir 63. pozīcijā. Abas izlases iepriekš bija tikušas divreiz pārbaudes spēlēs – 2012. gada augustā melnkalnieši uzvarēja ar 2:0, bet pērn oktobrī sacensība beidzās neizšķirti 1:1.

Mūsu futbolisti pirmie izvirzījās vadībā, vārtus 40. minūtē guva Jānis Ikaunieks, tomēr

tūlīt pat rezultātu izlīdzināja Stevans Jovetičs, kuŗš guva vārtus arī otrajā puslaikā. Pirms spēles par izlases kapteini šajā kvalifikācijas ciklā tika ievēlēts aizsargs Antonijs Černomordijs.

Jānis Ikaunieks (pa kreisi) un Risto Radunovičs Latvijas un Melnkalnes izlašu spēlē // FOTO: SCANPIX/REUTERS

„Mūsu futbolisti aizvadīja vairākus kvalitatīvus spēles posmus, tomēr tai pietrūka funkcionālā gatavība vienā līmenī nospēlēt visas 90 minūtes,” preses konferencē pēc spēles atzina izlases galvenais treneris Dainis Kazakevičs. „Komanda laukumā tiešām atstāja visus spēkus, diemžēl visu spēli līdzvērtīgi aizvadīt neizdevās un brīžiem pārāk ļāvām pretiniekiem pārtvert iniciatīvu, pārāk dziļi nosēdāmies pie saviem vārtiem, kas vainagojās ar pretinieku uzbrukuma grupas diezgan bīstamu saspēli un vairāku ļoti bīstamu momentu radīšanu pie mūsu vārtiem. Funkcionālā ziņā mums mazliet pietrūka agresivitātes un fiziskā spēka visai spēlei, un varēja vēlēties, lai puišiem, kuŗi uz maiņu izgāja svaigāki, izdotos kvalitatīvāk iesaistīties spēlē.” Speciālists atzina, ka otrais puslaiks bijis neveiksmīgāks daļēji tāpēc, ka laukuma saimnieki paguruši.

Nākamās kvalifikācijas spēles mūsu futbolistiem bija jāaizvada izbraukumā pret pasaules līmeņa vienībām – Nīderlandi un Turciju.

Johana Kruifa vārdā nosauktajā stadionā

Nīderlande – Latvija 2:0 (1:0). Johans Kruifs ierakstījis spožas lappuses Nīderlandes futbola vēsturē. Trīs reizes viņš tika atzīts par Eiropas Gada futbolistu (1971, 1973, 1974). Slavenā futbolista vārdā tika nosaukts stadions, kur Latvijas vienība aizvadīja otro PK kvalifikācijas spēli. Nīderlande cikla ievadā viesos ar 2:4 zaudēja Turcijas futbolistiem. Pēdējo reizi abas komandas savā starpā tikās 2015. gadā, kad Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīra spēlē uzvaru ar 2:0 izcīnīja Nīderlande. FIFA rangā Latvija ieņem 136. vietu, bet Nīderlande ir augstajā 14. pozīcijā.

Veselības problēmu dēļ Latvijas izlasē nebija pussarga Mārtiņa Ķigura. Tāpat bija jāiztiek bez aizsarga Kaspara Dubras un Elvja Stugla, uzbrucēja Vladislava Gutkovska. Latvijas futbola izlase 2022. gada Pasaules kausa kvalifikācijas cikla G apakšgrupas otrajā spēlē izbraukumā ar rezultātu 0:2 piekāpās spēcīgajai Nīder-

landes valstsvienībai. Latvijas futbolistiem šajā spēlē bija jāiztur milzīgs Nīderlandes valstsvienības spiediens. Mājinieki izdarīja 35 sitienu vārtu virzienā, bet deviņas reizes bumba lidoja vārtu taisnstūrī. Savukārt Latvija vārtu virzienā sīta četras reizes, bet reizi spēlē lika iesaistīties pretinieku vārtsargam. Nīderlandes izlases labā vārtus guva Stīvens Berghuiss un Lūks de Jong, precīzi sitot 32. un 69. minūtē.

Spraigs moments pie Nīderlandes futbolistu vārtiem

Vēl Deivījs Klāsens un Lūks de Jong trāpīja pa vārtu pārlīktni. No Latvijas izlases spēlētājiem labākā vārtu gūšanas iespēja bija Andrejam Cigaņīkam, kuŗš 85. minūtē no teicamas pozīcijas nepārspēja pretinieku vārtsargu Timu Krūlu.

Šis vakars vēsturē ieies ar to, ka Stefānija Prapāra kļuvis par pirmo sievieti, kas tiesājusi vīriešu izlašu spēli Pasaules kausa izcīņas atlasē.

Stefānija Prapāra // FOTO: AFP/Scanpix/LETA

Vēl G apakšgrupā Norvēģija spēlēja pret Turciju (0:3) un Gibraltārs pret Melnkalni (1:4). Melnkalnei ar vadības atgūšanu tik viegli nemaz negāja, taču 43. minūtē izdevās panākt 2:1. Par to parūpējās Latvijā labi iepazīts futbolists, pieredzējušais aizsargs Marko Simičs, kuŗš jau otro sezonu spēlē *Liepājā*. Līdz ar to viņš kļuva par pirmo Latvijas Virslīgas futbolistu, kuŗš guvis vārtus šajā PK ciklā.

Jānis Ikaunieks pirms spēles Turcijā: “Gribētos beidzot iegūt punktus”

Latvijas futbola izlase marta spēļu nogriezni 30. martā noslēdza ar cīņu Stambulā pret mūsu apakšgrupas lideri Turciju. Preses konferencē pirms spēles piedalījās valstsvienības galvenais treneris Dainis Kazakevičs un Somijas “KuPS” uzbrūkošais pussargs Jānis Ikaunieks, kuŗš guvis izlases pagaidām vienīgos vārtus ciklā.

Kazakevičs: “Esam ieradušies Turcijā un pret mājinieci, spēcīgu Turcijas izlasi, kas mūsu

grupā šobrīd ir pirmajā vietā, gatavojamies aizvadīt trešo spēli šajā marta ciklā. Turcija ar pirmajām divām spēlēm ir apliecinājusi savu spēku. Mēs, kā vienmēr pirms lielām spēlēm, kāda mums neapšaubāmi būs arī spēle pret Turciju, gatavojamies ļoti atbildīgi un ļoti nopietni. Analizējam pretinieku, saprotam, kāds varētu būt spēles scenārijs un kādas ir tās taktiskās idejas, kuŗas varam likt pretī. Tā ka, ja ņemam vērā, ka pirms divām dienām vēl spēlējām Nīderlandē, šobrīd galvenais uzdevums joprojām ir turpināt atjaunošanos un tikt skaidrībā ar optimālāko pamatsastāvu. Un, izejot no tā, arī piekorigēt mūsu spēles plānu. Mums rītdienas spēle ir ļoti nozīmīga. Spēlēsim pret ļoti nopietnu un vērā ņemamu pretinieku, un domāju, ka mūsu spēlētājiem šāda spēle ir liels izaicinājums.”

Redzot pirmās divas spēles, vai domājat, ka Turcija kvalificēsies no šīs grupas? Kurus spēlētājus varat izcelt no uzbrukuma grupas? (turku žurnālista jautājums)

Kazakevičs: “Turcijas izlases šā brīža līderība mūsu grupā ir neapšaubāmi pelnīta, jo ir izcīnītas divas ļoti būtiskas uzvaras pret Nīderlandes un Norvēģijas spēcīgajām izlasēm. Man pašlaik ir grūti atbildēt par kvalificēšanos, jo turnīrs vēl būs ilgs un visām komandām droši vien vēl būs daudz sarežģītu spēļu, bet Turcijas izlase viennozīmīgi gan ar savu sniegumu, gan rezultātiem ir parādījusi, ka pēc divām spēlēm ir veikusi ļoti pamatotu, skaļu pieteikumu uz potenciālo uzvaru grupā. Noteikti uzskatu, ka Turcijas izlases efektīvais spēles stils, kādā tā darbojas, sabalansējot kvalitatīvu spēles organizāciju un uzbrukuma darbības, nes arī labu rezultātu. Tas šobrīd ir likumsakarīgi.”

Atzinība Martinam Dukuram

Latvijas skeletonists Martins Dukurs tīmekļa vietnes *sports-pedia.net* vērtējumā atzīts par 73. izcilāko 2020. gada sportistu pasaulē.

Martins Dukurs

Dukurs šajā vērtējumā ir nopelnījis 61 489 punktus. Viņš par 11 punktiem atpaliek no basketbolista spēlētāja Estevana Gaubekas, bet par 57 punktiem atstāj aiz sevis motosportistu Tomā Šarēru. Pirmajā vietā atrodas Losandželosas *Lakers* zvaigzne Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) čempions Lebrons Džeimss, kas sakrājis 88 491 punktu.

Teniss

Latvijas tenisiste Anastasija Sevastova Miami 1000 punktu WTA turnīra astotdaļfinālā ar rezultātu 6:1, 7:5 pārspēja Čorvatijas spēlētāju Anu Konjuhu, iekļūstot ceturtdaļfinālā.

Tas viņai WTA rangā ļaus apsteigt Jeļenu Ostapenko un atgūt Latvijas pirmā numura godu. Stundu un 44 minūšu ilgajā cīņā Sevastova guva savas karjeras otro uzvaru WTA tūrē pār Konjuhu. Sevastova ir WTA ranga 57. rakete, bet 23 gadus vecā Konjuha ieņem 338. pozīciju.

DAŽOS VĀRDOS

* Tieši piecus mēnešus pirms pasākuma starta atklāja reģistrāciju 31. “Rimi” Rīgas maratonam, kas risināsies vasaras beigās 28. un 29. augustā. Organizatori paredz, ka pulcēšanās ierobežojumi joprojām saglabāsies, tāpēc maratona plāno bez masu starta un ar ierobežotu dalībnieku skaitu, lai tiktu ievēroti visi epidemioloģiskās drošības pasākumi. Bērnu diena un Ģimeņu skrējiena maratona notiks 28. augustā, savukārt dienu vēlāk jaunajās trasēs ar startu pie Brīvības pieminekļa dosies maratona, pusmaratona, 10 km un 5,5 km skrējiena dalībnieki.

“Rimi” Rīgas maratona direktors Aigars Nordis paskaidroja, ka rīkotāji nākamajos piecos mēnešos neparedz lielas pārmaiņas Covid-19 situācijā Latvijā. Viņš saskata sabiedrībā emocionālu nogurumu no pandēmijas un uzsvēra, ka pasākumu nozarē jānācās veidot jauna formāta notikumus, kas var droši norisināties arī klātienē.

* 2021. gada Tokijas olimpiskās un paralimpiskās spēles notiks bez ārvalstu skatītājiem, paziņojusi Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK) un vietējie organizatori. Šāds solis tika prognozēts un par to tika runāts vairākus mēnešus. Amatpersonas norāda, ka pandēmijas dēļ ir pārāk liels risks uz spēlēm pielaist ārvalstu skatītājus, un pret šādu iespēju stingri iestājas Japānas sabiedrība.

* Olimpietis, 13. Saeimas deputāts, bijušais Aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis ievēlēts Latvijas Šaušanas federācijas (LŠF) prezidenta amatā.

Raimonds Bergmanis

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS